Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 237

Poznań, piątek dnia 23 maja 1930

Rok XXV

W obawie przed decyzją

Odroczenie sesji sejmowej na dni 30. jest zastosowaniem znanych metod „prawniczych" p. Cara. Formalnie wszystko jest w porządku. Litera prawa nie jest naruszona. Ale naruszony jest duch konstytucji. Jeżeli konstytucja daje Sejmowi prawo inicjatywy w sprawie jego zwołania, to nie na to, aby tej inicjatywie stało się zadość tylko pod względem formalnym, lecz aby faktycznie Sejm mógł obradować w sprawach, na których mu zależy.

System pomajowy rządzi według „uzusów". „Uzusami" chce zastąpić konstytucję. Na nowe prawo ustrojowe zdobyć się nie chce, bo każde prawo, jakiekolwiekby ono było, krępowałoby jego ruchy. A „uzusy" można stwarzać do woli.

Jak system ten odbija się na praworządności, jak niszczy poczucie ładu konstytucyjnego, ile wprowadza fałszu i obłudy do życia państwowego, jak demoralizuje masy — wszyscy o tem wiemy. W „uzusach" właśnie przebija wybitnie negatywne nastawienie systemu majowego i brak jego twórczości. Nie ma on ambicji stworzenia nowego prawa ustrojowego. Dla niego istotnie polityka to tylko „fałszywa gra".

W fakcie odroczenia Sejmu przebija przedewszystkiem ucieczka przed jakiemś konkretnem postanowieniem, przed jakiemś wyjściem z zawikłanej sytuacji i z zastoju, w jakiem znajduje się życie państwowe. Wyjścia z sytuacji domaga się przedewszystkiem schorzałe życie gospodarcze. Przecież jasnem jest dla każdego, że nie może być mowy o stworzeniu, a następnie zastosowaniu programu reform gospodarczych, o ile poprzednio nie będzie istniał jasny i ustalony program polityczny. Naprawa stosunków gospodarczych to przedewszystkiem kwestja zaufania. A jak może istnieć zaufanie w państwie, w którem prawo zastąpiono „uzusami", w którem możliwe są wszelkie niespodzianki, w którem istnieje sprowokowany przez rząd zatarg konstytucyjny między naczelnemi władzami i w którem toczy się zacięta walka wewnętrzna, wywołana jeszcze w maju 1926 przez tych, którzy wypowiedzieli wówczas posłuszeństwo prawowitej władzy. Czy można się dziwić, że takie państwo nie uzyskuje kredytów zagranicznych?

To też zasadniczem, życiowem hasłem dnia dzisiejszego jest możliwie jak najszybsze wyjaśnienie sytuacji politycznej i wyjście ze ślepego zaułka, w jakie życie państwowe pchnęła polityka majowa, powodując ogólny zastój i marazm, gdy w innych krajach europejskich wre praca i widać ustawiczny postęp.

Sesja nadzwyczajna Sejmu mogła walnie przyczynić się do przyspieszenia rozstrzygnięć. Nawet tak zw. sfery gospodarcze dawały niedawno nieśmiało do zrozumienia, że „coś" trzeba zrobić, że „coś" trzeba rozstrzygnąć i że „wszystko" trzeba wyjaśnić. Hamletowska polityka Piłsudskiego wolała jednak odsunąć możliwość decyzji i pozostawić sytuację w stanie zamazanym. Są ludzie, którzy lubią chodzić w mrokach.

Sytuacja ta jednak staje się dla wielu nieznośna. Niektórzy członkowie obozu rządowego przestają ją nerwowo wytrzymywać. Wystąpienie b. ministra Gabrjela Czechowicza z klubu rządowego jest jaskrawym protestem przeciw systemowi odraczań i zwlekań oraz przeciw pozostawianiu w stanie zawieszonym najważniejszych decyzyj. Oskarżony przed Trybunałem Stanu Gabrjel Czechowicz, jako wykonawca systemu majowego, sam woła o przyspieszenie sądu, przed którym uciekają jego niedawni protektorzy. Wystąpienie p. Czechowicza rzuciło wyraźne światło na motywy odroczenia sesji sejmowej i na cały system majowy.

Metody p. Cara, który zapewne różnemi jeszcze sposobami starać się będzie odroczyć wyrok Trybunału Stanu i wogóle wszelką jasną decyzję, nie mogą działać na dłuższą metę. Decyzja przyjdzie. Będzie to nietylko decyzja Trybunału Stanu, lecz również decyzja kraju. Dlatego też w chwili, gdy znowu robione są próby dalszego gmatwania i zaostrzania sytuacji, wybory w okręgu gnieźnieńskim w dn. 1 czerwca posiadać będą duże znaczenie.

Sejm odroczony na 30 dni

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). Dzisiaj o godzinie 11 z rana przybył do sekretarjatu marszałka Sejmu p. Daszyńskiego szef gabinetu premjera i wręczył marszałkowi pismo premjera oraz zarządzenie p. Prezydenta o odroczeniu nadzwyczajnej sesji sejmowej na dni 30. Wobec tego posiedzenie sejmowe nie mogło się odbyć. Zamiast Sejmu zebrały się na posiedzenie poszczególnie kluby. (w)

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Marszałek Daszyński rozesłał do wszystkich posłów pismo z odwołaniem posiedzenia. W południe obradowały wszystkie kluby, które uchwały swoje ogłoszą dopiero wieczorem. (w)

Jak premjer Sławek tłumaczy odroczenie sesji sejmowej

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Premjer Sławek udzielił przedstawicielowi półurzędówki pułkownikowskiej „Iskra" wywiadu o powodach odroczenia nadzwyczajnej sesji sejmowej.

1) Żądanie zwołania obu izb ustawodawczych na sesję nadzwyczajną jedynie przez posłów sejmowych — nie jest konstytucyjnie uzasadnione. Zwołanie Senatu mogłoby tylko wtedy być obowiązujące, gdyby zostało zgłoszone, jak to miało miejsce we wrześniu 1927 r., przez jedną trzecią ustawowej liczby senatorów. Dlatego zaproponowałem P. Prezydentowi — mówił p. Sławek — zwołanie nadzwyczajnej sesji tylko Sejmu a niezwoływanie Senatu.

2) Treść petycji, żądającej sesji nadzwyczajnej, oraz późniejsze enuncjacje stronnictw z tą sesją związane, zarówno jak i fakt, że zwołania sesji domagali się jedynie posłowie Sejmu, wskazywały, że nie ma żadnych szans na to, aby prace Sejmu mogły być obecnie rzeczowe. Z tych względów przedstawiłem P. Prezydentowi wniosek odroczenia sesji. Obecna sytuacja polityczna na terenie sejmowym nie daje możności rzeczowej pracy rządu z Sejmem nad zagadnieniami, które narzucają nam potrzeby państwowe a przedewszystkiem walka ze skutkami kryzysu gospodarczego. (w)

Przesilenie rządowe w Gdańsku

Senat zdekompletowany — Deficyt 9 miljonów guldenów — Ogólne przygnębienie

Gdańsk, 23. 5. (PAT.) Wobec ostatecznego rozbicia się podjętych w ub. środę przez centrum usiłowań, mających na celu utworzenie nowego Senatu rządzącego, sytuacja finansowa i gospodarcza w. m. stała się wysoce krytyczną, u steru rządu pozostał bowiem zdekompletowany Senat, pozbawiony wobec wyraźnego brzmienia konstytucji gdańskiej możności działania i podejmowania jakiejkolwiek prawomocnej akcji. Tymczasem budżet na rb. dotąd nie został uchwalony a nawet nie został jeszcze wniesiony do Sejmu. Deficyt w budżecie za r. ub. i r. b. zbliża się do 9 miljonów guldenów, nie mając pokrycia. Projektowane w tym celu przez obalony Senat ustawy finansowe i podatkowe, które miały wejść w życie z dn. 1 kwietnia rb., również nie zostały jeszcze uchwalone, wobec czego deficyt w budżecie wzrasta z miesiąca na miesiąc tak, że pokrycie go będzie wymagało coraz większych sum. Groźna sytuacja, wywołana zaciekłemi walkami partyjnemi, których rezultatem było obalenie ostatniego centrowo-lewicowego senatu, bez możności zastąpienia go innym, wywołuje ogólne przygnębienie i zaniepokojenie.

Mussolini o swych przemówieniach

Włochy muszą się zbroić, ponieważ inne państwa są uzbrojone

Rzym, 22. 5. (Tel. wł.). Ajencja Stefani donosi z Medjolanu: Z okazji wręczenia Mussoliniemu artystycznie wykonanej buławy, tenże wygłosił mowę, w której powiedział m. in.: „Skutek moich ostatnich mów w Livorno i Florencji był ten, że wszystkie gęsi na świecie zaczęły gęgać, aby ratować kapitole europejskie. Nigdy dotychczas nie pokazano tak świetnie wyreżyserowanej sztuki. Wynikałoby z tego, że tylko Włochy posiadają samoloty, inne zaś państwa mają tylko papierowe zabawki, dalej, że tylko Włochy posiadają działa, inni tylko laski spacerowe; tylko Włochy mają koszary, gdzie indziej są tylko lokale zabawowe i domy modlitwy, wreszcie, że tylko Włochy mają flotę wojenną, podczas gdy inne narody posiadają tylko łodzie rybackie i jachty. Lecz panowie wiedzą, że to wszystko dalekie jest od rzeczywistości, która wygląda zupełnie inaczej. Jeżeli wszystkie inne państwa się zbroją, względnie już się uzbroiły, to dlaczego ludzie nie chcą zrozumieć, że i Włochy muszą czynić tak samo.

Wybuch nienawiści Gdańska do Gdyni

Ten sam p. Sahm, prezydent senatu gdańskiego, który od chwili paryskiej i warszawskiej umowy wykonawczej z lat 1920 i 1921, uniemożliwiał Polsce wykorzystanie postanowień traktatu wersalskiego (artykuły 100—104) i polityką swoją zmusił Polskę do zbudowania sobie innego portu, ten sam p. Sahm protestuje dzisiaj przed komisarzem Ligi Narodów w Gdańsku przeciw istnieniu Gdyni.

W stosunkach polsko-gdańskich było niejedno gwałtowne tarcie i niejeden ostry zgrzyt, ale nie zapisano jeszcze podobnie bezczelnego wystąpienia.

Litanja grzechów Gdańska, popełnionych w stosunku do Polski, jest bardzo długa, wprost nieskończona, zaś pobłażliwość Polski stale niewyczerpana. Mimo odnośnych umów wykonawczych, Gdańsk sabotował na każdym kroku interesy polskie. W pamięci wszystkich pozostał spór o Westerplatte, skrzynki pocztowe i robotników polskich, zatrudnionych w porcie, oraz liczne bardzo skargi przed forum Ligi Narodów w Genewie. W Gdańsku robiono nam od pierwszej chwili wstręty tak na polu gospodarczem, jak politycznem i socjalnem. Utrudniano i uniemożliwiano nam korzystanie z portu, podburzano przeciw nam miejscową ludność, obrażano nas i nasze uczucia przy każdej sposobności. Z wiedzą i zgodą władz senackich Gdańsk stał się siedzibą i azylem emisarjuszy bolszewickich i ukraińskich wywrotowców.

Do kłopotów politycznych, które od lat mamy z Gdańskiem, dochodzą kłopoty natury gospodarczej — koszta finansowe. Budżet wolnego miasta, nie żałujący w pozycji rozchodów pieniędzy na bardzo szczodre wyposażenie urzędników, służących do walki z Polską, opiera się przedewszystkiem na polskich dochodach celnych, których znaczną część oddajemy Gdańskowi. Prawie połowa dochodów Gdańska pochodzi z tego źródła. Drugim, może jeszcze poważniejszym zarobkiem Gdańska, kosztem Polski, jest kierowanie naszego handlu zamorskiego przez to miasto. Jak przed wiekami, tak i teraz my jesteśmy tylko dostawcami i odbiorcami towarów, zarobki zaś z polskiego importu i eksportu płyną do kieszeni gdańskich kupców. Za polskie pieniądze powiększa się port gdański, polskie pieniądze dokłada się do taryf ulgowych, polskiemi pieniędzmi subwencjonuje się przedsiębiorstwa przysparzające zysku gdańszczanom.

Przez lata tuczyliśmy Gdańsk polską krwią. Gdańsk, który, gdyby pozostał przy Rzeszy, byłby dzisiaj mizernym portem na wzór zrujnowanego Królewca, dzięki Polsce stał się portem wielkim i bogatym, znanym w świecie. Zamiast okazywać wdzięczność swojemu dobroczyńcy, kąsa w rękę, która go żywi.

Ekspansji gospodarczej Polski nie wystarcza jeden port i do tego port, na którym nie można polegać, port wrogi. Własny port w Gdyni ma na celu zabezpieczenie nas od niespodzianek ze strony Gdańska i zaspokojenie potrzeb naszej gospodarki narodowej.

W tej sytuacji następuje protest senatu gdańskiego przeciw Gdyni, którą w praktyce sam Gdańsk sprowokował. Wystąpienie to będzie miało przynajmniej ten jeden dobry skutek, że otworzy nieco oczy kierownikom naszej polityki, którzy w ostatnich latach obchodzili się z Gdańskiem zbyt łaskawie i wierzyli, że korzyści gospodarcze, dawane Gdańskowi kosztem całej Polski, wytępią w tem mieście nienawiść prawdziwie krzyżacką. Wystąpienie prezydenta Sahma może wreszcie spowoduje rewizję stosunków polsko - gdańskich, tak politycznych, jak i gospodarczych. Skorzystamy na tem wszyscy, a przedewszystkiem nasza Gdynia.

S. B.

Sprawa umowy likwidacyjnej

Oświadczenie posłów i senatorów województw zachodnich

W ostatnich kilku miesiącach, w czasie dla Polski najbardziej niekorzystnym, z niewytłomaczonym pośpiechem podpisane zostały umowy z Niemcami, które nietylko musiałyby podkopać nasze gospodarstwo narodowe, ale wręcz zagrażają bezpieczeństwu naszego państwa.

Przez wzajemne zrzeczenie się pretensji pieniężnej zarówno skarb Rzeczypospolitej, jak jej obywatele ponoszą ciężkie straty, których nie równoważy zrzeczenie się przez Niemcy pretensyj fikcyjnych.

Przez zrzeczenie się likwidacji reszty własności niemieckiej pozostawiamy w rękach obywateli Rzeszy około 40.000 ha. ziemi.

Przez zrzeczenie się prawa odkupu osad kolonizacyjnych, mimo że to prawo w kontraktach z kolonistami jest zastrzeżone, uświęcamy haniebne dzieło komisji kolonizacyjnej, utrwalamy na kresach zachodnich 70.000 Niemców, a w ich rękach 150.000 ha. polskiej ziemi, wreszcie — co już rzeczą niegodną — dajemy rządowi Rzeszy prawo mieszania się w nasze wewnętrzne sprawy, dajemy mu prawo opieki nad polskimi obywatelami narodowości niemieckiej w Polsce.

Przez umowę o osiedleniu otwieramy naoścież nasz kraj dla powrotu tych Niemców, którzy stąd po wojnie wywędrowali, a teraz wrócą, mocni poparciem swego rządu i kapitałami, w które ich ten rząd zaopatrzył, by niszczyć przez swą konkurencję polskie warsztaty pracy i bez tego już podkopane przez gospodarczą i podatkową politykę rządu.

W umowie handlowej rząd polski zgodził się ostatecznie na pozostawienie w Polsce około 10.000 niemieckich optantów, których wydalić ma prawo na podstawie umowy przez Niemcy podpisanej; dotąd pozostawali w Polsce bezprawnie, teraz uroczyście otrzymują prawo pozostania w Polsce nazawsze.

Te wszystkie postanowienia mają dla Niemiec ogromne znaczenie, którego mężowie stanu niemieccy bynajmniej nie ukrywają. W parlamencie Rzeszy stwierdzano wielokrotnie, „że przecież Rzesza niemiecka musi dążyć do tego, by w chwili przyszłej zmiany granic z Polską miała na odzyskanych obszarach zasiedziałą ludność niemiecką, a nie była zmuszona ją sprowadzać". Nietylko więc w czasie zastoju, bezrobocia i biedy sprowadzamy do kraju groźnych konkurentów niemieckich, nietylko pozostawiamy w obcych rękach ziemię, której tak potrzebuje chłop polski, ale dobrowolnie wzmacniamy w Polsce niemiecki stan posiadania, jak gdyby po to, żeby ułatwić Niemcom napór na nasze granice zachodnie.

Wreszcie przez umowę handlową dajemy Niemcom największe korzyści i przywileje, jakich kiedykolwiek udzieliśmy państwom zaprzyjaźnionym. Rujnujemy nasz przemysł, zwłaszcza ten, który dla obrony państwa ma największe znaczenie: chemiczny metalowy, elektrotechniczny, a niewielkie ulgi, które Niemcy przyznali pozornie naszemu rolinctwu, zniweczyli sami natychmiast przez gwałtowne podniesienie cen na płody gospodarstw wiejskich. Tak więc całe to tak pośpiesznie sklejone dzieło naszego rządu stanie się dla naszego kraju klęską gospodarczą, polityczną i narodową, jeżeli będzie ratyfikowane. To też posłowie i senatorowie trzech województw zachodnich, ze wszystkich stronnictw z wyjątkiem partji rządowej, jednomyślnie postanowili utworzyć stałe porozumienie, które pracować będzie nad tem, by o sprawach najbliżej dotykających ziemie zachodnie nie decydowano, jak dotychczas, bez pytania o zdanie przedstawicieli tych ziem; by podjęte zostały rokowania celem zmiany najbardziej krzywdzących nas i niebezpiecznych dla państwa postanowień tych umów; by wreszcie, o ileby rząd nie chciał podjąć tych rokowań lub nie potrafił uzyskać niezbędnych zmian, Sejm i Senat odmówiły swego przyzwolenia na ratyfikację tych umów.

Podpisy: Chądzyński, Dąbrowski, St. Fanstyniak, Górczak, Hoffmann, Jankowski, Kulerski, Kwiatpowski, Korfanty, Leśniewski, Mazur, Michałkiewicz, Miklaszewski, Milczyński, Nader. Nosek, Osada, Ossowski, Paczkowski, Pepłowski, Piątek, Pluciński M., Płoszajczak, Roguszczak, Reder, Rząsa, Rzepecki, Seyda, Sosiński, Szlachciński, Szturmowski, Szyszka, Sacha, Tempka, Trąmpczyński, Winiarski, Żółtowski.

Feralne dodatki kredytowe

Piszą nam z Warszawy:

Na niedoszłem posiedzeniu Sejmu jako dziewiąty punkt porządku dziennego miało być sprawozdanie komisji budżetowej o dodatkowych kredytach na r. 1927/28. Jak wiadomo w roku tym, gdy premjerem był Piłsudski przekroczono budżet o 562 milj. Na tem tle wynikła znana sprawa min. Czechowicza. Sejmowi przedłożono dopiero na ostatniej sesji budżetowej ustawę o kredytach dodatkowych i zamknięcia rachunkowe.

Komisja — jak stwierdza sprawozdanie — doszła do przekonania, że wzrost dochodów państwowych w tym roku przypisać należy w wysokim stopniu wzmożonej akcji egzekucyjnej, związanej ze ściąganiem podatków bezpośrednich.

Kredyty dodatkowe były otwierane lekkomyślnie i bez planu. „Jednym z drastyczniejszych przykładów owej bezplanowości w przekraczaniu kredytów jest otwarty na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 1928 r. kredyt pozabudżetowy w kwocie 1.806.673.— na zakup 100 tys. kocy dla żołnierzy. Z przeprowadzonej jednak kontroli okazało się, że za tę sumę ani jednego koca nie zakupiono, lecz zużyto tę kwotę na nagłą potrzebę dla żołnierzy, uchwaloną na co innego, a mianowicie: na zakup sprzętu kwaterunkowego, na sanitarjat, na wydatki biurowe i na wydatki uboczne przy wyżywieniu (872.685 zł). Pomimo to otwarto osobno kredyt na wydatki uboczne przy wyżywieniu w sumie 571.747 zł".

Komisja uznała, że rząd dokonał w tym okresie przekroczeń budżetowych nieusprawiedliwionych ani zobowiązaniami prawnemi państwa, ani koniecznym wzrostem wydatków na płace w łącznej sumie 230 milj. Sumy tej należało użyć na obniżenie podatku obrotowego, na budowę szkół, ożywienie ruchu budowlanego i t. d.

Najciekawszy jest ustęp sprawozdania, dotyczący kredytów na fundusz dyspozycyjny. Kredyty pozabudżetowe wynosiły: 8 milj. na fundusz dyspozycyjny prezydjum Rady Ministrów i 2.938.278 na fundusz dyspozycyjny ministra spraw zagarnicznych.

„O ile chodzi o pierwszy — czytamy w sprawozdaniu — rząd ani jednem słowem nie uzasadnił tak olbrzymiego przerostu wydatków, które wedle jego twierdzenia nie podlegają żadnej kontroli. W budżecie wyznaczono na ten cel tylko kwotę 200 tys. Referent (p. Lieberman — przyp. red.) zwrócił się do premjera p. Bartla, który w roku 1927/28 był wicepremjerem z zapytaniem, czy uważa za stosowne udzielić w tej sprawie wyjaśnień. P. premjer Bartel odpowiedział, że kwotę 8 milj. prezydjum Rady Ministrów otrzymało, że tę kwotę następnie wypłacono ówczesnemu ministrowi spraw wewnętrznych p. gen. Składkowskiemu, który odbiór pokwitował. Po tem wyjaśnieniu referent zwrócił się do ministra spraw wewnętrznych p. Józewskiego z zapytaniem, czy otrzymana przez p. gen. Składkowskiego kwota 8 milj. jest uwidoczniona we wpływach ministerstwa spraw wewnętrznych oraz czy ona tamże figuruje jako fundusz dyspozycyjny tegoż ministerstwa. P. minister Józewski zastrzegł sobie udzielenie odpowiedzi w drodze telefonicznej w dniu następnym między godz. 11 a 12. W tymże czasie referent zgłosił się telefonicznie do p. ministra, a swoje zgłoszenie powtarzał czterokrotnie w różnych odstępach czasu aż do godz. 3.30. Sekretarjat stale odpowiadał, że p. minister odbywa konferencję. O godz. 3.30 oświadczono referentowi, żeby się zgłosił następnego dnia o godz. 10, referent do tej wskazówki się zastosował, dwukrotnie się zgłaszał i znowu mu odpowiadano, że p. minister odbywa konferencje. Do tej chwili też p. minister nie uważał za stosowne udzielić referentowi ani ustnego, ani pisemnego wyjaśnienia. A gdy ponadto powszechnie znaną, w prasie wielokrotnie powtarzaną i zresztą przez nikogo niezaprzeczoną rzeczą jest, że omawiana kwota 8 milj z pieniędzy podatkowych wypłacona została na koszta wyborcze obozu politycznego, którego jednym z czołowych kandydatów był b. minister skarbu p. Czechowicz, przeto skreślenie tego 8-miljonowego kredytu i wydatku okazuje się najzupełniej uzasadnione.

„Wręcz odmiennie przedstawia się sprawa kredytu dodatkowego na fundusz dyspozycyjny ministerstwa spraw zagarnicznych. Ministerstwo to przedłożyło referentowi wszystkie dokumenty, kwity i wykaz najdrobniejszych wydatków z wszystkiemi danemi, jakie do każdego wydatku są przywiązane. Na tej podstawie referent uznać musiał te wydatki za poczynione nie w interesie jakiegokolwiek obozu politycznego, lecz w interesie całego państwa".

Sprawozdanie kończy się następująco:

„Znajdując się w przymusowem położeniu i stojąc wobec faktów dokonanych, Sejm zniewolony jest zatwierdzić budżet dodatkowy, gdyż w przeciwnym razie z powodu zbyt wielkiej luki wytworzyłby się chaos w gospodarce skarbowej państwa Nie mniej jednak nie które nielegalnie otwarte kredyty i dokonane przeniesienia w budżecie musiałyby być skreślone względnie unieważnione z powodu zbyt jaskrawej ich natury i z powodu zbyt drastycznego naruszenia ustawy".

Komisja przedstawia dwie rezolucje:

„Sejm stwierdza, że rząd w okresie budżetowym 1927/28 dokonał przekroczeń budżetowych bez podstaw ustawowych, nieusprawiedliwionych ani zobowiązaniami prawnemi państwa, ani koniecznym wzrostem wydatków na płace i kredyty szacunkowe, łącznie na kwotę 230 milj.

„Sejm, stojąc wobec faktów już dokonanych, nie odmawia legalizacji tych przekroczeń, stwierdza jednak, że rząd postąpił nielegalnie, przyczem dopuścił się nadmiernego powiększenia budżetu państwowego".

Nie potrzebujemy dodawać, że sprawa dodatkowych kredytów stała się okazją do odroczenia obrad Sejmu.

Wystąpienie p. Czechowicza z B. B.

Piszą z Warszawy:

Największą sensacją polityczną dnia wczorajszego była wiadomość o wystąpieniu posła Gabrjela Czechowicza, b. ministra skarbu, z klubu B. B.

P. Czechowicz jako minister skarbu kandydował z listy nr. 1 z okręgu włocławskiego. W marcu 1929 r. po silnych tarciach wewnątrz rządu zgłosił dymisję, gdy sprawa postawienia go przed Trybunał Stanu za kredyty dodatkowe r. 1927/8 stanęła na porządku dziennym obrad sejmowych. Ówczesny premjer Bartel kilkakrotnie w Sejmie składał oświadczenie, że solidaryzuje się bezwzględnie z p. Czechowiczem, gdy jednak Sejm uchwalił wniosek o postawienie p. Czechowicza w stan oskarżenia — p. Bartel wniosków odpowiednich dla siebie nie wyciągnął.

W końcu czerwca 1929 r. przyszło do obrad Trybunału. Trybunał zwrócił się w swej uchwale do Sejmu o wydanie orzeczenia co do celowości poczynionych w r. budżetowym 1927/8 wydatków pozabudżetowych. Na poprzedniej sesji budżetowej komisja budżetowa zajęła się sprawą zamknięcia rachunków za okres budżetowy 1927/8 oraz przedłożeniem rządowem o kredytach dodatkowych w tym okresie. Do rozpraw na plenum Sejmu jeszcze nie doszło. Rzecz nieustannie się przewleka.

Na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia Sejmu ma przyjść pod debaty sprawa kredytów dodatkowych. Wnioski komisyjne nie są korzystne dla ówczesnego rządu, a komisja, pełniąc swą czynność kontroli nad gospodarką rządu, stwierdza nielegalność i niecelowość tych wydatków.

W tym stanie rzeczy wystąpienie pos. Czechowicza z klubu BB. jest istotną bombą polityczną. Tembardziej, że pos. Czechowicz równocześnie ogłosił wywiad, w którym jasno precyzuje motywy swego kroku.

Z wywiadu tego jasno się przebija chęć doprowadzenia przez p. Czechowicza swej sprawy do końca. Zarzut jego pod adresem Sejmu, że sprawy nie zakończył — powinien być raczej skierowany pod adresem tych czynników, które starają się nie dopuścić do rozpatrzenia tej sprawy i unikają systematycznie dokończenia pracy Trybunału Stanu.

(w)

Echa sprawy Kutiepowa

Roberti, prowokator bolszewicki, wmieszany w sprawę porwania, rozstrzelany

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Z Moskwy nadeszły wiadomości o rozstrzelaniu przez G. P. U. wybitnego prowokatora bolszewickiego, Mikołaja de Roberti, zamieszanego w sprawę Kutiepowa. B. oficer carski, tajny agent czerezwyczajki Roberti wyjeżdżał często z Rosji zagranicę i tam zawiązywał kontakt z organizacjami emigrantów rosyjskich jako rzekomy przedstawiciel organizacyj kontrrewolucyjnych na terenie Sowietów. Na początku stycznia Roberti pojechał do Berlina i zaprosił tam przebywającego w Paryżu generała Kutiepowa. 17 stycznia Kutiepow odbył w Berlinie rozmowę z Roberti'em i drugim agentem, Popowem, którzy mu przedstawiali sprawę zbrojnego powstania w Rosji. Podczas rozmowy Roberti, korzystając z chwilowej nieobecności Popowa, oświadczył Kutiepowowi, że oni obaj są prowokatorami bolszewickimi. 8 lutego przez Rygę obaj wrócili do Moskwy.

Kutiepow po powrocie do Paryża zwierzył się o tej rozmowie kilku osobom zaufanym. Nie ukrywał równocześnie, że Roberti podczas rozmowy udzielił mu wyznania. W toku śledztwa o porwanie Kutiepowa jego zaufani powtórzyli wobec władz francuskich i ten szczegół, wskutek czego sprawa wyszła także na łamy prasy, skąd się G. P. U. o wszystkiem dowiedział. Roberti został aresztowany i rozstrzelany. Sprawa ta nabiera specjalnego posmaku wobec rewelacyj dziennikarzy amerykańskich, że jedną z głównych osób, które dokonały porwania Kutiepowa, był właśnie Roberti.

Nagrody na konkursach fotograficznych

zdobywają nie drogie aparaty, lecz odpowiednie metody i materjały fotograficzne.

Nowoczesne metody zarówno jak i dobór najlepszych materjałów fotograficznych podane są w Podręczniku Fotograficznym Gevaerta.

Prawdziwa encyklopedja wiedzy fotograficznej: 258 stron, 115 recept, 8 oryginalnych ilustracji.

Do nabycia w magazynach fotograficznych lub w księgarni M. ARCT, Warszawa, Nowy Świat 35, w cenie Zł. 3.

Gevaert

nw 11 228

Zjazd rolniczy Str. Narodowego

Wągrówiec, 23. 5. (Tel. wł.). — Wczoraj odbył się tutaj zjazd rolniczy „Stronnictwa Narodowego". Obrady zagaił prezes „Str. Nar." prof. Paliński, poczem wygłosili referaty pp. poseł Szturmowski, Kawecki, red. Petrycki i red. Trella. Przedmiotem referatów były sprawy rolnicze i polityczne. Zgromadzeni oświadczyli się z entuzjazmem za programem „Stronnictwa Narodowego". W trakcie obrad zabierali także głos przedstawiciele „Piasta", niezadowoleni z działalności Str. Narodowego na wsi. Energiczną odprawę dał im p. Kawecki. (tr)

Oszustwa w cukrowni chełmżyńskiej

Toruń, 23. 5. (Tel. wł.) Osadzeni w więzieniu w związku z aferą oszukańczą w cukrowni chełmżyńskiej dr. Lange i inżynier Busch zostali w ubiegły czwartek wypuszczeni na wolność po złożeniu kaucji w wysokości 50 tys. zł. za każdego. W związku z tą samą sprawą aresztowano oprócz wyżej wymienionych Niemców — inspektora cukrowni Kazimierza Karlewicza. Śledztwo w toku

O budżet Reichswehry

„Niemiecka Partja Ludowa" w obronie budżetu — domaga się powiększenia kawalerji, floty wojennej i utrzymania dużej ilości oficerów

Berlin, 23. 5. (PAT). Wczoraj w Reichstagu w dyskusji nad budżetem min. Reichswehry przemawiał pos. Brünighaus z niemieckiej partji ludowej. Mówca porównał Reichswehrę z wojskiem angielskiem, w którem — jego zdaniem — żołnierz ma kosztować 5.230 mk., podczas gdy utrzymanie żołnierza niemieckiego kosztuje 4.390 mk. Mówca uważa za konieczne utworzenie większych mas kawalerji, oraz rozbudowanie floty przynajmniej w tych rozmiarach, na jakie zezwala traktat wersalski. Skreślenie 50 miljonów w budżecie Reichswehry, czego żąda partja socjalistyczna, przyczyniłoby się do obniżenia wartości Reichswehry.

W dalszym ciągu mówca wystąpił za utrzymaniem ukrytych pozycyj budżetowych, podając jako przykład, że w budżecie angielskim jest 32 pozycyj, które powinny znajdować się w budżecie min. wojny, włączone są jednak do budżetu min. rolnictwa, a to w tym celu, aby wysokość wydatków na cele wojskowe nie zdawała się zbyt wielka.

Mówca domaga się utrzymania większej ilości oficerów, przytaczając jako przykład, że armja jugosłowiańska wykazuje również bardzo dużą liczbę oficerów, aby na wypadek wojny nie zabrakło ich do tworzenia formacyj rezerwowych. Mówca nie pochwala faktu, że oficerowie sowieccy biorą w wielkiej liczbie udział w ćwiczeniach Reichswehry.

Na zakończenie mówca wyraził życzenie, aby wysłużonych oficerów, oraz aspirantów wojskowych osiedlano na terenach wschodnich i aby odnośne koszty włączyć do programu pomocy dla prowincyj wschodnich.

Od czego uzależniają Niemcy swoje przystąpienie do unji europejskiej

Wiedeń, 23, 5. (Tel. wł.). Były kanclerz Rzeszy dr. Marx, który ma tutaj wygłosić kilka odczytów, udzielił wywiadu redakcji „N. Fr. Presse" o stosunku Niemiec do Austrji. Powiedział on m. in.: „Poczucie łączności Niemców w Rzeszy i w Austrji jest silniejsze, aniżeli traktaty: w Wersalu i w St. Germain. Oczywiście samo poczucie nie wystarczy. Zupełnie otwarcie oświadczam, że „Anschluss" musi pewnego dnia nastąpić, a czy nastąpi dziś, czy jutro — to rzecz mniejszej wagi.

Co do projektu unji państw Europy, oświadczył Marx, że Niemcy są gotowi w tym kierunku współdziałać, lecz pod warunkiem, że współpraca nad Paneuropą zaraz od pierwszego dnia uwzględni niemieckie -postulaty, t. j. przedewszystkiem uregulowanie sprawy zagłębia Saary i t. zw. „korytarza" gdańskiego.

Stany Zjednoczone bronią się przed komunizmem

Waszyngton, 23. 5. (PAT) Kongres przyjął 210 głosami przeciwko 18 rezolucję w sprawie wprowadzenia nadzoru nad akcją komunistów w Stanach Zjednoczonych. Rezolucja przyznaje komisji nadzoru nieograniczone kredyty na wydatki, związane z jej działalnością.

Znowu ataki na teatr polski

Katowice, 23. 5. (PAT). Nacjonalistyczna prasa niemiecka na Śląsku opolskim wyraża niezadowolenie z powodu występów gościnnych katowickiego teatru polskiego na Śląsku Opolskim. „Oberschesische Tagesztg." czyni zarzut władzom niemieckim z powodu odegranej w Wielkich Strzelcach sztuki „Wesele na G. Śląsku", że popiera rzekomo przedstawienia polskie. Dziennik ostrzega władze niemieckie, że jeśli będą nadal tak postępowały, to będą musiały pewnego dnia spakować swe manatki i oddać Polakom Śląsk Opolski.

Demonstracje bezrobotnych w Gdyni

Gdynia, 23. 5. (Tel. wł.) Rozpoczęte wczoraj demonstracje bezrobotnych, powtórzyły się dzisiaj w znacznie większych rozmiarach. Tłum złożony z przeszło 1000 głów zebrał się przed zamkniętem biurem Generalnej Federacji Pracy. Skonsygnowana policja kilkakrotnie rozproszyła demonstrantów. Nastrój w całem mieście jest bardzo podniecony. Bezrobotni domagają się zwolnienia aresztowanych i poszukują kierowników Federacji: Zuskiego i Sieję, którzy ukryli się. S. B.

Bomba spadła z samolotu

Kraków, 23. 5. (PAT). Wczoraj z samolotu wojskowego lecącego w kierunku Katowic spadła bomba i zraniła Tadeusza Motykę ze wsi Giebułtowo. Ofiarę wypadku odwieziono do szpitala. Ż

O konie dla P. W.

Warszawa, 23. 5. (PAT.) W najbliższym czasie państwowy urząd Przysposobienia Wojskowego wyda rozporządzenie w sprawie ulgi i przywilejów dla właścicieli koni, oddawanych do P. W. konnego. Dotyczyć one będą zwolnienia od świadczeń samorządowych, uzyskania bezpłatnych ogierów państwowych, zakupienia koni po cenach szacunkowych i t. d. O powyższe ulgi czynią już poszczególne starostwa starania.

Wyrok śmierci

Bydgoszcz, 23. 5. (PAT). Sąd Okręgowy w Bydgoszczy skazał na karę śmierci przez powieszenie 22-letniego rolnika z Cotonia, pow. żnińskiego, Jana Grajka za to, iż w grudniu 1929 r., chcąc się pozbyć niewygodnej dla siebie kochanki, 18-letniej Anny Cichowiczówny, zwabił ją podstępnie do lasu, gdzie ją zamordował, a następnie, poćwiartowawszy zwłoki, rzucił do rzeki.

Macocha posądzona o zakażenie pasierbów

Kraków, 23. 5. (PAT) W sprawie śmierci dwóch synów Pawła Lubartowskiego, urzędnika pocztowego w Krakowie i zachorowania na tyfus trzeciego jego syna oraz korepetytora, prowadzi dochodzenie wydział śledczy. Podejrzenie o spowodowanie śmierci dzieci pada na macochę, Marję Lubartowską, laborantkę na oddziele zakaźnym szpitala św. Łazarza. Lubartowską przesłuchano i z polecenia sędziego śledczego przekazano sądowi karnemu.

Dotychczasowe dochodzenia wykazały, że Lubartowska obchodziła się surowo z pasierbami, a szczególnie z najstarszym, Jerzym, uczniem 6-tej klasy. Pewnego wieczora Lubartowska podała pasierbom, Jerzemu i Marjanowi na kolację kaszkę, po spożyciu której zachorowali na czerwonkę. Po kilku dniach zmarli obaj. Jerzy Lubartowski często skarżył się przed kolegami i ojcem, że po jedzeniu ma zawroty głowy i bóle żołądka. Opowiadał, że macocha, chce go zabić. Na dwa tygodnie przed zachorowaniem Jerzego i Marjana uległ ostremu tyfusowi średni syn Lubartowskich 10-letni Stanisław i jego korepetytor, którzy leżą ciężko chorzy w szpitalu. Jest przypuszczenie, że Lubartowska, mając w laboratorjum kultury czerwonki i tyfusu, przyniosła je do domu i spowodowała zakażenie pasierbów i korepetytora. Sędzia śledczy zarządził przeprowadzenie sekcji zwłok zmarłych chłopców.

Ugryziony przez żmiję

Warszawa, 23. 5. (PAT) W Ogrodzie Saskim kapitan T. H., przechodząc koło fontanny zauważył w sąsiedniej alei grupę dzieci otaczających jakiegoś gada. Przypuszczając, iż jest to nieszkodliwy zaskroniec, kapitan wziął go do ręki i dopiero wtedy przekonał się, iż jest to żmija. Zanim kpt. T. H. zdążył wypuścić żmiję z ręki, ta ugryzła oficera w lewą dłoń. Pomimo natychmiastowego zastrzyku odtrutki, objawy silnego zatrucia były widoczne w ciągu dwóch dni.

Nadużycie weronalu

Lwów, 23. 5. (PAT) W Stanisławowie adwokat Bacher wskutek bezsenności zażywał weronal. Gdy przed kilku dniami zażył większą dawkę zapadł w głęboki sen, który trwa już kilka dni.

Nieostrożni wioślarze

Toruń, 23. 5. (Tel. wł.) Dnia 22 bm. zażywał współpracownik oddziału toruńskiej „P. A. T." p. Ostręga przejażdżki łodzią na Wiśle w towarzystwie znajomego. W pobliżu przystani przewozowej łódź dostała się pod parostatek. Siedzący w łodzi zdałali uratować się, skoczywszy na pokład statku.

Grad zabił krowę

Nowogródek, 23. 5. (PAT) Gminę Derewno w powiecie baranowickim nawiedziła burza, połączona z gradobiciem, która zniszczyła zasiewy w 30 wsiach i 14 folwarkach, nielicząc drobniejszych osiedli. Burza z gradobiciem przeszła również nad powiatem stołpeckim, niszcząc zasiewy w okolicach Mira. W jednej z miejscowości grad zabił krowę.

„Zeppelin" wylądował w Brazylji

Pernambuco, (Brazylja), 23. 5. (PAT). Sterowiec „Zeppelin" wylądował tu wczoraj o godz. 23 według czasu środkowo europejskiego. Lądowanie m. Sterowiec dokonał przelotu 4 waniu przyglądał się 15-tysięczny tys. mil w ciągu 61 godzin.

„Dzień skrzydeł" we Włoszech

Rzym, 23. 55. (PAT). Dnia 8-go czerwca odbędzie się we Włoszech tak zwany „Dzień skrzydeł" na cześć lotnictwa wojskowego. Na lotnisku „del Littorio" w Rzymie zgromadzą się reprezentacje wszystkich grup powietrznych całych Włoch na wielką rewję. Widzowie będą mogli zdać sobie sprawę z rozwoju siły lotniczej Włoch. Na lotnisku będą obecni król, Mussolini, członkowie korpusu dyplomatycznego i in. Ministerstwo udzieliło zniżki 50 proc. na linjach kolejowych dla wszystkich, którzy przyjadą do Rzymu na „Dzień skrzydeł".

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.88.65 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 mkn. w dewizach 212,45 do 212,75 zł, gotówką 212,05 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,07 do 173,33 zł gotówką 172,73 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 23 maja 1930

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w h.; b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w. h.); c, jęczmienia 673 gr. (114,1 f. w. h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w. h.).

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	17,50— 18,00
Usposobienie słabe.	
Pszenica	40,75— 41,75
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	20,50— 21,50
Jęczmień browarowy	22,00— 24,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	16,75— 17,75
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	30,50
Usposobienie słabe.	
Mąka pszenna 65% wł work.	62,00— 66,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	11,50— 12,50
Otręby pszenne	14,00— 15,00
Wyka latowa	27,00— 29,00
Peluszka	23,00— 25,00
Groch polny	26,00— 29,00
Groch Victoria	30,00— 33,00
Groch Folgera	26,00— 29,00
Łubin niebieski	23,00— 25,00
Łubin żółty	28,00— 30,00

Ogólne usposobienie słabsze.

Uwaga: Trudności zbytu w kraju i zagranicą spowodowały obniżenie się żyta.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 23 maja 1930.

Spędzono: buhai 6, krów 12, świń 682, cieląt 237, owiec 1; razem 938 szt. zwierząt.

Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 23 maja 1930.

Dzisiejsze zebranie giełdowe odbyło się przy tendencji nadal bez zmiany i ruch był ograniczony, a zwłaszcza w dziale papierów przemysłowych, któremi nie doszło do żadanego notowania. Robiono jedynie drobną transakcję R. Mayem po 63,50.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poż. konwers. 54 proc. za premj. dolarowe 66,— (za sztukę 5-dol.) i za poż. inwestycyjną 110,—, zaś robiono transakcje 8 proc. listami dolarowemi ziemskiemi po 94,50—95 proc. (przy dew. 8 90) i oddawano 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 43 proc.

Z akcyj bankowych doszło do notowań jedynie Kwileckim Potockim po 60,— w płaceniu.

Ceduła urzędowa z dnia 23 maja 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 54% P
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 94,50—95% +
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 43% O.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 66,— P
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 110,— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł 60,— P.

Tendencja· Bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 23. 5. 1930.

Waluty	Gotówka		
Dolary St. Zjed.	tr.:8,88½	sp.: 8,90½	kup.: 8,86½
Franki franc.	34,99	35,08	34,90

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	358,69	359,59	357,79
Belgja	124,51	124,82	124,20
Nowy Jork	8,90,8	8,92,8	8,88,8
Londyn	43,35	43,46	43,24
Praga	26,45½	26,52	26,39
Wiedeń	125,80	126,11	125,49
Włochy	46,77	46,89	46,65
Paryż	34,98½	35,07	34,90
Berlin	212,84		

Tendencja niejednolita.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż. inwest.	110,25
5% poż. premj. dol.	65.00
5% poż. kol. konw.	55,00
5% poż. konw.	51,50

Akcje w złotych:

Bank Polski	172,00—171,50
Bank Zachodni	0,00— 73,00
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00— 72,50
Chodorów	0,00—144,00
W. T. F. Cukru	0,00— 35,50
Lilpop	27,50— 28,00
Modrzejów	10,75— 1,002
Norblin	0,00— 58,00
Ostrowieckie Zakłady	60,75— 61,00
Starachowice	0,00— 20,00
Borkowski	0,00— 5,00
Haberbusch	0,00—110,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 23 maja 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg	291,00—293,00
Tendencja mocniejsza.	
Pszenica march. od st. zał. 78-79 kg	294,00—296,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march. od stacji załad. 72 kg	169,00—177,00
Żyto fr. wagon Berlin 72 kg sprzedaż	0,00—180,00
Żyto pomorskie z ok. Warty i Noteci 73-74 kg cif Berlin sprzedaż	0,00—177,00
Tendencja: terminowo wagonem częściowo poparta, poza tem spokojna.	
Owies march do stacji załad.	151,00—161,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	168,00—182,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	32,00—40,25
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	22,25—25,50
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	08,25—09,00
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	08,50—09,50
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	24,00—29,00
Groch dr. jadalny	21,00—25,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—18,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—21,50
Łubin niebieski	16,00—17,50
Łubin żółty	21,50—24,00
Makuch rzepakowy	12,00—13,00
Makuch lniany	17,50—18,10
Wytłoki suche krajowe	08,10—08,60
Śrót Soya	13,40—14,40
Płatki ziemniaczane	13,00 .3,30

Ogólna tendencja niejednolita.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 23. 5. 1930.

Wypłaty na Warszawę	46,90—47,10
Noty vielkie	46,75—47,15

Dialogi Mussoliniego z Francją

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Rzym, 19 maja.

Mussolini, jako mówca, posługuje się bardzo często formą djalogową. Przemówienia jego mają charakter rozmów z tłumem, słuchających go faszystów. Pytania wodza i odpowiedzi tłumu nadają szczególne zabarwienie tym niezwykłym zebraniom, ujętym prawie zawsze w bajecznie artystyczne ramy jednego z przepysznych placów miast włoskich, czy to będzie piazza del Duomo w Medjolanie, czy plac św. Marka w Wenecji, czy jak ostatnio piazza della Signoria we Florencji. Do tych ram, jedynych na świecie, zdobnych w perły architektury włoskiej, ozłoconych blaskiem poranka weneckiego, czy przepojonych lazurowem ciepłem wieczoru florenckiego, należy dodać jeszcze świetną inscenizację. A więc na placu i na przyległych ulicach dziesiątki tysięcy ludu i faszystów w szyku wojskowym z muzykami, sztandarami, proporcami, i proporczykami, tak, że dosłownie możnaby przejść po ramionach tej ciżby ludzkiej, wyczekującej z zapartym oddechem pojawienia się wodza, by jak onegdaj we Florencji, przemówił z balkonu sławnego palazzo Vecchio. Następuje krótkie 10 — 15 minutowe przemówienie Mussoliniego, w którem od pierwszych słów ustala się bezpośredniość i ścisła łączność czucia i myśli między mówcą a jego słuchaczami. Mussolini panuje nad żywiołem ludzkim, zapala go i podnosi jego temperaturę, a swojemi pytaniami trafia wprost do duszy i wyobraźni tłumu, który donośnym przeciągłym „tak", lub „nigdy" odpowiada na apostrofy wodza.

Dotychczas pytania Mussoliniego i odpowiedzi jego audytorjum dotyczyły zazwyczaj polityki wewnętrznej, Od niedawna zaczynają one przybierać szerszy charakter i przeznaczone są wręcz dla zagranicy a w pierwszym rzędzie dla Francji, z którą Mussolini szuka porozumienia co do całego szeregu kwestyj, na co Francja dotąd albo wcale nie odpowiadała, albo tylko dawała odpowiedzi wymijające. Mussoliniemu wydawało się, że Paryż odwraca ucho od jego postulatów. W jednej z poprzednich korespondencyj mieliśmy sposobność poruszyć punkty węzłowe stosunków włosko - francuskich. To, co tliło pod powiechnią, konferencja londyńska wydobyła na jaw z całą jaskrawością. Nie otrzymawszy odpowiedzi na drodze rozmów dyplomatycznych, Mussolini urządził rozmowy publiczne, w których pośrednio zainterpelował Francję, jakgdyby chciał ją zmusić do odpowiedzi. Gdy po mowie jego w Liworno, która narobiła tyle wrzawy, dano z Paryża do zrozumienia, że w takiej atmosferze nie można wogóle rozmawiać, Mussolini w mowie florenckiej zawołał: „Myślą, że jesteśmy jeszcze małym narodem i nie widzą, że zbliżamy się do 43 miljonów dusz".

A dalej: „Myślą, że ruch nasz jest reakcją, a jest rewolucją. Myślą, że nie jesteśmy zdolni do większych ofiar jak te, które ponieśliśmy, by dojść do zwycięstwa pod Vittorio Veneto". I tu stwierdził raz jeszcze, że nowy program morski będzie zrealizowany okręt po okręcie, tonna po tonnie. Potem zarzuciwszy sektom zagranicznym, że dążą do odosobnienia Włoch, a nawet, że chciałyby wywołać wojnę przeciwko Italji, zawołał: „Albo cenna przyjaźń, albo bezwzględna wrogość".

W chwili, gdy piszę, nie nadeszły jeszcze do Rzymu komentarze francuskie, bo Mussolini przemawiał w sobotę, a w niedzielę dzienniki nie wychodzą, ale wiadomo już, że w Genewie postanowiono przesunąć rozmowy włosko - francuskie na później. Francja urzędowa najwidoczniej pragnie doczekać się odprężenia i uspokojenia umysłów poza Alpami.

Z Paryża nieraz dawały się słyszeć głosy, że Francja może czekać. Tak było do niedawna, dopóki Niemcy nie miały wolnej ręki, ale z chwilą opróżnienia prowincyj nadreńskich położenie się zmienia i już dzisiaj wygląda inaczej. Francja w istocie ma stanowisko silniejsze w stosunku do Włoch, bo nie jej, ale Włochom zależy przedewszystkiem na uregulowaniu kwestyj statutu, określającego położenie Włochów w Tunisie, tak samo nie jej, ale Włochom przedewszystkiem zależy na uregulowaniu granicy trypolitańskiej. Stąd zrozumiałe podniecenie Włochów i beznamiętna cierpliwość Francuzów. Nie ulega jednak kwestji, że na tych rozdźwiękach i zatargach franko - włoskich zyskują tylko Niemcy i ich teza o rewizji traktatów.. Odpłacając się Francji za długie czekanie, politycy włoscy powtarzają swoją zwrotkę, że „traktaty nie są wieczne", co Niemcom, jako lichym psychologom, pozwala stawiać fałszywe horoskopy i oddawać się daleko idącym złudzeniom. W każdym razie, jeśli idzie o statut terytorjalny Europy, to we Włoszech, bez względu na stosunki z Francją, powinni wszyscy pamiętać, że dla jego utrzymania i trwałości Polska jest zdolna ponieść najcięższe ofiary. S. M.

Patrz na te rzesze bezrobotnych!

Twoja to wina!

Boś kupował towar zagraniczny!

I Ciebie czeka nędza!

jeżeli nie będziesz kupował towaru krajowego.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego.

POZNAŃ ulica Rzeczypospolitej 1.

Po niesłychanej napaści komendanta P. W. na sołtysa w Dopiewie

Donieśliśmy już o znieważeniu sołtysa w Dopiewie p. Władysława Guderskiego przez komendanta P. W. porucznika Mielcarskiego. Niesłychane zajście to wywołało wielkie poruszenie w Dopiewie i okolicy, jak również oburzenie miejscowego obywatelstwa. W związku z tem odbyło się w dniu 21-go b. m. w Dopiewie zebranie miejscowego obywatelstwa, na którem przyjęto następującą rezolucję:

„My mieszkańcy gminy Dopiewo, zebrani w liczbie 65 dnia 21 maja 1930 r. w sprawie napadu i czynnego znieważenia sołtysa naszego p. Władysława Guderskiego, jakie miało miejsce w niedzielę dnia 11 maja 1930 roku o godz. 17 w mieszkaniu własnem p. Guderskiego — napadu dokonanego przez komendanta P. W. p. porucznika Mielcarskiego w towarzystwie komendanta organizacji „Strzelca" p. porucznika Holejko, oraz jego adjutanta w pełnym umundurowaniu, stwierdzamy, że napaść taka na głowę gminy naszej dotknąć musi czci i honoru wszystkich obywateli, wobec czego piętnujemy niebywały iście meksykański napad przez oficera wojsk polskich na bezbronnego obywatela.

Żądamy stanowczo pozostawienie sołtysa naszego w jego urzędowaniu oraz żądamy ukarania winnych napadu.

Zebrani polecają przewodnictwu zebrania wysłanie powyższej rezolucji na ręce: 1. p. ministra spraw wojskowych, 2. p. ministra spraw wewnętrznych, 3. p. wojewody poznańskiego, 4. p. starosty powiatu poznańskiego".

Sołtys Guderski wniósł przeciw por. Mielcarskiemu skargę sądową. Jak się dowiadujemy, w sprawie zajścia będą interwenjować miejscowe Kółko Rolnicze, którego członkiem jest p. Guderski i Towarzystwo Powstańców i Wojaków, gdzie sołtys Guderski również jest członkiem. Wysłano też zażalenie do powiatowego komitetu P. W. i W. F. w Poznaniu treści następującej:

Do
Powiatowego Komitetu P. W i W. F.
w Poznaniu.

„My niżej podpisani oświadczamy co następuje:

Dnia 11 maja r.b. odbywały się w Dopiewie ćwiczenia P. W. Na te ćwiczenia przybył komendant P. W. p. porucznik Mielcarski i zapytał nas ćwiczących członków P. W. czy chcemy należeć do „Strzelca" lub pozostać w P. W. Na to odpowiedzieliśmy, że pozostajemy w P. W. a do „Strzelca" należeć nie chcemy. Na to oświadczył nam p. porucznik Mielcarski w ostrym tonie że „Strzelec i P. W. jest jedną i tą samą organizacją i tylko jeden świnia ze Sokoła przeciw Strzelcowi bruździ. „Przy tej sposobności traktował nas p. porucznik następującemi zwrotami: „Ja na Was nas... wy świntuchy i chamy. Żeby was szlag trafił. Jeżeli tak chcecie, to będę dążył do tego, żeby zostały rozwiązane wszystkie towarzystwa a pozostał tylko „Strzelec". Sokół nie jest żadną organizacją ponieważ bawi się tylko w piłkę i gimnastykę, a na wojnę chyba z „żydkiem" nie pójdzie. Przed wojną należały do „Strzelca" tylko lepsze sfery i dlatego należenie do „Strzelca" jest dla was zaszczytem. Jak wam pierwszy lepszy głupek w łep strzeli, to jemu wierzycie, wy psiakrew chamy, świnie, świntuchy, cholery. Wyzwiska te i podobne z gestykulacją rąk potęgował porucznik, ilekroć przechodzili ludzie.

Zajściami temi czujemy się na czci i honorze pohańbieni wobec czego w myśl powyższego oskarżenia prosimy p. porucznikowi Mielcarskiemu wytoczyć a) postępowanie karne, b) zawiesić go natychmiast w urzędowaniu komendanta P. W. c) zmusić go do odwołania rzuconych na nas obelg".

Podpisy:

Dopiewo, dnia 20 maja 1930 r.

Poza tem 18 bm. odbyło się zebranie, na którem uchwalono następującą rezolucję: „Zebrani obywatele z Dopiewa i okolicy wyrażają najgłębsze współczucie p. sołtysowi Guderskiemu, znieważonemu czynnie przez komendanta P. W. por. Mielcarskiego. Wszyscy stwierdzamy, że ani biciem ani miotaniem wyzwisk por. Mielcarski idei „Strzelca" nigdy miejscowemu obywatelstwu nie narzuci. Przeciwko podobnym metodom stanowczo zebranie protestuje, a czyn por. Mielcarskiego bezwzględnie potępia".

Pod niniejszą rezolucją widnieje przeszło 50 nazwisk poważnych obywateli Dopiewa i z okolicy.

Z ustawy o ochronie swobody wyborów

(Ciąg dalszy)

Art. 11. Pokrzywdzonym w rozumieniu tej ustawy jest nietylko osoba, określona w art. 60 kodeksu postępowania karnego z dnia 19. marca 1928 roku (Dz. U. P. R. Nr. 33, poz. 313), ale także osoba, która doniosła o przestępstwie, o ile przysługuje jej prawo wybierania w okręgu wyborczym, gdzie zostało spełnione przestępstwo.

Zawiadomienie, przewidziane w art. 271 par. I kodeksu postępowania karnego z dnia 19. marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 313), sędzia śledczy winien skierować również do pokrzywdzonego z oznajmieniem, że przysługuje mu prawo, określone w art. 70 powyższej ustawy.

W razie niewykonania tego prawa w terminie ustawowym, lu bnie przyznania przez sąd apelacyjny praw oskarżyciela posiłkowego, sędzia śledczy umarza śledztwo i zawiadamia o tem oskarżonego. (C. d. n.).

Wiece przedwyborcze w okręgu gnieźnieńskim

Komitet wyborczy listy nr. 24 ogłasza, że w dniu 25 b. m., niedziela, odbędzie się zebranie przedwyborcze w Murowanej Goślinie w sali p. Bajera o godz. 4. popoł. Na zebraniu przemawiać będą pp.: senator Pluciński i poseł Lewandowski.

W powiecie średzkim odbędzie się zebranie rolnicze w Kostrzynie wniedzielę, dnia 25 b. m., o godz. 4-tej popoł. na salce p. Okarmy. Przemawiać będzie p. poseł Miklaszewski.

W Graboszewie, pow. wrzesiński o godz. 12 i pół;
w Ostrowie Kośc., p. Strzałków o godz. 3 i pół.
Przemawiać będzie jeden z posłów Stronnictwa Narodowego.

W niedzielę, dnia 25 maja r. b. odbędą się zebrania przedwyborcze:
w Gnieźnie Narodowej Organizacji Kobiet o godz. 15 na sali hotelu Europejskiego. Przemawiać będą: p. Grossmannówna z Poznania i p. Jaworowiczowa z Bydgoszczy, oraz poseł prof. Witold Staniszkis.
w Mielżynie Stronnictwa Narodowego o g. 12; poseł Witold Staniszkis;
w Niechanowie Stronnictwa Narodowego o godz. 12; b. poseł Franciszek Sołtysiak;
w Powidzu Stronnictwa Narododowego o godz. 16; poseł Staniszkis;
w Żydowie Stronnictwa Narodowego o godz. 16; dr. Stefan Pietrowicz, adwokat z Gniezna i b. poseł Fr. Sołtysiak.

Strzałkowo, 22 maja.

We wtorek, 20 b. m. odbyło się zebranie przedwyborcze polityczne Koła Stron. Narod. w Strzałkowie z udziałem około 300 osób. Zagaił prezes p. Wincenty Michalski, powołując na przewodniczącego zebrania p. Władysława Ziarniaka, tutejszego znanego i cenionego działacza narodowego. Referat wygłosił poseł prof. Stefan Dąbrowski, który w 2-godzinnem przemówieniu, wysłuchanem z niezwykłem zainteresowaniem, przedstawił polityczne tło czteroletnich rządów „sanacyjnych" i obecne ciężkie położenie gospodarcze w Polsce. Licznie zebrani wiecownicy z zapałem oklaskiwali wywody referenta, solidaryzując się w zupełności z programem listy 24 z marszałkiem Trąmpczyńskim na czele. Uchwalono następującą rezolucję:

„Zebrani obywatele Strzałkowa i okolicy na zgromadzeniu przedwyborczem w dniu 20 b. m. w liczbie około 300, po wysłuchaniu przemówienia posła prof. Stefana Dąbrowskiego uchwalają:

1) Wyrazić uczucia głębokiej czci dla p. marszałka Wojciecha Trąmpczyńskiego, jako nieustraszonego szermierza praworządności, zachwianej i łamanej przez rządy pomajowe.

2) Głosować solidarnie na listę katolicko - narodową nr. 24, na czele której stanął p. marszałek Wojciech Trąmpczyński i dotychczasowy poseł p. Bolesław Lewandowski, zasłużony pracą nad reformą podatkową.

3) Wytężyć wszystkie siły, aby zapewnić zwycięstwo liście katolicko - narodowej, dając temsamem wyraz głębokiemu przekonaniu, że tylko Polska katolicka i narodowa może się stać państwem silnem i potężnem, mogącem się oprzeć zakusom wrogów zewnętrznych".

Poruszone w dyskusji kwestje objaśnił jeszcze prelegent, poczem odśpiewaniem „Boże coś Polskę" zakończono zebranie.

KUPUJMY CEGIEŁKI NA BURSĘ RZEMIEŚLNICZĄ (P. K. O. 212 664)

Japoński proszek
KATOL ZABIJA
owady i insekty.
Akc. Tow. Azumi & Co Ltd. Osaka-Japonja.
nw 11323

PODZIĘKOWANIE.

Jeneralny Przedstaw. „RADIUMCHEMA"
St. Joachimsthal
Warszawa, ul. Śniadeckich 22

Stwierdzam z przyjemnością, że nabyłem u WPanów poduszeczkę radową „RADIUMCHEMA", która oddała mi dobre usługi przy uporczywych bólach neuragicznych ramienia. nw 11 497

Poprzednio przez dłuższy okres czasu stosowałem najróżniejsze inne środki bezskutecznie, a dopiero kompres WPanów przyniósł pomyślne skutki.

(—) Antoni Landau, Adwokat
Śniadeckich 10 — Tel. 16-27 i 75-65

DZIAŁ GOSPODARCZY

Ciężkie położenie naszego mleczarstwa

W przeciwieństwie do niebywałega załamania się cen na wytwory produkcji roślinnej — konjunktury dla produkcji hodowlanej kształtowały się dotychczas korzystnie. Jednak w ostatnich miesiącach zaznaczyły się, a w ostatnich tygodniach i dniach i tutaj wyraźnie wystąpiły chorobliwe symptomy, na co się składa cały splot momentów konjunkturalnych, traktatowych i polityki ochronnej państw, importujących nabiał, jaja, trzodę chlewną, bekony i inne produkty hodowlane. Coraz częściej słyszymy o przeciążeniu rynków, spadku cen, o dążeniu krajów, przywożących produkty hodowlane, do samostarczalności w tej dziedzinie drogą popierania w najrozmaitszy sposób produkcji rodzimej, o ustanawianiu ceł ochronnych, niekiedy wręcz prohibicyjnych, a równocześnie premij wywozowych. Natomiast wzmożenie produkcji hodowlanej w krajach rolniczych jest naturalnym skutkiem niskich cen zboża, rolnik zamieniał tanie płody rolne na wysokowartościowe produkty hodowlane, by w ten sposób choć w części wyrównać straty na produkcji roślinnej. Ponieważ ta tendencja przerzucania się na produkcję hodowlaną stała się ogólną, stanęliśmy po upływie roku przed widmem drugiego kryzysu w rolnictwie, spowodowanego nadprodukcją wytworów hodowlanych, który może mieć dla nas katastrofalne skutki.

Tem więcej obawiamy się groźnych następstw tego kryzysu, że nasi odpowiedzialni kierownicy polityki gospodarczej, a niekiedy i przedstawiciele zainteresowanych kół gospodarczych, których obowiązkiem jest trzymać rękę na pulsie tych wydarzeń i zawczasu nastawiać odnośne gałęzie gospodarstwa odpowiednio do zmieniających się warunków — nazbyt byli pod wrażeniem tego obiecującego i efektownego wywozu artykułów hodowlanych. Nadmierny i bezkrytyczny optymizm przyćmił im niektóre zasadnicze braki i potrzeby w tej dziedzinie które nie usunięte w czasie pomyślnej konjunktury, tem bezwzględniej ciążyć będą w chwilach depresji.

Przechodząc po tych ogólnych uwagach do rozpatrzenia stosunków panujących w poszczególnych gałęziach wytwórczości hodowlanej, zobaczmy, jak się przedstawiają sprawy w mleczarstwie, a ściślej mówiąc w naszem mleczarstwie przemysłowem.

Posiadając dogodne warunki naturalne i gospodarcze, mleczarstwo polskie już przed 5 laty zdołało osiągnąć rozmiary, wystarczające na pokrycie własnych potrzeb. Od 1926 r. produkty mleczarskie, których wywóz wynosił kolejno: w r. 1926 — 28,9 milj. zł, w r. 1927 — 43,3 milj., w r, 1928 — 70,4 milj. i w r. 1929 — 91,1 milj. zł, stają się poważną pozycją w bilansie handlowym państwa. Dominujące znaczenie w tym eksporcie ma masło, wynosząc w r. 1929 — 96,7 proc. wywozu produktów mlecznych. Reszta (3,3%) przypada na twaróg, bryndzę, sery i mleko. Pomimo ilościowego wzrostu eksportu w ubiegłych latach (natomiast w pierwszych 4 miesiącach rb. obserwujemy stały spadek cyfr wywozu), jesteśmy od 1928 r. świadkami zniżki cen i trudno jest określić, kiedy staniemy u kresu tej postępowej depresji cen, która według ostatnich wiadomości z Londynu i Berlina przybiera coraz szybsze tempo. Łagodna zima i wczesna wiosna wzmogły podaż, równocześnie zaś malejąca wskutek kryzysu gospodarczego i bezrobocia zdolność nabywcza ludności skurczyły popyt, wskutek tego nastąpiło zwichnięcie równowagi pomiędzy popytem i podażą produktów mleczarskich na rynku krajowym oraz dezorganizacja rynków światowych. Na rynku niemieckim, na którym w 1929 r. ulokowaliśmy 73 proc. całego naszego eksportu masła, poszczególni dostawcy licytują się na minus, w czem ostatnio wszystkich prześcignęła Finlandja. Podobnie dzieje się na rynku londyńskim, dokąd w r. 1929 wywieźliśmy 23,5 proc. naszego eksportu masła.

W tych warunkach jest zagrożone również nasze mleczarstwo przemysłowe, chociaż stwierdzić należy, że jego koszty produkcji są daleko więcej elastyczne in minus, niż krajów konkurencyjnych, opierających produkcję na drogich paszach dokupnych, jak n. p. Danja. Tem samem opłacalność naszej produkcji mleczarskiej jest zapewniona nawet przy cenach, które dla mleczarstwa duńskiego n. p. będą oznaczały przekroczenie granicy opłacalności produkcji eksportowej w kierunku ujemnym. Uważając wszakże, że pomimo zaostrzającej się walki konkurencyjnej na rynkach odbiorczych należy za wszelką cenę utrzymać conajmniej na poziomie zeszłorocznym pozycję eksportu masła, wysuwamy jako nieodzowne warunki przetrwania tego załamania się cen: 1) racjonalne żywienie i selekcję inwentarza mlecznego, 2) modernizację mleczarń i metod pracy oraz rozbudowę działów zaniedbanych, jak np. serowarstwo, które przy istniejącej ochronie celnej ma widoki rozwoju, 3) koncentrację handlu eksportowego, opartą na solidnych placówkach prywatnych i spółdzielczych, 4) usprawnienie transportu chłodniczego w okresie letnim, przedewszystkiem zaś 5) pełną standaryzację, ustawową i faktyczną, eksportu masła oraz 6) wydatniejszą pomoc kredytową państwa na modernizację i zakładanie nowych mleczarń tam, gdzie warunki lokalne usprawiedliwiają taką inwestycję.

Na tle tych postulatów tem plastyczniej występują niektóre braki naszego mleczarstwa co do jakości jego produktów, organizacji handlu wewnętrznego i eksportu oraz unowocześnienia transportu. Szczególnie pragniemy zwrócić uwagę na konieczność usprawnienia handlu wewnętrznego produktami mleczarskiemi, których zbyt przy odpowiednim nakładzie środków na propagandę i higjeniczne instalacje w mleczarniach i miejscach sprzedaży mógłby znakomicie się powiększyć i wpłynąć na złagodzenie podwójnego kryzysu rolnego. Jednak braki te nie dyskwalifikują jeszcze naszego eksportu masła, który w razie uwzględnienia tego minimum postulatów wyżej wysuniętych nie tylko zdoła przetrwać obecną depresję rynkową, ale wobec wielkiej potencjonalnej siły naszego gospodarstwa hodowlanego wykaże dalszy rozwój.

H. S.

Polsko-belgijskie stosunki handlowe

Dna 24 bm. odbędzie się uroczyste otwarcie pawilonu polskiego na Międzynarodowej Wystawie w Liège. W związku z tem zorganizowana została wycieczka przedstawicieli przemysłu i rolnictwa polskiego do Liège, Antwerpji i Brukseli. Jak się dowiadujemy, w skład delegacji polskiej wchodzą z ramienia Lewiatana p. p. Wierzbicki i Wieniawski, z ramienia komitetu wykonawczego pawilonu polskiego w Liège p. Szydłowski oraz ze sfer rolniczych p. p. J. Turno, dr. Konopiński, dr. Jan Lutosławski i Jaksa-Bykowski.

Wynikiem dotychczasowych pertraktacyj polsko-belgijskich, prowadzonych na tle udziału Polski w wystawie leodyjskiej i antwerpskiej, są zrealizowane już zamówienia na masło i wędliny. Pozatem przewidziane są tranzakcje na eksport z Polski jaj, owiec, ziemniaków - rychlików i lnu. W zamian spodziewać się należy z naszej strony zamówień na fosforyty, nasiona ogrodnicze itd.

Powyższe jest najlepszem uzasadnieniem twierdzenia, iż tam, gdzie polska propaganda funkcjonuje należycie, tam inwestycje reklamowe, jakiemi są wystawy, zawsze się opłacają.

Dotychczas eksport Polski do Belgji przedstawia wartość około 76 miljonów zł, z czego 60 proc. przypada na eksport produktów rolnych. (n)

Z rynków nabiału

Ubiegły okres sprawozdawczy do 18 bm. włącznie minął bez większych zmian. Produkcja mleka wzrasta stopniowo, skutkiem czego Danja dysponowała o 8 proc. większą ilością masła, niż w poprzednim tygodniu. Chwilowo tylko Holandja gwarantuje dostawę masła z paszy zielonej, co umożliwiło podwyższenie notowania w Leeuwarden na gld. 143 (plus gld. 2) per 100 kg. Danja notowała bez zmiany kr. 215 względnie sh. 124 per Cwt. fob.

Polskie masło wyborowego gatunku jest nadal poszukiwane po dobrych cenach rynkowych, lecz z powodu niestarannego opakowania i ubicia masła osiada przy sprzyjającej temperaturze pleśń, która powoduje częste reklamacje i dyskwalifikacje towaru przez odbiorców. — Ogólny poziom cen na rynkach maślanych jest niezadowalniający. Z obawy, aby ten stan rzeczy nie spowodował znacznego obniżenia eksportu, rząd łotewski dla przyjścia z pomocą producentom masła postanowił zagwarantować eksporterom pewną minimalną cenę i ponosić pozatem koszty przewozu kolejowego do granicy państwa. Przykład ten jest godzien naśladowania i skłoni z pewnością miarodajne czynniki w Polsce do przedłużenia ustawy o premji eksportowej wygasającej z końcem maja.

Rynek niemiecki pozostał bez zmian i notowania również nie uległy wahaniom. Wynoszą w dalszym ciągu: mk. 126 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, mk. 113 za II gatunek, mk. 97 za III gatunek przy stałej tendencji.

W Anglji obniżyły się cośkolwiek notowania na masło kolonjalne, natomiast ceny na masło duńskie i holenderskie lekko się poprawiły. Masło polskie notowano w dalszym ciągu sh. 112 do 120 per Cwt. loco Londyn. Wiadomość podana w ub. tygodniu z Londynu, jakoby notowania na masło polskie w dniu 9 bm. wynosiły sh. 120 do 124 była mylna. Ceny powstały w ramach ostatniego notowania a więc sh. 112 do 120.

W kwietniu nadeszło do Anglji 584.154 Cwt. masła wobec 605.330 Cwts. w równym okresie ub. roku . Cyfry te wykazują zmniejszony dowóz masła do Anglji w b. r. Mimo to ceny londyńskie były wówczas znacznie niższe, gdyż notowano 26 kwietnia br. masło duńskie 138 do 140 sh. w r. 1929 sh. 158 do 162, masło polskie sh. 118, (w roku 1929 sh. 150 do 152).

Rynek krajowy bardzo spokojny przy poważnie zniżonych cenach.

Krótkie informacje gospodarcze

— Min. przemysłu i handlu odstąpiło w Gdyni magistratowi parcelę o przestrzeni 24 000 m. kw. pod budowę miejskiej i zarazem eksportowej rzeźni.

— W mowie swej, wygłoszonej w Radzie Narodowej, wspomniał kanclerz austrjacki Schober o ujemnych skutkach niemieckich certyfikatów przewozowych na wiedeński rynek trzody chlewnej.

— Według sprawozdania departamentu handlu, w pierwszym kwartale b. r. Stany Zjednoczone inwestowały w pożyczkach zagranicznych 338 miljonów dolarów, co oznacza wzrost 20 proc. w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego.

— Na porządku obrad Państw. Rady Spirytusowej znajduje się m. i. nowelizacja przepisów wykonawczych do ustawy o państw. monopolu spirytusowym oraz sprawa uzdrowienia naszego przemysłu rektyfikacyjnego.

— Amerykańsko - litewski komitet portowy orzekł, iż „polskie okręty mają zakazany wstęp do portu kłajpedzkiego". Jest to dalszy ciąg bojkotu polskich towarzystw okrętowych przez Litwinów.

Probiernia-
Droga publiczna-
Tor wyścigowy!

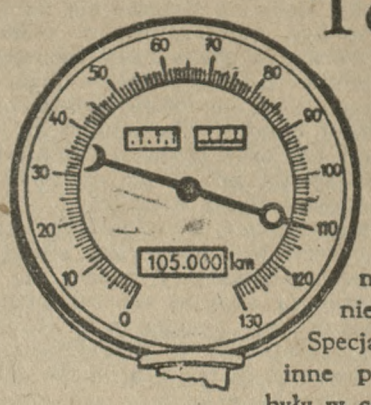

Na probierniach, na drogach publicznych i na torze wyścigowym poddano większą liczbę samochodów, smarowanych olejem Gargoyle Mobiloil, niezmiernie ciężkim próbom wytrzymałości.

Specjalne dynamometry, szybkościomierze oraz inne precyzyjne aparaty, które zastosowane były w czasie próby do kontroli, zarejestrowały bezstronnie fakt, że Gargoyle Mobiloil lepiej od wszystkich innych olei wytrzymywał wszystkie wpływy praktycznie występujących czynników pracy, że był od innych oszczędniejszym i że przy stosowaniu go straty na sprawności i zużyciu, jakie wywołuje tarcie, obniżone zostały do możliwego minimum.

Stosując Gargoyle Mobiloil, sami się o tem możecie przekonać.

VACUUM OIL COMPANY S. A.
CZECHOWICE—WARSZAWA

Zważajcie, by plomba pod nakrętką blaszanki nie była uszkodzona!

Gargoyle Mobiloil

nw 11229

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Port gdyński w życiu gospodarczem Polski.** Budowa portu gdyńskiego nie jest jeszcze ukończona i trwa w dalszym ciągu jednakże coraz to większą część portu oddaje się do eksploatacji. Zestawienie działalności portu gdyńskiego w ub. okresie gospodarczym t. j. od 1 kwietnia 1929 r. do 31 marca 1930 r. wykazuje następujące interesujące cyfry: obrót ogólny w tym okresie w porcie wyniósł 3 304 729 t. towarów. Ruch pasażerski zaś wyraził się za ten okres czasu cyfrą 25 636 pasażerów, nie licząc żeglugi przybrzeżnej. W obrocie towarowym przypadło na eksport 2 926 670 t. a na import 378 030 t. W eksporcie pierwsze miejsce zajął węgiel, około 2 800 000 t. Pod względem frekwencji statków ogółem zawinęło do portu 1 822 o ogólnej pojemności 1 713 061 tonn rej. netto. Podług bander zawijających do Gdyni statków wypada: na Szwecję 23,5 proc., na Niemcy 13,2 proc., na Danję 12,5 proc., na Polskę 10,4 proc., na Francję 10,4 proc., na Stany Zjednoczone 7 proc., na Łotwę 7 proc., na Norwegję 6,8 proc. Frekwencja statków innych państw wynosi poniżej 5 proc.

(k) **Możliwości eksportowania traktorów do Turcji.** Rząd turecki nosi się z zamiarem sprowadzenia większej ilości traktorów jeszcze w ciągu bież. roku. W chwili obecnej możliwościami sprzedania większej ilości tych maszyn zajmują się szwedzcy rzeczoznawcy, przeprowadzając na miejscu doświadczenia. Zdaje się, że przy pewnym pospiechu również oferty innych państw środkowo - europejskich miałyby widoki powodzenia.

Z ZAGRANICY

(z) **Eksport węgla brytyjskiego.** Roczny raport syndykatu eksporterów węgla brytyjskiego wykazuje, że w r. 1929 Wielka Brytanja wywiozła ogółem 50 266 618 tonn węgla. W stosunku do wywozu z r. 1928 wywóz za rok ubiegły wzrósł bardzo znacznie bo o 10 211 500 tonn, a więc o 20 proc. Z poszczególnych krajów, do których wywóz w r. 1929 wzmógł się bardzo znacznie, na pierwszem miejscu stoi Francja, do której wywóz wzrósł o 3 980 070 t. Wywóz do Belgji wzrósł o 1 880 053 t., do Szwecji o 796 102 t., do Holandji o 692 591 t., do Australji o 523 348 t., do Włoch o 472 477, do Danji o 463,262, do Norwegji o 327 366 t., do Niemiec o 153 041 tonn, do Kanady o 115 778 tonn. Jest rzeczą wielce charakterystyczną, że wzrost wywozu węgla brytyjskiego do Kanady nawet w przybliżeniu nie stoi w żadnym stosunku do wzrostu eksportu do Francji, Belgji, Szwecji lub Holandji. Wogóle więcej niż 9/10 wzrostu wywozu węgla brytyjskiego dotyczy państw europejskich, co jest jeszcze jednym więcej dowodem, że dobrobyt gospodarczy Wielkiej Brytanji bynajmniej nie zależy tylko od współdziałania w granicach Imperjum Brytyjskiego, lecz conajmniej w tym samym stopniu od współpracy gospodarczej z Europą.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Bunt więźniów w Rawiczu

Planowa akcja, którą udaremniono dzięki czujności dozorców

Miasto Rawicz jest pod świeżem wrażeniem zorganizowanego na wielką skalę buntu więźniów w miejscowem więzieniu karnem.

Więźniowie karni i polityczni porozumieli się widocznie poprzednio i usiłowali zbiec w ciągu jednej z ostatnich nocy. Plan wyłamania zakrojono na dużą skalę, a wtajemniczonych było tylko kilku prowodyrów. Całą akcję udaremniono dzięki czujności dozorców.

Gdy więźniowie spostrzegli, że plan ich nie udał się — wywołali bunt i poczęli jak na komendę łamać sprzęty; w ten sposób zdemolowali 7 cel. Awantury te powtarzały się przez cały dzień, wywołując wielkie podniecenie, a wieczorem więźniowie odmówili przyjęcia kolacji i wszczęli tak zwany strajk głodowy. W związku z tem dyrekcja podjęła pertraktacje z delegacją wybraną przez więźniów, a w wyniku tej niezwykłej konferencji nastąpił spokój.

Na miejsce wypadku wyjechał prokurator sądu okręgowego w Lesznie, w celu przeprowadzenia dochodzeń. W toku śledztwa okazało się, że więźniowie byli poinformowani o zamachu, oraz że planowali rozbrojenie względnie zamordowanie dozorców. Zamierzali rzucić się na nich w odpowiedniej chwili, dla odebrania kluczy do cel oraz bram więziennych i wypuszczenia potem na wolność jak największej ilości więźniów.

Należy dodać, że więzienie karne w Rawiczu jest niezwykle silnie zabezpieczone i wszyscy, którzy się tam znajdują są skazani na odcierpienie dłuższych kar. Osadzono w Rawiczu wielu bandytów i niebezpiecznych włamywaczy, to też udanie się spisku oraz ucieczka całej (czy też chociażby części) tej zbrodniczej zgrai mogłaby mieć straszne w skutkach następstwa.

W związku ze spiskiem w domu karnym w Rawiczu władze poczyniły jak najdalej idące zabezpieczenia. (k)

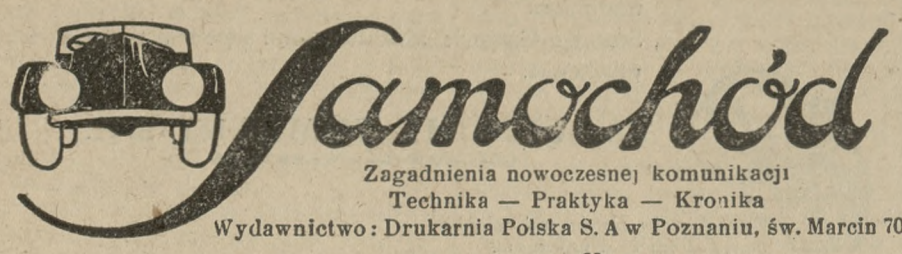

Zagadnienia nowoczesnej komunikacji
Technika — Praktyka — Kronika
Wydawnictwo: Drukarnia Polska S. A w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 34 — 1930 — Egzemplarz tylko 30 groszy — 16 stron

Chłodzenie powietrzem czy wodą?
z ilustracjami

Harce samochodowe

Nieostrożny szofer — Pijany kierowca — Ciężko ranny rowerzysta

Na szosie między Wyszka- i a Witaszycami w pow. jarocińskim zderzył się samochód ŁD nr. 82 486 kierowany przez szofera Jakóba Drehera z Poznania z wozem gospodarza Franciszka Mikołajczaka z Wysogotówka. Odnieśli pokaleczenia Józef i Franciszka Mikołajczakowie, oraz Stanisława Walkiewiczowa z Wysogotówka.

W dochodzeniach ustalono, że winę ponosi szofer Dreher, który jadąc po lewej strony szosy potrąciwszy o kamień drogowy zboczył nagle i wpadł na wóz.

* * *

Taksówka piekarza p. Waniorka z Rawicza, podążająca z pasażerami z Pakosławia w stronę Rawicza uderzyła, przejeżdżając przez Chojno, o drzewo i rozbiła się zupełnie. Pasażerowie i szofer odnieśli okaleczenia. Znajdująca się przy drzewie dziewczyna i chłopak z Chojna zostali ciężko poranieni. Jak słychać, zawinił tu szofer, który był nietrzeźwy.

* * *

Samochód ciężarowy ze składu rzeźnickiego Jana Pluty w Inowrocławiu najechał na szosie, prowadzącej w kierunku Latkowa na rowerzystę Franciszka Roszaka ze Słońska. Ciężko rannego i nieprzytomnego odwieziono do szpitala powiatowego. (em)

Na rzecz L. O. P. P.

Turniej samochodowy Automobilklubu Wielkopolskiego

Regulamin naznaczonego na niedzielę turnieju samochodowego A. W. przewiduje następujące ciekawe zadania:

Podjazd samochodem pod linkę umieszczoną pionowo w bramce; jazda przez pomost ruchomy i wagę; rozwieszenie obręczy kolorowych na słupach; jazda z przeszkodami wstecznym biegiem z jajkiem na łyżce; przeprowadzenie piłki do bramki; jazda na około pala; strzelanie do baloników.

Całość programu przedstawia się bardzo ciekawie i niewątpliwie dostarczy wiele emocyj.

Dla przypomnienia podajemy, że początek turnieju wyznaczono na godz. 16 na b. arenie P. W. K. Na miejscu nabyć będzie można programy z dokładnem określeniem wszystkich zadań i podaniem punktacji.

Sezon w Ławicy

Przed wiosennemi wyścigami konnemi

W lokalu Wielkopolskiego Towarzystwa Wyścigów konnych odbyła się konferencja, na której prezes Wielkopolskiego Tow. Wyścigów Konnych p. Kazimierz Żychliński i wiceprezes hr. Ignacy Mielżyński zapoznali przedstawicieli miejscowej prasy ze szczegółami zbliżającego się wiosennego sezonu.

Rozpocznie się on w dniu 1 czerwca by trwać 7 dni. Wyścigi odbędą się 1, 4, 8, 9, 12, 14 i 15 czerwca. W dni powszednie program przewiduje po 6 biegów, a w dni świąteczne — po 7. Specjalnie wielka gonitwa z przeszkodami na dystansie około 4 200 metrów (nagroda 6 tys. zł) dla pierwszego konia zgromadzi niewątpliwie najlepsze konie w tym zakresie ze względu na specjalność Ławicy jako toru przeszkodowego i budzi dziś już duże zainteresowanie. W ostatnim dniu sezonu odbędzie się gonitwa loteryjna. Losy w cenie 2 zł oprócz szans wygrania konia wyścigowego upoważniać będą do wolnego wstępu na tor w dniu ciągnienia. Dalej do biegu włościańskiego przygotowują się już mniejsi rolnicy i zgłaszają konie; w przyszłości przewidziane jest urządzenie dwóch takich biegów w sezonie.

Stajnie przygotowują się bardzo pilnie i trenują intensywnie. Konie L. J. barona Kronenberga, które na wyścigach w Tarnowskich Górach nie były jeszcze w należytej formie, obecnie zapowiadają się doskonale, a zwłaszcza „Tuhaj Bej", znany już na Ławicy, gdzie odniósł kilka zwycięstw. 8 pułk strzelców posiada „Carrarę" dobrą na krótkie dystanse i „Antypkę", za którą w Tarnowskich Górach w totalizatorze płacono rekordową sumę 341 zł za 10 zł. W stajni Ignacego hr. Mielżyńskiego trenuje żokiej Tuchołka. W tegorocznych wyścigach wezmą udział m. in.: „Mrok", „Lama", „Bambus" i „Ma Dolary". Poza tem ujrzymy konie por. Zgorzelskiego, zwłaszcza dobra skoczka „Leśkowa" wybija się coraz bardziej; wygrała ona na torze w Tarnowskich Górach wielką nagrodę z przeszkodami, a jeśli zwycięży i w Ławicy, będzie ją można zaliczyć do lepszej klasy koni przeszkodowych. Znacznie się poprawił w roku bieżącym „Too Good", por. Pieczyńskiego, a „Coco", „Westalka" i „Terefere" kap. Bylczyńskiego i kap. Szilagyi są w dobrej kondycji, jak również przygotowywana przez zimę do wyścigów „Horodenka" por. Bobińskiego (15 p. ul.). Spodziewany jest napływ koni z Wilna, gdzie wyścigi kończą się 1 czerwca.

Komunikacja będzie udogodniona, gdyż na tor odchodzić będzie z Poznania pociąg o godz. 15,15 powracający zaraz po wyścigach, ponadto z Mostu Teatralnego u wylotu ul. Dąbrowskiego kursować będą autobusy. Słowem sezon bieżący wyścigów konnych w Poznaniu, zapowiada się bardzo interesująco. (k)

KALENDARZYK

Piątek, 23 maja 1930.

Słońce: wschód 3,45; — zachód 19,53; — długość dnia 16 godz. 8 min.

Księżyc: wschód 2,09; — zachód 14,04; — po ost. kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 13 st. C. Wiatr: wschodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 milimetrów. Pogodnie. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 20 st. C., najniższa plus 8 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Wczoraj plus 0,22 m.; dziś plus 0,20 m.

Kal. rzk.: Dezydery B.; jutro Joanna Wd.
Kal. słow.: Budziwoj; jutro Tomir.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Rekolekcje dla nauczycieli.** Staraniem poznańskiej Sodalicji Marj. Naucz. odbędą się dnia 8 do dnia 12 lipca w Św. Górze pod Gostyniem w klasztorze OO. Oratorjanów rekolekcje zamknięte dla nauczycieli pod kierownictwem O. Orat. Tobora. Ogólne koszty wynoszą dla członków sodalicji 15 zł, dla niesodalisów 18 zł. Należytość tę prosimy przesłać równocześnie z zgłoszeniem do prefekta Sod. Naucz. p. Jasielskiego, Poznań, Górna Wilda 24, najpóźniej do 15 czerwca. Zarząd.

— * **Sodalicja Marjańska Młodzieży i Uczniów Kupieckich.** Uroczyste przyjęcie aspirantów połączone z nabożeństwem i wspólną komunją św., odbędzie się dnia 25. bm. w kaplicy Matki Boskiej Różańcowej przy kościele OO. Jezuitów. Następnie zebranie towarzyskie w lokalu Związku Pracowników Kupieckich przy Podgórnej 12b. Zbiórka o godzinie 8,15 w krużganku obok zakrystji.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Wydział Kół Przyjaciół Harcerstwa** przy Zarządzie Oddz. Wielkop. Zw. Harcerstwa Polskiego w Poznaniu urządza dnia 26. bm. o godz. 20 w sali Mikrobiologji lekarskiej, Wały Wazów 25 (willa obok Uniwersytetu), zebranie delegatów K. P. H. i opiekunów drużyn poznańskich z nast. porządkiem dziennym: Wiosenna impreza dochodowa, sprawy bieżące i informacyjne (skarbowe, kolonji, obozów itp.), wolne głosy. Z uwagi na ważność tematów prosimy o liczne przybycie. Sympatycy ruchu harcerskiego mile widziani.

— * **Zw. Górnoślązaków Powstańców i Uchodźców.** Roczny walny zjazd odbędzie się dnia 25. bm. o godz. 12 w salce Kasyna Obywatelskiego przy ul. Marsz. Focha 81.

— * **Bractwo Wstrzemięźliwości Tum.** Zebranie odbędzie się dnia 25. bm. o godz. 17 w Domu Katolickim na Śródce. Wycieczka odbędzie się w święto Wniebowstąpienia Pańskiego do Doliny Świętojańskiej o godz. 14.

WYKŁADY

— * **Ze Zw. Zaw. Pracowników Bankowych.** Dnia 27. bm. o godz. 20,15 wygłosi prof. dr. Schmidt w naszym lokalu przy Al. Marcinkowskiego 24 (dom ogrodowy), ostatni wykład w tym sezonie p. t. „Analiza ostatnich bilansów P. K. O. w Polsce". Uprasza się o liczne przybycie członków.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Państw. Konserwatorjum Muzyczne w Poznaniu** urządza w dniach 3 i 12 czerwca dwa popisy publiczne. Pierwszy z nich to koncert symfoniczny w Auli Uniwersyteckiej, drugi zaś będzie się składał z występów solowych i kameralnych w sali Domu Ewangelickiego.

— * **L. O. P. P. a Teatr Szkolny** (ul. Bukowska 16). Na zakończenie Tygodnia LOPP., w sobotę 24 i niedzielę 25 o godz. 18 odbędzie się w Teatrze Szkolnym propagandowe przedstawienie: „Oko ludzkie nie widziało, co się tutaj będzie działo". Scenarjusz, ułożony przez samą młodzież, jest pełen humoru i fantazji. Przygotowaniem tej ciekawej imprezy zajęły się Koła LOPP. Gimnazjum im. Najśw. Serca Jezusa i im. Marcinkowskiego. Zainteresowanie tem przedstawieniem, którego „oko ludzkie nie widziało" jest ogromne. Bilety do nabycia w księgarni J. Jachowskiego (ul. Gwarna) w dniach przedstawienia zaś od godz. 16 w Teatrze Szk.

— * **Wielki bal wiosenny L. O. P. P.,** Koła Ubezpieczalni Krajowej odbędzie się dnia 24. bm. o godz. 20 w salach Ogrodu Zoologicznego. Bal ten niewątpliwie wypadnie okazale, a to ze względu na niezliczoną ilość różnych atrakcyj i niespodzianek. Do tańca przygrywać będą na zmianę dwie orkiestry wojskowe. W balu weźmie udział wicemiss Polonia. A więc spieszmy tłumnie na bal wiosenny L. O. P. P.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Sekcja Pływacka „Sokoła" Okręgu Poznań.** Zebranie oddziału męskiego odbędzie się dnia 24. bm. o godz. 19,15 w gospodzie Sokoła na boisku. Z uwagi na zbliżający się termin otwarcia sezonu pływackiego i innych ważnych spraw obecność wszystkich pożądana.

KRONIKA FILMOWA

— * **Deszcz Róż",** najmilszy każdemu sercu film, w swoim triumfalnym pochodzie zatrzymuje się na jeden dzień w Poznaniu i będzie wyświetlany tylko jeden raz w dniu 25. bm. o godz. 20 w Domu Katolickim na Śródce (tramwaj nr. 2). Bilety po 50, 75 gr i 1,00 zł można wcześniej nabywać w biurze parafji archikatedralnej od godz. 12—13.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **„Dzień Wołynia" na M. W. K. T.** W okresie trwania Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki, a mianowicie w dniu 13 lipca br. odbędzie się w Poznaniu „Dzień Wołynia". Program jego ma być następujący: od godz. 12 do 13 „Godzina Wołynia" w Radjo (chór, odczyt o Wołyniu i regjonalne pieśni wołyńskie), transmitowana przez wszystkie radjostacje polskie. O godz. 16 zbiórka na arenie wystawowej; o godz. 17 do 18,30 — „Dożynki" i „Wiośnianki"; o godz. 18,30 do 20 — pochód przez miasto na tereny M. W. K. T. Przy wejściu na wystawę od ulicy Matejki nastąpi wręczenie Prezydentowi st. m. Poznania p. Ratajskiemu wianków przez wykonawców „Dożynek", poczem nastąpią popisy chórów śpiewaczych.

Równocześnie wyświetlany będzie w kinie wystawowem krajoznawczy film wołyński, poprzedzony prelekcją o znaczeniu i historji Wołynia.

— * **Wycieczka Koła Matem.-Fizycznego.** Koło organizuje wycieczkę dnia 25. bm. do Mosiny i Ludwikowa z inicjatywy p. prof. dr. Z. Krygowskiego. W programie przewidziano zwiedzenie grobu rodziny Fuchsa, znanego matematyka. Informacyj udziela kol. prezes Tynecki w lokalu Koła (Zamek, parter) dziś i jutro od godz. 15—16.

— * **Kat. Tow. Rzemieślników Polskich.** Wycieczka odbędzie się dnia 25 bm. w ogrodzie na Miasteczku. Tamże wspólna fotografja członków z ustępującym patronem ks. Czeszewskim.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Samochód wpadł na latarnię.** Na ul. Strumykowej kierowca samochodu PZ 44 311 wjechał na chodnik wywracając dwa drzewa i latarnię gazową. Samochód został lekko uszkodzony a powodem wypadku był defekt kierownicy. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Echa afery węglowej.** Aresztowany w swoim czasie w związku z ujawnieniem nadużyć węglowych w elektrowni miejskiej Józef Przymus (Wierzbięcice 37a) prosi nas o zaznaczenie, że węgiel kupował w dobrej wierze od Józefa Lesika b. urzędnika elektrowni. Jako dowód przedłożył nam p. Przymus wypisywane przez Lesika wtórniki listów przewozowych.

— * **Policja poznańska przytrzymała** 4 złodziejki sklepowe t. zw. szopenfeidziarki. W początkach maja rb. ze składu p. Romana Kaczmarka przy ul. Nowej 3 skradziono w niezwykle sprytny sposób dwa zwały jedwabiu wartości około 1 250 zł. Okazało się, że jedwab ten zrabowały odstawione do więzienia sądowego Pelagja Bilińska (Pamiątkowa 9), Anna Bogaczyk (Pamiątkowa 9), Marja Łabęcka (Rolna 60), Marja Zaremba i Marciniakowa (zamieszkała przy Patr. Jackowskiego). Wszystko sprzedały one pochodzącej z Łodzi paserce Julji Orzechowskiej, mieszkającej obecnie przy ul. Sierocej 3. U tej paserki też znaleziono część skradzionego jedwabiu. (z)

— * **Ujęcie złodzieja.** Aresztowano w Poznaniu niejakiego Feliksa Zarembę bez stałego mieszkania i odstawiono go do więzienia. Jest on sprawcą kradzieży wózika i skrzypiec p. Janiny Kornateckiej, (Kościelna 53). Skradzione rzeczy zwrócono właś icielce. (z)

— * **Nieuczciwy syn.** Pere Franciszek, lat 17, zamieszk. w Twardowie pow. Jarocin skradł ojcu 1.500 zł, z któremi się ulotnił. Podczas przeprowadzonych dochodzeń został Pere ujęty, jednak większą część skradzionych pieniędzy przetrwonił. Oddano go z powrotem w ręce rodziców. (z)

— * **Aresztowanie złodzieja.** Firma Przewodnik, przy ul. Św. Marcin 30, doniosła, że do składu jej przybył niejaki

Kurowski Konrad, zamieszk. w Łowyniu, pow. Międzychód, w celu kupna narzędzi stolarskich za sumę 600 zł. Jak się później okazało, Kurowski nie posiadał pieniędzy, a przy rewizji osobistej znaleziono u niego różne przedmioty, które skradł podczas pobytu swego w składzie. Kurowskiego ujęto i osadzono w areszcie policyjnym. (z)

— * **Kradzieże i włamania.** Do mieszkania Marji Małeckiej (ul. Patr. Jackowskiego 40) włamali się złodzieje przy pomocy oderwania zamku i skradli: szaro-popielate futro męskie, zimowy płaszcz damski, obszyty szarem futrem, 3 powleczenia białe na łóżka, 9 koszul damskich białych i kolorowych, 6 koszul męskich białych i trykotowych, kilkanaście par skarpet różnego koloru, 3 walizy koloru bronzowego, 1 p. bronzowych męskich butów, 2 ubrania męskie koloru czarnego, czapkę karakułową męską, 12 ręczników białych, 12 chusteczek, ogólnej wartości 1.500 zł. — Lerczak Kazimierz, (ul. Gąsiorowskich 11), powiadomił, że z mieszkania skradziono mu z zamkniętej szuflady sygnet złoty, wart. 300 zł. — Grajkowska Marja, (ul. Działyńskich 10), doniosła, że dn. 22. bm. nieznani osobnicy włamali się do jej mieszkania przy pomocy podrobionych kluczy i skradli 2 sztuki materjału granatowego, 1 p. kolczyków, branzoletkę, rękawiczki oraz inne przedmioty, ogólnej wartości 300 zł. — Müller Jerzy, (ul. Berwińskiego) doniósł, że nieznani osobnicy włamali się na strych i skradli mu kołdrę wykładaną wełną oraz 75 mtr. sznura do bielizny, ogólnej wartości 114 zł. — Ślęk Mieczysław, zamieszk. w Starołęce ul. Bystra 43 doniósł, że w nocy z 21 do 22. bm. nieznany osobnik przeszedł przez parkan do ogrodu, z którego wykradł większą ilość różnych kwiatów. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— * **O fałszywą deklarację.** Na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym zasiadł kupiec Weinberg, oskarżony o przedstawienie fałszywej deklaracji celnej. Sprawa ta ciągnie się już od kilku lat i wczoraj ostatecznie Weinberg został zasądzony. Było to tak: Wysyłając towary włóczkowe, przedstawiające wartość około 2.500 zł, zadeklarował je jako przędzę wartości 300 zł. Sprawa nieuczciwej manipulacji rychło się wydała i Weinberg dostał się za kratki sądowe. Poza tem odpowiadał jeszcze za to, że namawiał urzędników celnych do nadużyć służbowych. Trybunał na podstawie materjału dowodowego zasądził Weinberga na miesiąc więzienia i 2.430,70 zł grzywny. Dwóch jego kompanów zostało skazanych każdy na 500 zł grzywny, względnie 21 dni aresztu. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Zaginiony syn.** Jedenastoletni Józef Chodorowski, mieszkający u rodziców w Inowrocławiu przy ul. Dworcowej 5, blondyn z jasnemi oczami nie wrócił od 15. bm. do domu. Wszelkie wiadomości przyjmie z wdzięcznością strapiony ojciec. (em)

— * **Kradzież.** W nocy na 20 bm. nieznani sprawcy skradli szory, koce na konie, kożuch stangreta, buty z wozowni w maj. p. Zabłockiego Cieślin. Poszkodowany wyznaczył 300 złotych nagrody za wskazanie sprawców. (em)

— * **Pożar od gromu.** W Ziemnicach w pow. kościańskim uderzył grom w zabudowania rolnika Fryderyka Rettiga. Spaliła się stodoła i chlew, zapasy zboża słomy i siana, oraz narzędzia rolnicze. W chlewie została zabita świnia. Straty ocenia się na około 20 tys. zł. (k)

—* **Tłukli szyby po pijanemu.** We Wtelnie (pow. bydgoski) robotnicy Grzegorz i Witold Hryniewiczowie podpili sobie rzetelnie, a następnie wszczęli awanturę przed domem dzierżawcy probostwa Jana Sendyka. Awanturnicy wtargnęli do mieszkania atakując przerażonych domowników i w dodatku potłukli jeszcze szyby okna. Szkoda wynosi około 300 zł. (k)

— * **Zgniotła rękę podczas zabawy.** W Rawiczu w podwórzu mistrza ślusarskiego Kazimierza Chudziaka bawiły się dzieci młócarnią oddaną do naprawy. Podczas tych manipulacyj 5-letnia Regina Włodarczakówna została pochwycona trybami maszyny, które zgniotły jej prawą rękę. Winę przypisuje się niedostatecznemu zabezpieczeniu maszyn. (k)

— * **W szpitalu Czerwonego Krzyża w Gnieźnie zmarł** 30-letni Ignacy Rybicki, z Dziekanowic w pow. gnieźnieńskim, o którym donosiliśmy, że został ciężko pobity na drodze. Rybickiego znaleziono w stanie bezprzytomnym a niebezpieczny uraz cielesny i rozbicie czaszki spowodowały śmierć. Przypuszcza się, że Rybicki leżał przez dłuższy czas na drodze, nim został odnaleziony. (k)

— * **Powracający z pola stadnik napadł** w Regielsku w pow. wągrowieckim 50-letnią Teresę Małgowską, kalecząc ją bardzo ciężko. Byk złamał nieszczęśliwej klatkę piersiową i kilka żeber, naruszając kość pacierzową. Ofiarę wypadku przewieziono do szpitala w Wągrówcu, gdzie zmarła ona po kilku godzinach. (k)

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: F. M. z prośbą o zdrowie 100 zł, Halina Jarnatowska 10 zł, St. Z. 5 zł, Nadalski, Poznań o błogosławieństwo dla domu 5 zł, Stow. Kobiet „Wspólna Pomoc" na Wildzie od poszczególnych pań z prośbą o błogosławieństwo dla swych rodzin 50 zł, N. N. 10 zł, Marja Sowińska w pewnej intencji 5 zł P. S. z podziękowaniem za przywrócenie wzroku z prośbą o dalszą łaskę 10 zł, Marja Suwalska z prośbą o błogosławieństwo dla całej rodziny 30 zł, razem z porzednio pokwitowanemi 2,398,59 zł.

Na chleb św. Antoniego: P. S. z podziękowaniem za doznaną łaskę 5 zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 125 zł.

Na Tow. Pomocy nad inwalidami: 55 zł, wypłacono dnia 21. 5. 30 r. Tow. Pomocy Inwalidów i Weteranów.

Baczność! Czytelnicy **nasi** otrzymają na początku przyszłego miesiąca, czerwca, nadzwyczajny dodatek „Rozkład Jazdy Kolei Państwowych" na sezon latowy 1930

bezpłatnie.

SPORT

Lekka atletyka

Koscyak w wywiadzie prasowym wyraził nadzieję, że w czasie występów swoich w Polsce będzie mógł ponownie wykazać swoją wyższość nad Petkiewiczem i zapowiada w biegu na 3.000 m. uzyskanie czasu niżej 8 min. 50 sek. przy sprzyjających warunkach. Jako nagrodę dla zwycięzcy biegu ufundowała „Warta" puhar, co niewątpliwie pobudzi ich do wydania z siebie wszystkiego dla odniesienia zwycięstwa. Przedsprzedaż biletów odbywa się w firmie „Camera" oraz w sekretarjacie klubu Al. Marcinkowskiego 26 codziennie od godz. 10 do 13 i od 15 do 19.

Egzamin na sędziów lekkoatletycznych P. O. Z. L. A. odbędzie się w dniu 30 bm. o godz. 18 (lokal poda się zainteresowanym osobno do wiadomości). Od kandydatów obojga płci, także niestowarzyszonych, wymagana jest teoretyczna znajomość regulaminu P. Z. L. A. i przepisów lekkoatletycznych, zawartych w wydaniu Lekka-Atletyka Polskiego Związku Lekko-Atletycznego, oraz ukończony 20 rok życia. Zgłoszenia piśmienne kandydatów z podaniem daty i miejsca urodzenia, zamieszkania, zawodu, znajomości języków, oraz z załączeniem taksy egz. (2 zł.) przyjmuje do dnia 27 maja p. Ludwik Stróżyk, przewodniczący W. S. S. Poznań Staszica 17.

Pięściarstwo

Przed wyjazdem do Budapesztu. W niedzielę odbędą się o godz. 12 w kinie Metropolis walki które mają wyłonić reprezentantów Polski na mistrzostwa Europy; zapowiada się więc nielada atrakcja sportowa gdyż na ringu ujrzymy elitę pięściarstwa polskiego której walki będą stać na wysokim poziomie. Zobaczymy więc w spotkaniach eliminacyjnych: Forlańskiego i Stępniaka, Seweryniaka i Arskiego, Trzonka i Majchrzyckiego oraz Wiśniewskiego i Konarzewskiego, a w walkach towarzyskich: Moczkę i Kucharzewskiego, Wieczorka i Bączkowskiego, Gossa i Sipińskiego, Aniołę i Gostyńskiego oraz Tasarka i Wyżykiewicza. Przedsprzedaż biletów w firmie „Camera" ul. Fr. Ratajczaka.

Różne

Przy stadjonie miejskim przystąpiono do niwelowania terenu przewidzianego na dwa boiska sportowe.

Arena P. W. K. pozostająca dotychczas w administracji Międzynarodowych Targów, przeszła pod zarząd decernatu wychowania fizycznego, dotychczas przyznano prawo korzystania z „Areny" Studjum Wychowania Fizycznego i Gimn. Paderewskiego.

Tennis

Do turnieju zespołowego, który rozegrany zostanie w sobotę i w niedzielę na kortach AZS, wyznacza sekcja AZS następujący skład: AZS — Warta: Hawelski, Chramiec (gra poj.) — Hawelski, Neyman (gra podw.). Znaniecki, Waxmann (gra poj. i podw.). AZS — W. K. S.: Tomaszewski Glabisz (gra pojed. i podw.). Sioda, Goluba (gra poj.). Wodzicki Cynka (gra podwójna). — Lisowski, Mikołajewski (gra poj. i podw.). AZS — HCP. Szulc B., Szulc W. (gra poj. i podw.). Wx

P. Z. L. T. wyznaczył do międzynarodowego spotkania z Finlandją Tłoczyńskiego, Warmińskiego i Jędrzejowską. Stolarow nie został wyznaczony do reprezentacji z powodu chwilowego wyjazdu w sprawach prywatnych. Wx

Jutro premjera

„Samsona i Dalili"

Saint - Saensa wystawna, wielka opera „Samson i Dalila" ujrzy jutro po raz pierwszy światło kinkietów Opery Poznańskiej. Piękne dzieło przygotowano z wielkim nakładem pracy przygotowawczej oraz z dużym przepychem dekoracyjnym (atrakcją będzie niewątpliwie zapadnięcie się filistyńskiej świątyni Dagona). Dzisiejsza generalna próba pod kierownictwem muzycznem p. Tyllji i reżyserskim p. Urbanowicza wypadła znakomicie, wróżąc wyborne przedstawienie premjerowe. Na scenie najlepsze siły zespołu z p. Aleksandrą Szafrańską, Karpackim, Zathe'em i niezrównanym Samsonem p. K. Czarneckim (jako gościem) na czele. Efektowne sceny baletowe skomponował p. Statkiewicz a biorą w nich udział primabaleriny pp. Jedyńska i Grabowska oraz cały zespół baletowy. Ostatnia ta, a niezwykle ciekawa premjera sezonu obudziła zrozumiałe i powszechne zaintersowanie.

Zjazd urzędników

Doroczny walny zjazd delegatów Związku okręgowego stowarzyszeń urzędników państwowych i samorządowych województwa poznańskiego odbędzie się dnia 24 bm. o godz. 17 w lokalu „Boulevard" przy pl. Nowomiejskim 5.

W niedzielę zaś, 25 bm. po uroczystem nabożeństwie w kościele Katarzynek urządza Związek uroczysty obchód 10-lecia swego istnienia, na który zaprasza wszystkich członków i sympatyków na godz. 11 do restauracji „Boulevard".

RADJO

Programy radjofoniczne

Sobota, dnia 24 maja 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pien.; godz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT; godz. **17.05** „Z tygodnia propagandy L. O. P. P."; godz. **17.25** „Silva rerum"; godzina **17.45** program dla dzieci (transmisja z Wilna); godz. **19.00** „Żywe słowo" p. St. Wysockiej, art. T. P.; godz. *) **19.25** interludjum muzyczne w wykonaniu p. Herty Hirschberger (sopran). Przy fortepianie prof. Franciszek Łukasiewicz; program: 1. Wagner: a) Arja z op. „Śpiewacy Norymberscy", b) Arja z op. „Tannhäuser", 3. Kromolicki: Dwie pieśni, Kamieński: Dwie pieśni, Różycki Twe usta; godz. **19.50** Hallo! Hallo! Międzynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki; godz. **20.00** gawęda reporterska (wygł. red. Józef Winiewicz); godz. **20.15** ze świata kobiecego (wygłosi p. Sabina Kazanowska); godz. **20.45** recital fortep. prof. L. Ursteina (transmisja z Warszawy); godz. **21.35** feljeton p. t. „Solo akompanjatora" (wygł. prof. L. Urstein — transm. z Warszawy); godz. **22.15** sygnał czasu komunikaty PAT i sportowe; godz. **22.30** „Z tygodnia dziecka" odczyt p. t. „O co właściwie chodzi"? (wygł. p. Jur Leżeński); godz. *) **22.45** muzyka taneczna.

Audycje oznaczone *) w powyżej podanym programie nadawane będą przez stację krótkofalową.

Katowice (409 m.) godz. **12.05** koncert gramofonowy; godz. **16.00** uroczyste nabożeństwo z Częstochowy; godz. **18.20** dr. Wanda Dobrowolska: „Śląsk a Polska w dobie wojny trzydziestoletniej" (1618 do 1648); godz. **19.30** Kazimierz Rutkowski, „Koń w malarstwie polskiem"; godz. **20.00** dr. Witold Wilkosz, prof. U. J.: „O przenoszeniu energji na odległość"; godz. **20.30** transmisja z Warszawy; godz. **23.00** muzyka lekka.

Warszawa (1412 m.) godz. **12.10** muzyka gramofonowa; godz. **13.10** komunikat meteorologiczny; godz. **15.00** komunikat gospodarczy; godz. **16.00** uroczyste nabożeństwo majowe z Klasztoru na Jasnej Górze w Częstochowie; godz. **17.45** transmisja z Wilna; godz. **19.10** centralne Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych do swych członków i ogółu rolników; godz. **19.25** płyty gramofonowe; godz. **20.30** recital fortepianowy Ludwika Ursteina. W programie utwory Chopina; godz. **22.00** feljeton. Prof. Urstein: „Solo akompanjatora — osobiste wynurzenie przed mikrofonem"; godz. **22.15** komunikaty; godz. 22.25 „Ostatnia fala".

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś w piątek „Flis" i „Szeherezada". W sobotę premjera opery „Samson i Dalila" z gościnnym występem Kazimierza Czarneckiego. W niedzielę 25 bm. gościnny występ Ady Sari w operze „Rigoletto"; partnerami znakomitej artystki będą pp. dr. Roesslerówna, Karpacki, Perkowicz i Zathey; kapelmistrz dyr. Wojciechowski.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś po raz piąty przemiła komedja Paillerona p. t. „Świat nudów". Jutro po raz 19 krotochwilne widowisko „Przygody dobrego wojaka Szwejka" w wybornem wykonaniu całego zespołu z p. Biesiadeckim w roli tytułowej. Pod reżyserją p. Młodziejowskiej codziennie odbywają się próby komedji Stefana Kiedrzyńskiego „Piorun z jasnego nieba", która w Warszawie cieszy się dużem powodzeniem.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś i jutro w dalszym ciągu wesoła komedja B. Shaw'a „Pigmalion" z gościnnym występem znakomitego artysty Aleksandra Węgierki, którego prof. Higgins jest prawdziwą rewelacją art. W próbach nowość scen zagranicznych — świetnego komedjopisarza francuskiego A. Verneuill'a pod tyt.: „Egzotyczna kochanka", która cieszyła się na wszystkich scenach europejskich niebywałem powodzeniem.

Jutro w sobotę wystąpi
PAWEŁ KOCHAŃSKI

Przypominamy, że **jutro w sobotę, dnia 24 maja wieczorem, o godz. 8, w auli uniwersyteckiej,** wystąpi światowej sławy fenomenalny skrzypek - wirtuoz Paweł Kochański. Nazwisko tego wielkiego artysty jest nam dobrze znane. Kto miał sposobność słyszeć jego fenomenalną technikę, aksamitny wielki ton i przepiękną wibrację, ten stale pozostanie pod wpływem jego czarującej gry. Paweł Kochański jest w posiadaniu dwóch przepięknych skrzypiec, z których jedne **„Guarneri"** nabył artysta w Ameryce **za cenę 40 000 dolarów,** drugie zwane **„Hiszpańskim Stradivariusem",** które sławny mistrz Stradivari zrobił na zamówienie dla króla hiszpańskiego i pochodzą z roku 1687.

Z większych utworów wykona Paweł Kochański koncert **Vivaldiego a-moll, Mendelssohna koncert i Sonatę Bacha.** Oprócz tego zawiera program szereg pięknych i efektownych utworów skrzypcowych.

Przy fortepianie Piotr Luboshutz, świetny pianista, którego Kochański przywozi ze sobą z Ameryki. Przedsprzedaż biletów w składzie cygar Szrejbrowskiego, Gwarna 20 — Telefon 56-38, w dzień koncertu od godziny 7 wiecz. przy kasie. zw 23 513

Teatr Wielki

DZIŚ „Flis" i „Szeherezada".
Sobota, 24. 5 „Samson i Dalila" premjera opera Saint Saens'a.
Niedziela, 25. 5. „Rigoletto" opera Verdi'ego.
Poniedziałek 26. 5. „Pan Twardowski". balet opera Różyckiego.
Wtorek 27. 5. „Faworyta" opera Donizetti'ego.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Świat nudów".
Sobota 24. 5. „Przygody Dobrego Wojaka Szweika".
Niedziela. 25. 5. „Świat nudów".
Poniedziałek 26. 5. „Przygody Dobrego Wojaka Szweika.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski. ul 27 Grudnia).
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Pigmalion" — gośc. występ Al. Węgierki.
Sobota, 24. 5. „Pigmalion" gościnny występ Aleksandra Węgierko.
Niedziela, 25. 5. „Pigmalion". — Występ gościnny A. Węgierki.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZAPISKI REGJONALNE

Z PRZESZŁOŚCI KOŚCIANA

Ukazała się niedawno praca, która mimo uchybień przeciw ogólnie obowiązującym zasadom cytowania źródeł stanowi jedną z najpoważniejszych pozycyj w wielkopolskiej literaturze historyczno - regjonalnej ostatnich lat. Jestto obszerna monografja o dziejach ziemi kościańskiej, opracowana na podstawie żmudnych długoletnich badań źródłowych przez ks. Zygm. Cieplucha, proboszcza w Oborzyskach.*)

O rozmiarach włożonych w nią wysiłków da nam najlepsze wyobrażenie ilość gruntownie przejrzanych przez ks. Cieplucha dawnych ksiąg sądowych kościańskich, poznańskich i pyzdrskich z lat 1401—1717, przekraczająca imponującą cyfrę 500 grubych woluminów.

Zebrany w ten sposób materjał potrafił autor umiejętnie opracować w dwóch oddzielnych częściach, z których pierwsza poświęcona jest omówieniu stosunków sądowo - administracyjnych, społecznych i gospodarczych ziemi kościańskiej, podczas gdy obszerniejsza część druga podaje zarysy dziejów 64 wsi i miasteczek, w tyluż osobnych rozdziałach.

W pierwszej części dał autor dokładne zestawienie wszystkich starostów, burgrabiów i rejentów kościańskich; wśród starostów są członkowie najwybitniejszych rodzin wielkopolskich, jak Górkowie, Tomiccy, Opalińscy, Ostrorogowie, Czarnkowscy, Działyńscy, Gembiccy; ostatnim starostą kościańskim był Józef Chłapowski z Turwi. Dobra starościńskie obejmowały tylko Bonikowo, Kurzągórę i Gurostwo; po rozbiorach nadał je król pruski baronowi Schildenowi, od którego odkupił je Chłapowski z powrotem za 32.600 talarów. Niemniej cennym jest spis 2.500 przezwisk szlacheckich, mieszczańskich i chłopskich zebranych głównie z ksiąg kościelnych i ksiąg ziemskich na przestrzeni 4-ech wieków, od r. 1400—1800; przeważają oczywiście przezwiska chłopskie, wśród nich niebrak i Kaczmarka, są także Ciepli, Ciepiele, Cieplaki i Ciepluchy, Łaskawi, Łascy, Łasi, Łaszaki, Łaszcze i Łasiki, jest Psarski, Psiał i Psinka, Ptak i Ptaśnik, jest Rygiel, Rygus, Rykała i Rykiszka i wiele innych.

W następnych rozdziałach omawia autor ceny ziemi, zboża, bydła i innych rzeczy, miary ziemi i zboża, rozwój folwarków, stosunki poddańcze i sądownictwo wiejskie, przyczem nie waha się podawać własnych poglądów, jak np. w sprawie przepisowych gospodarstw kmiecych w XVI w., które obejmowały jego zdaniem po 100 morgów, a nie po 15 morgów jak dotąd sądzono.

Równie a może jeszcze bardziej pożyteczne są krótkie monografje poszczególnych wsi i miasteczek, w których autor przedstawia ich dzieje, wyszczególniając zmieniających się kolejno w ciągu wieków właścicieli i plebanów.

F. Pohorecki.

Poznań.

*) Ks. Zygmunt Cieplucha, Z przeszłości ziemi kościańskiej. Kościan, nakładem autora, 1930. Str. 301.

Pisma nadesłane

„Rodzina Polska". Kwiecień. Treść: L. R.: „Umęczonemu Narodowi". — G. L.: „Rzymskie katakumby". — A. Kwiecińska: „Wiara. — Nadzieja. — Miłość". — J. Głowacki: „I. J. Paderewski". — Lech: „Tragedja Norwida". — J. Birkenmajer: „Lipowe deski". — M. Wargowski: „Najstarsze polskie kościoły". — L. Radziejowski: „Podola Pani". — Ks. W. Kneblewski: „Na Corrida de Toros w Hiszpanji". — Z księgi pielgrzyma. — A. Borucki: „Niedziela Palmowa". — M. Sendlerowa: „Krzyż na rozdrożu". — M. Stefkowa: „Kwiaty". — Z wiedzy, literatury i sztuki. — Z piśmiennictwa. — Na falach czasu. — Rozrywki umysłowe. — Dział kobiecy. — Odpowiedzi Redakcji. — Kącik dla dzieci.

„Głos Sądownictwa". Nr. 4. Treść: J. Jamontt: „O zmianie przepisów Konstytucji". — Od Zarządu Oddz. Warszawskiego. — Od Redakcji. — J. Gumiński: „Zagadnienia konstytucyjne". — A. Wozdecki: „W sprawie opłat hipotecznych". — J. Bekerman: „O przywilejach". — O. Kryczyński: „Dochodzenia według K. P. K" — W. Waluga: „Przysięga w K. P. K." — Dr. S. Batawia: „Ekspertyza lekarska w sądzie dla nieletnich". — Dział Sądów Pracy. — Dział Skarbowy i Administracyjno-Karny. — Kronika. — Orzecznictwo.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Współczesny humanizm. Genewski publicysta Robert de Traz, zamieścił w krakowskim „Przeglądzie współczesnym" wywód o współczesnym humaniźmie. Europy chrześcijańskiej, dawnej, już niema — powiada p. de Traz — dawna międzynarodowość religji zastąpiła międzynarodowość rozumu i wytwórstwa. Ale różnorodność narodowa jest cechą Europy i przeciwstawia ją nudnej, zmechanizowanej monotonji Stanów Zjednoczonych i Rosji sowieckej. Osobnym prądem jest duch humanizmu genewskiego, duch Genewy. Strzeże on różnic narodowych, ale pragnie je doprowadzić do harmonji. Duch ten przeciwstawia się internacjonalizmowi rewolucyjnemu, który chce stopić wszystko w niekształtny amalgamat; ojczyzny są konieczne i błogosławione. Epoka współczesna wypracowuje nowy humanizm, który stwierdza wielorakość ludzkości, a dąży do harmonji. (T. Gr.)

SZKOLNICTWO

Mikołaj Rej na polu pedagogicznem. Sprawy wychowania porusza Rej celowo tylko w trzech utworach: w „Postyli", „Wizerunku" i „Żywocie człowieka poczciwego". W dwu pierwszych mówi o wychowaniu tylko dorywczo, obszerniej w trzecim, a dotyka ich przygodnie także w innych pismach. Pedagogika Reja nie ma — jak to stwierdza Antoni Karbowiak w „Przyjacielu Szkoły" — podstaw filozoficznych. Faktycznym celem pedagogiki rejowej jest „człowiek poczciwy". Jest to zatem typ daleki od ideału, do którego zdąża dzisiejsza pedagogika, jest to ideał lichy nawet na czasy Reja, do typ mało doskonałego człowieka i mało wzorowego obywatela. W rejowym systemie wychowania kształcenie umysłu jest sprawą małoważną, a kształcenie uczuć wogóle nie istnieje. Rej kładzie główny nacisk na kształcenie woli. Nauka jest dla niego tylko środkiem umoralniającym wychowanka. (St. N.)

KRAJOZNAWSTWO

Nowy zeszyt „Taternika". Zasłużone czasopismo, organ taterników polskich, „Taternik" rozpoczął z bieżącym rokiem czternasty swój rocznik. Pierwszy zeszyt nowego rocznika przynosi opisowy artykuł Wiesława Stanisławskiego, który z towarzyszami „zrobił" poraz pierwszy ścianę Małej Śnieżnej Turni w Dolinie Czarnej Jaworowej. Stanisław Kapstyn Zaremba podaje niezwykle ciekawe „Tezy" taternictwa i jego ideologji. We fragmencie listu do znanego taternika polskiego Janusza Chmielowskiego zastanawia się Jan K. Dorawski nad trudnościami technicznemi pewnych wycieczek górskich. Jeden z najlepszych młodszych taterników, Jan Alfred Szczepański zestawił długi szereg nowych dróg w Tatrach, które w lecie 1929 roku przeszli polscy i czescy taternicy. W rubryce p. tyt. „Skalne drogi" mamy szczegółowe opisy wyjść ścianami na Mięguszowiecki, Małą Śnieżną Turnię i przepaścisty Mały Kiezmarski Szczyt. Wreszcie taternicy podają itinerarja swych zimowych wycieczek a treść zeszytu uzupełniają sprawy Sekcji Turystycznej Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i sekcyj taternickich A. Z. S. w Krakowie i Warszawie. J. M.

TEATR

Teatr Katowicki na Śląsku Opolskim. Z Katowic piszą nam: Zespoł naszego teatru udał się na gościnne występy na Śląsku Opolskim. W Wielkich Strzelcach dano przedstawienie sztuki regjonalnej p. t. „Wesele na Górnym Śląsku". Sztuka powitana została entuzjastycznie przez wypełniejącą wielką salę publiczność. (tk)

MUZYKA

Pierwsze przedstawienie Konrada „Wallenroda" który został obecnie wystawiony w operze warszawskiej, odbyło się we Lwowie w r. 1885. Konradem był słynny później tenorzysta Florjański, długoletni pierwszy tenor opery w Pradze czeskiej. Aldonę spiewała zaczynająca świetną karjerę Teresa Arklowa, późniejsza primadonna największych scen światowych, zmarła niedawno w Medjolanie. Halbana powierzono młodziutkiemu wtedy basiście Juljanowi Jerominowi, który bodaj że jeszcze w Warszawie spoczywa na laurach pięknej karjery. Komturem był barytonista Szaniawski, zaś księcia Witolda śpiewał żyjący obecnie w Poznaniu Marjan Fontana późniejszy założyciel „Echa" we Lwowie. (pw)

Ceny na Toscaniniego. Z Rzymu donoszą nam: Dwa koncerty Toscaniniego w Augusteo były sensacją nietylko ze względu na olbrzymią amerykańską orkiestrę i na samego mistrza. Niezwykłemi były też ceny. Najtańsze miejsce kosztowało 100 lirów na każdy koncert. Loże były po 1 000 lirów, krzesła po 150 i 200. Sala była przepełniona obydwa razy, znaczną część widzów stanowili cudzoziemcy. Ambasador Stanów Zjednoczonych wydał na cześć Toscaniniego wspaniałe przyjęcie. (rm)

Ś. P. BISKUP LISIECKI JAKO PRACOWNIK NAUKOWY

Aby ocenić zasługi, jakie około szerzenia znajomości piśmiennictwa starochrześcijańskiego w Polsce położył zmarły właśnie śp. biskup śląski ks. Arkadjusz Lisiecki, trzeba sobie naprzód zdać sprawę z tego, że ta olbrzymia literatura, obejmująca blisko 400 dużych tomów o bardzo różnorodnej treści, ujętej w najrozmaitsze formy i gatunki literackie, była i jest jeszcze u nas mało znana i niedoceniona. A w tym ogromnym dorobku chrześcijańskich pisarzy tkwią przecież źródła naszej dzisiejszej kultury europejskiej. Wykształceni na najdoskonalszych wzorach starożytności klasycznej i u jej najlepszych nauczycieli, oddali Ojcowie Kościoła pismo i słowo na usługi myśli chrześcijańskiej, zespolili w jedną całość formalny dorobek świata artystycznego z nauką Starego i Nowego Testamentu i zająwszy przez swe dzieła wybitne miejsce także w historji literatury powszechnej, a szczególnie grecko-rzymskiej, wywarli poważny wpływ na piśmiennictwo pózniejsze.

Znaczenie literatury patrystycznej rozumiano dobrze i u nas w Polsce w wieku XVI, kiedy to — jak powiada prof. Dobrzycki (w Pamiętniku Literackim z r. 1928) — „pisma Ojców należały do patrimonium klasycznego narówni z autorami pogańskimi, kiedy w walkach religijnych autorowie traktatów nieustannie na nich się powołują, kiedy w bibljotekach prywatnych i klasztornych znajdują się ich egzemplarze — kiedy drukarnie polskie wypuszczają w świat ich przedruki, czasem i tłumaczenia". Później zainteresowanie się w Polsce piśmiennictwem starochrześcijańskiem na długo osłabło, mimo, że poważne głosy nawoływały do dalszej pracy. Ks. Korczyński, biskup przemyski, ogłosił w wydawanym przez siebie od r. 1833 „Przyjacielu chrześcijańskiej prawdy" przekład kilku ważniejszych pism z tego zakresu, a za nim inne czasopisma umieszczały wyjątki lub całe utwory w tłumaczeniu. Nie wystarczało to, jak świadczą wezwania do wydatniejszej pracy, powtarzające się w ostatnich latach ubiegłego wieku i pierwszych obecnego (Ks. Chodyński, ks. Gajkowski, ks. R. Konecki).

Do pracowników naukowych, którzy odczuwali potrzebę przekładów z literatury starochrześcijańskiej, przyłączył się śp. ks. Arkadjusz Lisiecki, jeszcze jako proboszcz bniński. Wyniósłszy z gimnazjum dokładną znajomość języków klasycznych i pogłębiwszy ją podczas dalszych studjów, mógł i miał on sposobność, pisząc swe monografje: „Konstantyn Wielki" (1913), „Czasy apostolskie" (1914) i „Czasy męczeńskie kościoła świętego" (1915) zaznajomić się z literaturą pierwszych wieków chrześcijaństwa. Poznawszy ją rozmiłował się w niej i pragnął uprzystępnić jej arcydzieła swemu narodowi. Obmyślił więc plan wydawania pism Ojców Kościoła w polskiem tłumaczeniu, doprowadził do zawiązania się Komitetu takiego wydawnictwa i na jednem z jego posiedzeń, odbytem w Poznaniu dnia 3 stycznia 1924 r., odczytał referat p. t. „Zasady, metoda, technika i plan wydawnictwa Pism Ojców Kościoła".

Mógł już wtedy ks. A. Lisiecki w praktyce pokazać jak pojmował takie wydawnictwo, gdyż na kilka tygodni przedtem (chociaż z datą 1924 r.) wyszedł z druku pierwszy tom Pism Ojców Kościoła, zawierający ważne dla tradycji chrześciańskiej „Pisma Ojców Apostolskich" w jego przekładzie z jego obszernym wstępem do całości i do pojedyńczych pism, z objaśnieniami trudniejszych miejsc i dokładnemi indeksami. Wstępy i objaśnienia tłumacza odznaczają się gruntowną znajomością odnośnej literatury naukowej i zawierają wszystko, co jest koniecznie potrzebne do zrozumienia przekładów. Tłumaczenie językowo i stylistycznie poprawne, miejscami mistrzowskie, a wszędzie wierne i oddające nawet drobne odcienia i niejasności oryginału. Tłumacz uwzględnił charakterystyczne właściwości stylu tych najdawniejszych zabytków literatury chrześcijańskiej, na które doniedawna za mało zwracano uwagi, trzymał się mianowicie zasad kolometrycznego i stroficznego układu i wyszukując go nawet tam, gdzie się go najmniej można spodziewać, stosował zręcznie w polskiem tłumaczeniu. Wobec tych zalet, tom I „Pism Ojców Kościoła" może służyć za wzór przekładów, udostępniających szerszemu ogółowi najważniejsze dzieła obcych literatur.

W kilka miesięcy po „Pismach Ojców Kościoła". ukazał się tom III wydawnictwa, w którym ks. A. Lisiecki dał przykład dwu ważnych dzieł „Herodota chrześcijańskiego", Euzebjusza z Cezarei: „Historję kościelną" i „O męczennikach palestyńskich". Wkrótkim lecz doskonałym wstępie omówił tłumacz życie i dzieła autora pierwszej Historji kościelnej, scharakteryzował przytem początki historjografji kościelnej, Cezareę jako środowisko nauki chrześcijańskiej, Euzebjusza jako apologetę i pierwszego historyka, a dzieło jego jako obronę prawowiernej tradycji apostolskiej. Tłumaczenie odznacza się temi samemi zaletami co i przekład poprzedni. Jest to pierwszy przekład polski tego najważniejszego dzieła historycznego o pierwszych trzech wiekach życia i rozwoju kościoła Chrystusowego.

Jako profesor seminarjum duchownego i kanonik metropolitalny w Gnieźnie zajął się ks. A. Lisiecki św. Justynem, najwybitniejszym przedstawicielem chrześcijańskiej literatury apologetycznej II w. i w r. 1926 w IV tomie „Pism Ojców Kościoła" wydał przekład jego „Apologji" i „Dialogu z żydem Tryfonem". Wstęp tłumacza do tego tomu zawierającego dwa autentyczne pisma pierwszego filozofa chrześcijańskiego, to studjum zupełnie oryginalne i samodzielne zwłaszcza w rozdziałach o tradycji dzieł Justynowych, o historji jego pism, a przedewszystkiem o „Apologji". W sposób przekonywujący dowiódł tu tłumacz, że to, co dotąd uważano za dwa a nawet trzy oddzielne dziełka, jest tylko jedną „Apologją". Podnieść też należy staranne omówienie dawniejszego polskiego przekładu „Dialogu z żydem Tryfonem"z r. 1564 i dokładne opracowanie literatury polskiej, odnoszącej się do św. Justyna. Forma przekładu jasna, łatwo zrozumiała i rzeczywiście piękna ułatwia czytanie tych spolszczonych dzieł pierwszego filozofa chrześcijańskiego.

Tak więc w przeciągu trzech lat przyswoił ks. A. Lisiecki piśmiennictwu ojczystemu kilka ważnych dzieł chrześcijańskich, dając innym pracownikom inicjatywę, wzór i zachętę do dalszej pracy na leżącem odłogiem polu. Mianowany biskupem śląskim, nie myślał porzucić ulubionej literatury starochrześcijańskiej. Przygotowywał nowy tom Euzebjusza ku uczczeniu 1600-letniej rocznicy pierwszego soboru Nicejskiego, zamierzał wydać przekład najstarszych apologetów greckich i wybór akt męczeńskich, pracował nad stroficznem i kolometrycznem wydaniem oraz nowem tłumaczeniem Listów św. Pawła, gdzie we wstępie miał zamiar uzasadnić obszerniej swoje poglądy na strofikę i kolometrję literatury starochrześcijańskiej.

Nie było dane śp. Dostojnemu Pasterzowi diecezji śląskiej, jednemu z najdzielniejszych synów ziemi wielkopolskiej, dokończyć tych wszystkich prac ku zadowoleniu własnemu i pożytkowi nauki ojczystej. To, czego dokonał, wystarczy również do zapewnienia mu wdzięcznej pamięci rodaków i zaszczytnego miejsca w polskiej literaturze naukowej.

Jan Ujda.

Poznań.

Książki nadesłane

Konstanty Wojciechowski: „Dzieje literatury polskiej". Wyd. III. Przygotowane pod redakcją dr. J. Balickiego. Wstępem poprzedzone przez Ign. Chrzanowskiego. Lwów - Warszawa 1930. Nakł. Książnica - Atlas.

„Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu w roku 1929". Dzieło zbiorowe pod kierownictwem dr. S. Wachowiaka, prezesa Zarządu P. W. K. Tom I. Poznań 1930. Nakł. Powszechnej Wystawy Krajowej.

Kwiryn Szwadzki: „Szalona miłość" — Tow. Wydawnicze ‚Rój" — Warszawa 1930

Kpt. T. Przyjemski: „73 p. p.". Warszawa 1929. Wojsk. Inst. Wyd.

Roman Dyboski: „Stany Zjednoczone Ameryki Północnej" — Wrażenia i refleksje — Książnica Atlas Warszawa Lwów 1930.

Kpt.F. Mazaraki: „71 p. p." Warszawa 1929. Wojsk. Inst. Wyd.

Pogrzeb Nansena w Oslo. Zdjęcie powyższe przedstawia pochód pogrzebowy w drodze z uniwersytetu norweskiego, widniejącego na tylnym planie. — Za trumną kroczą przedstawiciele rządu i władz wszelkich norweskich, oraz przedstawiciele wszystkich państw.

Akcja katolicka a społeczeństwo

Od samego początku chrześcijaństwa — w historji jego powtarzały się epoki, kiedy ze wzmożoną siłą o łódź Piotrową uderzały złowrogo falę, usiłujące ją zmiażdżyć i pogrążyć w otchłani. Z ataków tych Kościół wychodził zawsze zwycięsko, wzmocniony jeszcze i coraz świetniejszym jaśniejący blaskiem.

Epokę podobną przeżywamy obecnie Biją w Kościół tarny niewiary, sekciarstwa — godzą w jego podstawy usiłowaniem rozerwania węzłów rodzinnych, usunięciem religji ze szkół. Wiemy, że i te zakusy będą daremne, kiedy bowiem rdzeń zdrowy, nie ima się go zgnilizna. Jednakże wobec natężenia złych mocy, które może już ostatnie a zatem najsilniejsze przypuszczają szturmy, potrzeba skonsolidować siły obronne.

W tej myśli Ojciec św. Pius XI. zmobilizować pragnie do walki z wrogami Kościoła — wszystkich wyznawców Chrystusa, — wzbudzić pragnie w ludziach świeckich — ducha Apostolstwa, aby wszelkie organizacje, jednostki katolickie — stanęły do pomocy duchowieństwu, celem odnowienia życia chrześcijańskiego w rodzinie i społeczeństwie.

Akcja ta nazywa się „Akcją Katolicką" — zadaniem jej jest rozwijać apostolstwo zbiorowe i przygotowywać do niego jednostki. A że siła apostolstwa wypływa jedynie z życia nadprzyrodzonego, a życie nadprzyrodzone czerpie ją z Eucharystji, — przeto w Niej szukać należy źródła ożywczej siły, potrzebnej do spełnienia zadań i obowiązków katolika, żołnierza idei Chrystusowej.

Jak to treściwie a dobitnie scharakteryzował Ojciec św. w liście do przewodniczącej Międzyn. Misji Kobiet Katolickich, p. Steenbergh-Engeringh: „Akcja Katolicka jest udziałem świeckich w apostolstwie hierarchicznem Kościoła katol. dla obrony zasad religijnych i moralnych, oraz dla rozwoju zdrowej i pożytecznej akcji społecznej pod przewodnictwem hierarchji kościelnej, niezależnie i ponad wszystkie partje polityczne, celem odnowienia życia katolickiego w rodzinie i społeczeństwa".

W czasie I. Kraj. Kongresu Eucharystycznego w Polsce — obraduje sekcja dla Akcji Katolickiej — w piątek 27. 6. br. Obejmuje ona trzy referaty: „Stan Akcji Katol. w Polsce" scharakteryzuje ks. dr. Stan. Bross, — na temat „Eucharystja podstawą ducha apostolstwa" mówić będzie dr. Stefan Glaser, prof. Uniw. Stef. Batorego z Wilna, — o „Pielęgnowaniu życia eucharystycznego w organizacjach Akcji Katolickiej" zareferuje dr. Tadeusz Stark z Katowic.

Zbierajmy zużyte znaczki pocztowe na Misje

Misjonarze polscy mają jak wiadomo zaszczytną kartę w dziejach Kościoła. Nie mówiąc już o dawniejszych na tej roli Bożej działaczach, między którymi nie brak i męczenników. Mimo prześladowań jakby za ich wzniosłą podnietą poszli w ciągu ostatnich dziesięcioleci liczni, pełni poświęcenia zakonnicy z Polski.

Ma Palska pod opieką poszczególne tereny misyjne i tak: w Rodezji, Syberji, Afryce, Chinach i Japonji. Tak więc Polska w dziele Ewangelizacji świata nie na pośledniem znajduje się miejscu. Każdy zatem wiedzieć powinien, jaki ciąży na nich obowiązek w myśl wskazań Ewangelji.

Rzecz główna: fundusze. Gromadzą je na ten cel w miljonach zapobiegliwi protestanci, my gromadzimy na razie w krociach. Do znanych bowiem pewnych ku temu środków należy zbieranie zużytych znaczków pocztowych. Weźmy na przykład taką Belgję, która ze sprzedaży ich utrzymuje kilka Misji. Również Francja, Włochy, Anglja, Węgry, Niemcy i Holandja, rozwijają akcję zbierania znaczków poczt. na wielką skalę.

Polska zaczęła działać na tem wzniosłem polu. Mamy już zanotowane Centrale akcji znaczkowej — i tak w Krakowie, Lwowie i w Poznaniu. Więc już nie zagranicę, ale do Centrali krajowej odtąd wypadnie, większe czy mniejsze przesyłki kierować.

Przy zbieraniu znaczków poleca się bardzo wycinanie ich z kopert, aby ich nieuszkodzić i nie zniszczyć ich wartości.

Sprawę tę kładziemy na serca katolików w instytucjach, zrzeszeniach, biurach, bankach, szkołach itd. tudzież osób co żarliwszych. Pomyślcie: gdyby tak w każdem zbiornisku znalazła się jednostka chętna, która zajmowałaby się trwale i cierpliwie zbiórką i wysyłką tych rzeczy, na pozór obojętnych i w poniewierce pozostających — jakiż stąd pożytek odniosłyby Misje, ile dusz byłoby uratowanych?

Centrala Pap. Dzieł Misyjnych na Polskę (Poznań, Al. Marcinkowskiego 22) przyjmuje zużyte znaczki pocztowe, tam też zwracać się można po bliższe informacje. Tę drobną zaprawdę przysługę winny wierzący Polacy oddać swoim ofiarnym, bohaterskim często Misjom.

Tajemnicze skarby Indyj

Od czasu panowania wielkich Mongołów, skarby Indji stały się już przysłowiowe. Bogactwa te są prawie niedostępne dla oczu przeciętnego podróżnika po Indjach. By je zobaczyć, trzeba odbyć długą podróż i porobić wiele starań. Zdecydował się na taką podróż dziennikarz włoski Nino Pini i ogłosił o niej w „Corriere della Serra" barwne szczegóły.

Dla przeciętnego Azjaty klejnot nie oznacza samej tylko ozdoby, dopatruje się on w nim tajemniczego życia i oddziaływującej na losy ludzi ukrytej mocy. Dla Hindusa najświętszym kamieniem jest szmaragd. Ma to być kamień czystości, strzegący posiadacza od trucizn i nieszczęśliwych wypadków. Największą kolekcję najpiękniejszych szmaragdów posiada maharadża Jodpurn. — Po nim idą dopiero władcy Palampuru i Patiali. Kolekcje tych ostatnich nie są już tak piękne, aczkolwiek zaimponowałyby najbogatszym jubilerom, odbierając im sen.

Władca Barody posiada jedną tylko cenną rzecz — dywan wysadzony klejnotami. Jest on tak wielki, że może na nim siedzieć wygodnie dwadzieścia osób. Wyszyty jest cały djamentami, szmaragdami i perłami. Europejscy fachowcy ocenili go na 30 miljonów dolarów.

Że zamożny Hindus nie patrzy na takie przedmioty jak na objekt handlowy, może tego dowieść historja, jaka się zdarzyła pewnemu bogatemu Amerykaninowi z nizamem Haiderhbadu. — Władca prowadzi Amerykanina do sali, gdzie się znajdowały skarby. Na stołach leżały bryły złota, na oko wartości około 10 miljonów dolarów.

— Wasza Wysokość, czy pan przedstawia sobie, — zapytał cudzoziemiec — że gdyby pan oddał to złoto na procenty, to otrzymywałby pan rocznie 500 000 dolarów czystego zysku, nic nie tracąc z całości?

— Możliwe, — odparł maharadża — ale cóż jabym robił z temi pieniędzmi?

Nietylko bogate sfery Indji, ale i klasa średniozamożna lokuje wszystkie swoje oszczędności w klejnotach. Moda odgrywa przytem dość wielką rolę. Rozpowszechnioną jest wśród ludności moda noszenia na ręku tak zwanej branzoletki planetowej. Widnieje na niej gałązka platynowa lub złota z siedmiu kamieniami, odpowiadającemi siedmiu planetom, rubin — Jowiszowi (brishaspato), żółty szafir — Merkuremu (pachu) i t. d. Wśród kobiet panuje dotąd zwyczaj noszenia kolczyków w nosie. Jest to złote kółko, najczęściej z jakimś kamieniem.

Bardzo trudny jest dostęp do skarbców, jakie się znajdują w podziemiach świątyń. Pini'emu udało się jednak rzucić okiem na skarby tak zw. „Złotej Świątyni" w Amritsar. Po otworzeniu drzwi pancernych, Pini ujrzał inne drzwi ze szczerego złota, grubości do 4 stóp; pokryte były one pięknemi malowidłami. Pokazano mu także złoty parasol, który się naturalnie nie otwiera. Miał on trzy stopy średnicy i przybrany był brylantami i rubinami. — Frendzle, zwieszające się z parasolu, były z pereł, a miały długość jednej stopy. Pini twierdzi, że to co widział, nie jest nawet jedną tysiączną częścią skarbów, jakie kryje ten tajemniczy kraj we wnętrzach swych niedostępnych dżungli, w ruinach świątyń, o których wiedzą tylko wtajemniczeni bramini. S. F.

Droga „wróżba"

W filji banku westminsterskiego w Crawley pod Londynem zjawiła się w tych dniach para cygańska z prośbą o zamianę banknotu na złote pieniądze. Cyganka miała nosić pieniądze jako biżuterję i dla tego prosili o złoto. W czasie zamiany pieniędzy wywiązała się pogawędka między urzędnikami bankowymi a cyganami. Cyganie ujęci uprzejmością urzędników, zaofiarowali się, że wróżyć im będą przyszłość Ale „dla wytworzenia odpowiedniego nastroju" musi leżeć w pobliżu na stole paczka banknotów. Naturalnie tylko dla „nastroju".

Dziwnemu żądaniu cyganów stało się zadość i paczka z stu banknotami znalazła się na stole dla „wzmocnienia prawdziwości wróżby i tym prędszego jej spełnienia". Rozbawieni urzędnicy bankowi wyciągali kolejno ręce do cyganów, z niepokojem wewnętrznym oczekując ujawnienia ukrytej przyszłości. Wszyscy, o dziwo, dowiedzieli się, że czekają ich pomyślne rzeczy, że przyszłość ich złotemi wypisana literami, że bogactwo czeka ich w najbliższej przyszłości. Zapatrzeni w swe przyszłe, a niedalekie szczęście, nie widzieli co się w okół nich dzieje, Z cyganami rozstali się w wielkiej przyjaźni, serdecznie i pełni wdzięczności za tak bajeczne horoskopy.

Szczęście trwało do zamknięcia kasy, t. j. do chwili przeprowadzenia rewizji. Rewizja bowiem wykazała, że ze stu banknotów pozostały tylko trzydzieści trzy. Widać stąd, że i zimnych, przezornych i wyrachowanych Anglików nie trudno „nabić w butelkę cygańską". (alka)

Sentymentalny złoczyńca

W więzieniu śledczem w Eslow, małej mieścinie szwedzkiej, siedział Jan Waldemar Anderson, podejrzany o kilkakrotne podpalenie. Sędziowie robili co mogli, aby mu winę dowieść lub nakłonić do wyznań. Ale wszystko napróżno.

Pewnego dnia napisał Anderson list do sędziego. Pismo to jest w kryminalistyce sądowej prawdziwem kurjosum. Zawierało ono propozycję, że więzień poczyni różne ciekawe zeznania, ale pod warunkiem spełnienia kilku życzeń, które w liście wyłuszcza. Życzenia muszą być spełnione w przeciągu pięciu godzin, w przeciwnym bowiem razie zatnie się jak zardzewiały zamek i nikt nic z niego nigdy nie wydobędzie.

Warunki były następujące: 1) Dwugodzinny pobyt u rodziców, 2) Odwiedziny w własnym domu żony i dzieci dwie godziny. 3) Odwiedzenie grobu swej pierwszej miłości, na co przeznaczył 3 godziny. 4) Podczas objazdu autem, który potrwa dwa dni, będzie więzień sam wskazywał kierunek drogi, poza tem sam rozrządzi, gdzie zjedzą obiad i co zjedzą. Zwierzenia poczyni według własnej woli podczas przejażdżki. Sędzia, który badał charakter więźnia, postanowił zgodzić się na jego propozycję.

Anderson zasiadł — tedy między dwoma urzędnikami kryminalnymi w aucie z miną zadowoloną. Wieczorem zajechano do rodziców więźnia, którzy na wiadomość, że przestępca pragnie przyznaniem się do winy oczyścić sumienie, cieszyli się z tego i do zwierzeń namawiali gorąco. Anderson był bardzo wzruszony, ale niemniej przygnębiony i przyznał się, że podpalił budynki gospodarcze w Källesjol i dom urzędnika w Dybeck. Z zaproszenia rodziców na wieczerzę nie skorzystano, gdyż kolacja była poprzednio zamówiona w hotelu. Późnym już wieczorem dotarto do mieszkania więźnia. Dzieci ucieszyły mu się bardzo, ale mniej rozrzewniona była żona, która zabijała się pracą na wyżywienie dzieci i bezrobotnego męża. Ze łzami w oczach przyznał się przestępca, że chciał podpalić zagrodę Ostra Hoby, co mu się jednak niezupełnie udało. Sędzia był zdumiony tym faktem, gdyż swego czasu, kiedy właściciel osady obwinił Andersona o podpalenie, zaskarżył go ostatni o obrazę i dostał 200 koron odszkodowania.

Noc przepędził Anderson w pobliskim budynku policji, a następnego dnia pojechano na grób ukochanej. Ranek był zimny. Anderson, spędziwszy półtorej godziny na grobie umiłowanej Ellen, zadysponował dalszą podróż w określonym kierunku, aby mógł dokładnie pokazać, gdzie wzniecał pożar w trzech dalszych wypadkach. Ponieważ na jego życzenie pojechano raz jeszcze do rodziców, przejęty skruchą syn, wyznał dalsze kradzieże i różne inne przestępstwa. W trakcie opowiadania stał się wesołym, pewnym siebie i drwił ze wszystkich. Skrucha rozwiała się u niego zupełnie.

Pani Anderson nie była zadowolona, dowiedziawszy się o tak licznych przewinieniach swego męża, ale przypuszczała, że się poprawi, gdy go wypuszczą. Kiedy jednak wyczytała w gazetach o wizycie swego męża na grobie pierwszej, młodzieńczej miłości, oświadczyła, że jest niepoprawnym idjotą. Miała zresztą rację, bo lekarze, po zbadaniu więźnia orzekli, że stanowczo ma czegoś w głowie za wiele lub za mało. (al)

Wyższa szkoła dla dziennikarzy katolickich w Medjolanie.

(KAP) Agancja „Italja d'Oggi" donosi, że rektor uniwersytetu katolickiego w Medjolanie, ks. Gemelli pragnie założyć wyższą szkołę dla dziennikarzy katolickich podobną tej, jaką stworzył rząd włoski, celem wychowania dziennikarzy faszystowskich. Przyszli dziennikarze katoliccy mieliby możność odbywania w Medjolanie również i praktyki. Senat uniwersytetu katolickiego ma jakoby wskazywać jednogłośnie na naczelnego redaktora „Osservatore Romano", hr. della Torre, jako na kierownika tej przyszłej szkoły. Hr. della Torre uważany jest obecnie za najlepszego dzienikarza katolickiego we Włoszech.

Stradivarius i Guanerius

Pawła Kochańskiego

Przybywa do nas jutro z jedynym koncertem świetny skrzypek - wirtuoz Paweł Kochański, którego wspaniały sukces w czasie zeszłorocznego festiwalu Filharmonji Warszawskiej dobrze pamiętamy. Warto przy sposobności goszczenia w Poznaniu znakomitego artysty uchylić rąbka tajemnicy jego pięknego tonu, który zawdzięcza nietylko fenomenalnej swej sztuce, ale i rzadkiej szlachetności swych skrzypiec, pochodzących z najstarszej arystokracji lutniczej od mistrzów Stradivariusa i Guaneriusa. Pierwszy z tych instrumentów, zwany „Hiszpański Stradivarius" był pierwotnie własnością hiszpańskiego królewstwa, wykonany w r. 1687. Zmieniając następnie kilkakrotnie właściciela, skrzypce znalazły się w Muzeum Brytyjskiem, gdzie miały pozostać jako pamiątka historyczna. Lecz aby bezcenny instrument uchronić przed zagładą witrynową, świat muzyczny postarał się o ich powrót do życia koncertowego. Paweł Kochański słyszał te skrzypce w Londynie i nabył je. Lecz nie dość było artyście jednego wspaniałego instrumentu, nabył niebawem drugi, mianowicie skrzypce również sławnego lutnika Guarneriusa, płacąc olbrzymią sumę 40 tysięcy dolarów.

Dokładając tak wielkie znaczenie do wartości swej gry Paweł Kochański, dzięki swemu wspaniałemu wirtuozowstwu zdobył też rychło sławę i wystarczy powiedzieć, że wszyscy prawie wybitni kompozytorowie współczesni jak Strawiński, Prokofier, Szymanowski, de Falla i inni ofiarowali mu swoje utwory, których jest też doskonałym odtwórcą.

Nadburmistrz m. Berlina dr. Böss, zwolniony z urzędu za cały szereg poważnych nadużyć finansowych.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Śpiewackie im. Surzyńskiego Poznań - Główna.** Miesięczne zebranie plenarne odbędzie się dnia 24. bm. w sali p. Jakubowskiego przy ul. Głównej 111 o godz. 20. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— **Tow. Gier Pokojowych** urządza dnia 25. bm. majówkę. Zbiórka o godz. 5.30 na moście teatralnym. O jaknajliczniejszy udział tak członków jak i gości uprasza Zarząd.

— **Stow. św. Zyty.** Zebranie dnia 25. bm. odbędzie się tym razem w sali Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka.

— **Koło Przyj. Harc. przy XVI. Druż. im. Gen. Bema** urządza dnia 25. bm. w parku na Sołaczu wielką zabawę ludową, której program obejmie pokazy z życia harcerskiego, loterję fantową, koło szczęścia i wiele innych atrakcyj. Początek o godz. 15. Cały dochód na cele obozu letniego drużyny.

— **Tow. Cechowej Czeladzi Stolarskiej w Poznaniu.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 25 bm. o godz. 11 w gmachu Domu Rzemieślniczego. O liczny udział członków uprasza Zarząd.

— **Pozn. Tow. Ogrodnicze** urządza dnia 25. bm. wycieczkę do Borowa, celem zwiedzenia zakładów ogrodniczych. Zbiórka przy głównym dworcu o godz. 7.30.

— **Zw. Czeladzi i Podmistrzów Murarskich.** Zebranie odbędzie się dnia 25. bm. o godz. 11,30 w lokalu p. Ograbowicza, przy ul. Ślusarskiej 6.

— **Stow. Emigrantów z Rusi w Poznaniu** urządza w dniu 25. bm. o godz. 17, w sali Amarantowej przy ul. Słowackiego 19/21 akademję ku czci Petljury.

— **Koło Pań przy Chor. Wlkp. Zw. Hallerczyków** urządza w dniu 25. bm. wycieczkę do Kobylnicy, a nie, jak ostatnio mylnie podano, do Kobylepola. Zbiórka o godz. 9½ rano przed głównym dworcem. Członków i sympatyków zaprasza się.

— **Tow. Przemysłowe „Jedność" pod wezw. św. Antoniego.** Wycieczka ranna odbędzie się dnia 25. bm. do ogrodu p. Godurkiewicza w Szelągu. Zbiórka o godz. 6,30 rano przy Rzeźni Miejskiej — Tama Garbarska — skąd wspólny wymarsz z orkiestrą do ogrodu. W programie zabawy, koncert i różne gry towarzyskie o wartościowe premje. Członkowie wraz z rodziną oraz goście mile widziani.

— **Tow. Przemysłowe „Jedność" pod wezw. św. Antoniego.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 27. bm. o godz. 20 w lokalu p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6. Przybycie wszystkich członków konieczne. Wycieczka do ogrodu p. Godurkiewicza w Szelągu odbędzie się dnia 25. bm. Zbiórka o godz. 6,30 rano przy Rzeźni miejskiej — Tama Garbarska.

nw 11 420

CO TO JEST „TOGAL"?

Tabletki - Togal są skutecznym środkiem przeciwko **reumatyzmowi, podagrze, grypie, bólom nerwowym i bólom głowy, migrenie i przeziębieniom.**

Nie wyrządzajcie sobie szkody, używając innych małowartościowych środków. Wedlug rejentalnego poświadczenia przeszło 6 000 lekarzy wyraziło swoje uznanie dla skuteczności działania Togalu. Nabyć można we wszystkich aptekach. Nr. registr. 1364. — Cena zł 2,— nw 10 248

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **W. W. 100.** Dodatek zasadniczo przysługuje, jednak kasy skarbowe narazie odmawiają, twierdząc, że nie mają „polecenia wypłaty". Sprawa jest obecnie na drodze postępowania sporno-administracyjnego, wyrok spodziewany jest każdego czasu. W danym wypadku, zdaniem naszem, samorząd nie był zobowiązany dodatek ten wypłacić. Co do kwestji pod a) tak; b) według stopnia z 1928 r. (ak)

SPRZEDAŻ Ford **OBSŁUGA**

Niniejszem uprzejmie zawiadamiamy, że otrzymaliśmy zastępstwo sprzedaży wyrobów Ford Motor Company na okręg Pleszewski i odpowiednio do tego urządzony lokal wraz z warsztatem reparacyjnym i obsługą otwieramy równocześnie.

Należyta obsługa zagwarantowana wykwalifikowanemi siłami z długoletnią praktyką fachową w firmie J. Zagórski (Zastępstwo Forda) w Poznaniu.

Przez uruchomienie tej nowej placówki Zakłady Forda chcą zapewnić jaknajsprawniejszą obsługę na miejscu, wobec czego prosimy wszystkich P. T. Interesentów korzystać z naszych usług.

„TRAKTOR"

PLESZEW, RYNEK 8. — TEL. 143.

Pw 11718-21.64

Dzisiaj nad ranem zasnęła w Bogu, przeżywszy lat 83, opatrzona Sakramentami św., po długich cierpieniach, nasza najdroższa matka, siostra, teściowa, babka, ciotka i kuzynka, ś. p.

Józefata Seydowa

Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu, w poniedziałek, o godzinie 5 po południu, z zakładu św. Józefa na stary cmentarz św. Marcina. Nabożeństwo żałobne odprawi się w kościele św. Marcina we wtorek, o godzinie 10.

W smutku pogrążeni

Poznań, Warszawa, Radzim (Pomorze). **syn, brat, synowe, wnuki i rodzina.**

Osobnych uwiadomień nie wysyła się. zw 23715

Dnia 22 maja 1930 roku, o godzinie 12 w południe, zasnął w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy i najlepszy mąż, nasz kochany ojciec, brat, zięć i szwagier, ś. p.

Roman Ciążyński

przeżywszy lat 46. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 25 b. m. o godzinie 6 z domu żałoby, ulica Wroniecka 10, na cmentarz parafjalny. Msza św. żałobna w poniedziałek, dnia 26 b. m. o godzinie 8 rano w kościele Farnym, druga msza św. odprawi się w tym samym dniu o godzinie 9 rano w kościółku ks. ks. Salezjanów.

dw 5143

Ciężko strapiona

Poznań, Kobylnica, Środa, Pleszew. **żona z córeczkami i rodziną.**

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał". Poznań, ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

Dnia 24 maja, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci, ś. p.

Marcelka Kokczyńskiego

odbędzie się

msza św.

o godz. 9 w kaplicy św. Józefa, o czem zawiadamiają

nieutuleni w żalu

zw 23695 **rodzice i rodzeństwo.**

Za okazane i przesłane dowody współczucia oraz udział w pogrzebie, ś. p.

Stanisławy Hollendrowej

składają na tej drodze wszystkim p. p. Znajomym serdeczne

podziękowanie

zw 23 711 mąż i rodzina.

Dnia 21 maja 1930 wieczorem, zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, ś. p.

Wojciech Suszczyński

emeryt. sekretarz powiatowy

w 83 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 25 maja, o godz 5 po południu, z domu żałoby przy Rynku Śródeckim 7/8. Żałobna msza św. odbędzie się w poniedziałek, dnia 26 b. m., o godz. 8, w kościele Panny Marji.

W głębokim smutku pogrążona

żona z dziećmi.

Poznań, Nowy York, Berlin. rw. 10 077

Za okazane współczucia i nadesłanie licznych wieńców, z powodu zgonu mego najdroższego męża i ojca, ś. p.

Jana Trafasa

składam wszystkim Krewnym i Znajomym, Związkowi Tow. Powstańców i Wojaków, Tow. Przem. Jeżyce oraz Współpracownikom Państw. Monopol. Tyton. serdeczne

Bóg zapłać!

Stroskana

żona z dziećmi.

dw 5135

Zakład pogrzeb. St. Jaśkiewicz, Klasztorna 14.

Brzytwy

w najlepszych gatunkach

Aparaty i ostrza do gol.
Scyzoryki
Nożyczki wszelkiego rodzaju
Nożyce do drobiu
Noże i widelce
Noże kuchenne
Nożyki do owocu
Łyżki i łyżeczki

poleca bardzo korzystnie w wielkim wyborze

Ed. Karge,
Poznań, ulica Nowa 7.
Istnieje od przeszło lat 50.
Telef. 50-18.

Pw 11 597 20.24

O jedno

ZMARTWIENIE MNIEJ; —

gdy skarpetki są mocne i tak prędko nie drą się! zw 23709

A tylko mocne a przytem tanie sprzedaje:
Pluciński, St. Rynek 37.

PIOTR

Żądać wszędzie!

Jedyny, prawdziwie skuteczny.

nw 10 521

SILV-OZON-MOTOR

byle prawdziwy

IDEALNA KĄPIEL KOSODRZEWINOWA.

nw 11 055

Mam korzystnie do oddania, używane, gruntownie wyreperawane:

Lokomobile do młócki,
Młocarnie parowe,
Młocarnie motorowe,
Prasy do słomy,
Motory od 3 do 12 P. S.

Maszyny te zostają z pełną gwarancją dostarczone. Na życzenie udzieli się ulg w zapłacie.

Hugo Chodan, Poznań,
ul. Przemysłowa 23.
nw 11345

Skład parterowy

6 obszernych pokoi przy ul. Kantaka, wprost od gospodarza, **zaraz do wynajęcia.** Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 23689**

Chevrolet - Sport

raedster 4 cyl. jak nowy **sprzeda** jako kupno okazyjne

„KOMNA", Sp. z o. p.
Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85.
Tel. 77 67. nw 11569

Zakład dentystyczny

(prywatny), dobrze zaprowadzony, od lat 11 istniejący, w śródmieściu **Bydgoszczy,** z powodu choroby, **korzystnie na sprzedaż,** za spłatą ratami. Zgłosz. kierować do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 23 704

Używane pianina

poleca z gwarancją

B. Sommerfeld,
Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 56.
nw 11402

Samochód „Dodge"

Senior 80-konny

zupełnie nowy, 7-osobowy, wielce luksusowy i reprezentacyjny do sprzedania **znacznie niżej ceny.** Wiadomość Pw 11 746-21,109

„KAROSSA", fabryka karoserji, POZNAŃ
ul. Niegolewskich 22.

Oświadczam

że ogłoszenie **p. Koralewskiego** w wczorajszym Kurjerze Poznańskim **nie polega na prawdzie** a mianowicie niezapłaciłem do „Biura Pracy" ani na ręce p. Prezesa Rzeszowskiego kwoty wekslowej.

Seweryn Pawlicki.

zw 23712

Okazyjnie do nabycia

wielka i wytworna willa

(11 pokoi), coś niezwykle eleganckiego wraz z pięknym i wielkim parkiem, z garażem, domem portjera, wszystko w najlepszym stanie w pobliżu dworca **w Sopocie** za 75 tys. G, na bardzo dogodnych warunkach. Oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 23 70

---

2 ubikacje

nadające się na biura przy pl. Wolności, św. Marcinie, Al. Marcinkowskiego na parterze lub I. piętrze. frontowe, możliwie z telefonem **poszukiwane.** Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 23713**

W sobotę, dnia 24 b. m. o godz. 12

nastąpi otwarcie nowoczesnego

Bufetu i Restauracji „Varsovie".

dotychczasowej Restauracji „Splendid"

w Poznaniu przy ul. 27 Grudnia 10.

Zasada przedsiębiorstwa: smacznie i tanio!

Bufet wyposażony w rewelacyjną, najnowszą, pierwszą w Polsce aparaturę „Wielochłód".

Szanownych Gości proszę o uprzejme, jaknajszersze poparcie mego przedsiębiorstwa, zapewniając wzamian prowadzenie go w jaknajprzystępniejszym zakresie.

Franciszek Piossek.

dw 5141

Poszukuję w Poznaniu

dużych jasnych ubikacji

na cele fabrykacji (czysta praca), kilka set kwadr. metrów w całości lub kilku częściach. Pożądane centralne ogrzewanie, lecz niekonieczne. Dokładne zgłoszenie uprasza się nadesłać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 23690**

Pierpont Morgan miał lat 53, jak rozpoczął właściwie zarabiać

„Jestem pewien, że i my dźwigniemy nasz interes, o ile będziemy mieli jaknajdłużej zapewnioną Pańską współpracę. Dlatego musi mi Pan przyrzec, że będzie się więcej niż dotąd oszczędzał. Wiem, że Pan bardzo lubi jaknajmocniejszą kawę, niestety wiem też, że odbiera to Panu sen i niszczy zdrowie."

„Jest to bardzo miłe z Pańskiej strony, ale coby Pan powiedział, gdyby Panu naraz zabroniono palić?"

„To jest zupełnie co innego. Pan nie ma absolutnie z niczego zrezygnować. Wręcz przeciwnie — ma Pan pić najlepszą i najsmaczniejszą, jaka istnieje w świecie, kawę ziarnistą, a mianowicie kawę Hag. Jest to jedyna kawa ziarnista, posiadająca tę zaletę, że jest bez kofeiny i całkowicie nieszkodliwa. Niech więc Pan jeszcze dziś spróbuje, a przyzna mi Pan niewątpliwie, że lepszy smak i lepsze zdrowie przez

KAWĘ HAG

Kawę Hag pije się w 39 krajach. W ciągu zaledwie jednego roku wypowiedziało się chlubnie o kawie Hag przeszło 8500 lekarzy.

KUPON. Prosimy nadesłać.

KAWA HAG T. z o. p.
Gdańsk.

Proszę o bezpłatne przesłanie próby kawy Hag

Nazwisko: _____
ulica: _____
Miejscowość: _____

KAWA HAG-GDAŃSK

Pw 11 729-20,05

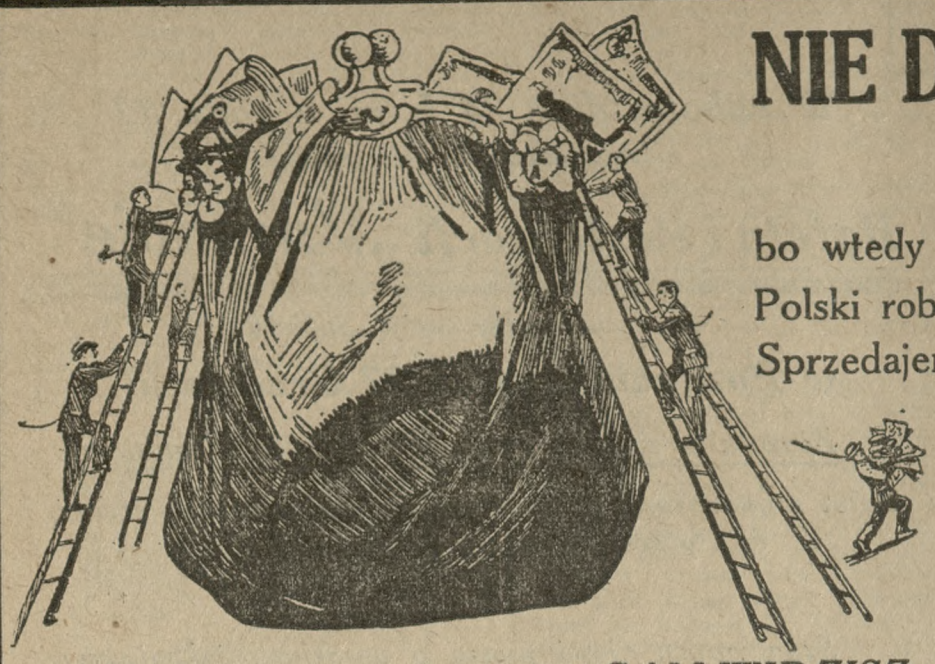

NIE DAJMY obcym wywozić pieniędzy ZAGRANICĘ, —

bo wtedy rujnujemy SAMI SIEBIE!

Polski robotnik musi mieć pracę. Musimy być samowystarczalni! Sprzedajemy TYLKO najlepsze KRAJOWE materjały, których dobroć na szerokim świecie jest oddawna ustalona!

Sprzedajemy NAJTANIEJ,

gdyż chcemy sprzedać NAJWIĘCEJ!

GDY idziesz ulicami miasta i SAM WIDZISZ, że nie jesteś tak ubranym, jak tego pragnąłbyś, WTEDY skręć na ul. Ratajczaka, tuż obok Esplanady zaraz pod Nr. 2-gim, przystań przy oknie wystawowym firmy

EDMUND RYCHTER.

Oto 1-szy nasz MAGAZYN

wykwintnej garderoby męskiej, gotowej i na miarę.

TUTAJ w dalszych obszernych lokalach mieszczą się zakłady KRAWIECKIE nowocześnie urządzone, — przygotowane na zaspokojenie najwybredniejszych WYMAGAŃ wytwornych PANÓW.

PRZY **ul. Wrocławskiej 14** znajduje się nasz 2-gi MAGAZYN **ubiorów męskich,** dla ludzi którzy chcą lub muszą być eleganccy w życiu.

PRZY **ul. Wrocławskiej 15 ubiory chłopięce, odzież zawodowa.**

PATRZ, wszyscy GOŚCIE poszli tam gdzie jest muzyka!!

NIC DZIWNEGO!

KAŻDY woli posłuchać koncertu przez radjo niż nudzić się! Właściciele cukierni, restauracji, pensjonatów w miejscach wycieczkowych i NA LETNISKACH więcej mają gości gdy zainstalują RADJO! Radjoodbiornik w połączeniu z elektrycznym gramofonem daje wrażenie GRAJĄCEJ ORKIESTRY! Można więc mieć pełny koncert o każdej chwili dnia lub nocy! Instaluje wzorowo

ul. Jasna 9, oraz **ul. Ratajczaka 39**

POZNAŃSKIE TOW. TELEFONÓW

Pw 11732-20,143

Wystrzegać się naśladownictw

o podobnym brzmieniu.

np 10754

W Publ. Szpitalu Powiat. Świecie n. W., jest do objęcia z dniem 1 czerwca r. b., posada

lekarza asystenta

z poborami 400,— zł (czterysta zł) mies., wolne mieszkanie, opał i światło. Zgłoszenia: **Publ. Szpital Powiatowy, Świecie** n. W. (Pomorze). dw 5014

Sekretarz adwokacki

trzeźwy, **potrzebny** do biura adwokackiego w Poznaniu, **od 1. 6. 1930,** ewtl. **później.** Zgłosz. z odpisami świadectw, pod. referencyj, ewtl. pensji pod zw 23 703 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Ostrzeżenie!

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać **ORYGINALNYCH** proszków z **„KOGUTKIEM" — „MIGRENO NERVOSIN" GĄSECKIEGO,** znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie UPORCZYWIE POLECANE naśladownictwa w łudząco podobnem do naszego opakowania. Osoby, dla których użycie proszka przedstawia pewną trudność, mogą przyjmować proszek „Kogutek Migreno Nervosin" w formie **tabletek** (zamiast jednego proszku przyjmuje się 2 tabletki). Pudełko zawierające 20 tabletek kosztuje zł 1,50. Żądać oryginalnych tabletek „Kogutek Migreno-Nervosin" Gąseckiego z „KOGUTKIEM". nw 10 366

Mieszkanie w Inowrocławiu

7-pokojowe z central. ogrzewaniem, werandą i przynależyt., **jest od 1 sierpnia r. b., do wynajęcia.** Stosowne dla **lekarza specjalisty** lub **dentysty.** Zgłoszenia pod nr. 982/3 do eksp. Kurjera Poznańskiego. Pw 11 737-63,334

Zdolnego sekretarza

notarjalnego i adwokackiego, poszukuję od 1 lipca. Zgłoszenia z świadectwami przyjmuję każdą niedzielę, między 10—12 g., **w Poznaniu,** Zwierzyniecka 22.

Kędzierski, notarjusz i adwokat, **Pleszew,** Rynek 14

zw 23 705

INOWROCŁAW

ul. Toruńska 4 — Telefon 333

Zakład leczniczy „POD PIASTEM" otwarty cały rok

Kąpiele solankowe, ługowe, gazowe, elektryczne, parowe, okłady borowinowe. Hydro i elektroterapja, masaż i lampy: Kwarcowa i Solux.

Leczenie: reumatyzm, artretyzm, ishias, wadliwa przemiana materji, zwapnienia naczyń, choroby serca, kobiece i nerwowe.

STAŁA OPIEKA LEKARSKA.

dw 5189

Rutynowany destylator

lat 33, z długoletnią praktyką, **poszukuje** podobnej posady wzgl. posady **kierowniczej, od 1 lipca r. b.,** wzgl. **później.** Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. **pod zw 23 696**

NA DZIEŃ 1. KOMUNJI ŚW.

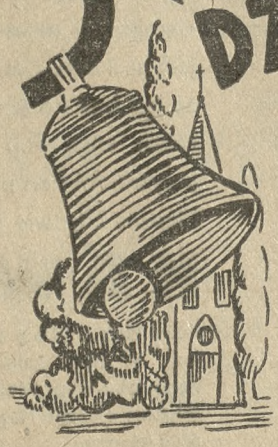

Dzień przystąpienia do I. Komunji św. pozostaje w pamięci na całe życie. Niechaj więc dziecko w tym dniu uroczystym zewnętrznie upodobni się do swego czystego i przystrojonego serduszka.

Jaknajuprzejmiej proszę odwiedzić z dziećmi

mój specjalny magazyn odzieży dziecięcej.

Skompletowałem olbrzymi wybór modnych sukienek i ubrań chłopięcych na dzień I. Komunji św. —

Welony — Lilje również na składzie.

Ustaliłem bardzo przystępne ceny lecz ściśle stałe.

S. Święcicki, *Poznań, ul. Nowa 8*

Bazar

Magazyn odzieży dla dzieci i młodzieży.

dw 5062

Dalsze Ulepszenia Ciężarówki FORD

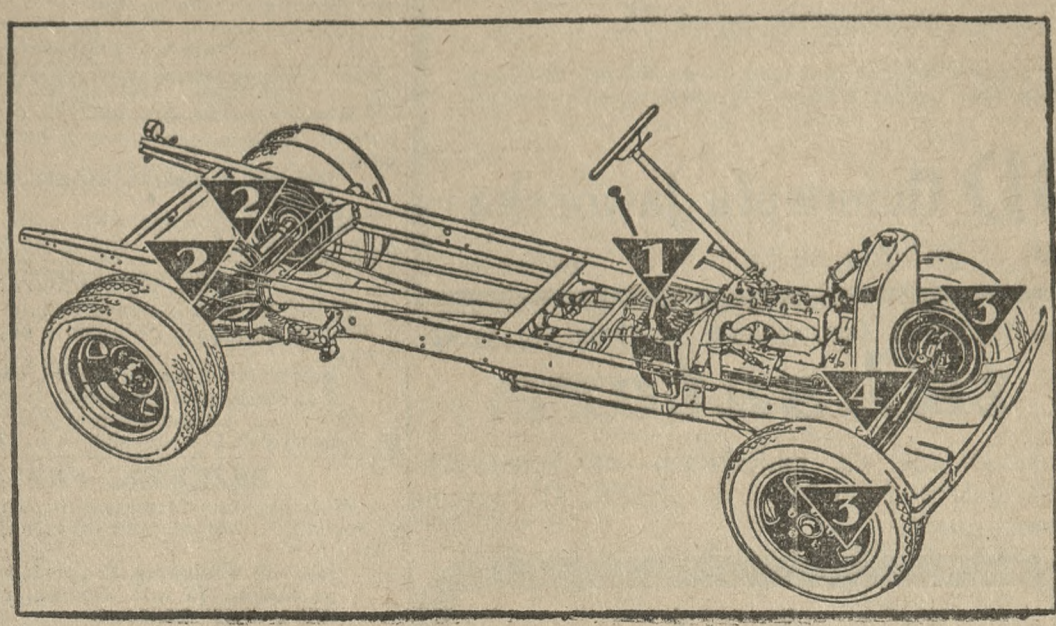

1 4-Biegowa Przekładnia Trybowa
Pełne wyzyskanie skali mocy i szybkości

2 Nowy Stożkowy Tryb Napędowy
mocniejszej konstrukcji

3 Większe Hamulce
Rękojmia większego bezpieczeństwa

4 Nowa Przednia Oś i Nowy Resor
Szczególnie mocna konstrukcja przodu

KAŻDY, którego interesuje pewny i tani przewóz towarów, znajdzie w nowej, 1½-tonnowej ciężarówce Forda środek transportu wyjątkowo bezpieczny, niezawodny i oszczędny.

Mocna konstrukcja jest jedną z najważniejszych cech ulepszonego podwozia Ford. Wiele części podwozia jest zupełnie nowej konstrukcji. I tak np. przednia oś, wykuta ze stopu chromo-stalowego, jest dwa razy mocniejsza jak dawniej. Resor przedni jest cięższy i ma szersze pióra. Widełki przedniej osi są również cięższe, tak jak i sworznie, a łożyska oporowe i rolkowe kół są znacznie zwiększone i wzmocnione.

Tak samo i tylny most wykazuje zmiany. Jest on obecnie zaopatrzony w spiralnie frezowany tryb dyferencjału — specjalna konstrukcja Forda — i w tryb talerzowy wału bocznego dyferencjału. Skrzynka dyferencjału jest szczególnie mocnej budowy, jak również i pochwa wału kardanowego. Oś tylna jest cięższa i, — dzięki swojej konstrukcji, w ¾ zawieszonej, — służy tylko do napędu kół, a nie do dźwigania nadwozia i ciężaru użytecznego.

Ważnem ulepszeniem jest 4-biegowa przekładnia ciężarówki Ford, która pozwala wykorzystać całkowitą skalę mocy i szybkości. Zapewnia ona nawet większą szybkość, niż to jest koniecznem dla śpiesznego i wydajnego transportu, i więcej mocy, niż potrzeba dla przewozu wielkich ciężarów.

Bębny hamulcowe kół przednich zostały też zwiększone i mają tą samą wielkość co bębny hamulcowe kół tylnych. Dzięki temu otrzymano większą powierzchnię hamowania, a co zatem idzie — większą pewność. Hamulce są typu mechanicznego, same się centrują i są całkowicie zamknięte. Narządy kontroli hamulców są przerobione i działają bez zawodu.

4-cylindrowy motor ciężarówki Ford rozwija przy średniej szybkości moc 40 KM. To znaczy, że można zużytkować całą moc motoru, nie zwiększając niepotrzebnie szybkości. Szczególnie wybitnemi cechami motoru Forda są: prostota jego instalacji elektrycznej, zapłonu, chłodzenia, smarowania i dopływu paliwa.

Innemi niezwykłemi cechami — prawdziwą osobliwością przy ciężarówkach w cenie niskiej — są tylne resory typu kantilewer, które zmniejszają wagę niezresorowaną i zapewniają spokojną jazdę, jak również i pochwa wału kardanowego, która odciąża resory tylne przez przejęcie momentu obrotu, tak, że resory wykonują tylko normalną pracę — odbierają wstrząsy i łagodzą je. Wreszcie należy wspomnieć, że skrzynka biegów ma dostatecznej wielkości otwór, który umożliwia wmontowanie specjalnej transmisji i użycie motoru do napędu innych maszyn. Za dodatkową małą opłatą dostarcza się podwójne tylne koła. Wszystkie opony balonowe są jednego wymiaru dla wszystkich kół, dzięki czemu wystarcza jedno koło zapasowe.

Ulepszoną ciężarówkę Ford można już obejrzeć na wystawie u miejscowego przedstawiciela Forda.

LINCOLN FORDSON

FORD MOTOR COMPANY

Pw 11 412

Do wiadomości PP. Gorzelanych!

Poznańska Spółka Okowiciana w Poznaniu ul. św. Marcin 39, I. rozporządza **wolnemi posadami gorzelanych.** Fachowi gorzelani zechcą nadsyłać swoje oferty pod powyższym adresem. Wszelkich informacyj udziela się bezpłatnie.

Pw 11 742/3-21,97/8

Komunalna Kasa Oszczędności miasta Lidzbarka w Lidzbarku poszukuje od dnia 1 czerwca r. b.

młodszego buchaltera.

Reflektuje się tylko na siłę fachową, z dłuższą praktyką bankową. Wynagrodzenie według umowy. dw 5140

Autobus „Unic"

na 20 osób, z podwójnemi tylnemi kołami, skórą wybity, zrobił 10 000 kilometrów, korzystnie i na dogodnych warunkach **na sprzedaż.** zw 23 707

J. Łosiński, Fabryka Karoserji, Września, Tel. 159

MOULIN ROUGE

Kantaka 8/9. Tel. 33-69.

W każdą sobotę, niedzielę i święta w lokalach parterowych

Familijny Pw 11789-21,95

Five o'clock Tea

Salonowi tancerze do dyspozycji.

NIEBYWAŁA OKAZJA TANIEGO ZAKUPU!

Wszystkie Panie zainteresuje niewątpliwie wiadomość o olbrzymiej

Posezonowej sprzedaży płaszczy damskich

która odbędzie się

od dnia 24 maja do 7 czerwca włącznie.

Pragnąc umożliwić jak najszerszym kołom nabycie **eleganckich** płaszczy damskich z pierwszorzędnych materjałów krajowych, obniżyłam znacznie ceny i polecam:

Kolorowe płaszcze fantazyjne:

Serja I.	Serja II.	Serja III.	Serja IV.
120,— zł	150,— zł	170,— zł	195,— zł

Granatowe płaszcze fantazyjne:

Serja I.	Serja II.	Serja III.	Serja IV.
90,— zł	130,— zł	145,— zł	170,— zł

Sportowe płaszcze w Ia gabardynie:

Serja I.	Serja II.	Serja III.
90,— zł	130,— zł	155,— zł

Płaszcze z Tweedu w pięknych kolorach

przeciętnie po zł **95,—**

Nie wątpię, że Szan. Panie skorzystają z powyższej oferty i tłumnie pospieszą odwiedzić mój Magazyn bez przymusu kupna gdzie przekonają się, że sprzedaż posezonowa będzie istotnie wyjątkową sposobnością do nabycia płaszczy **po cenach nadzwyczaj korzystnych.**

MAGAZYN MÓD Genowefa Jaworska

Poznań, Stary Rynek 59 — Telefon 58-74. zw 23701/2

Na Targach Katowickich

Od 17 maja do 3 czerwca, wystawiam na wolnym terenie Targów: 2—4 kołowe **przyczepki** do samochodów i traktorów na gumach powietrznych i masywach, **platformy** na kołach reformowych i osiach ślizgowych

L. SZWIERZOK,

Fabryka przyczepek, Król-Huta, ul. 3 Maja 26. Telefon 586.

Tw 1513

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku odżywczego „PLENUSAN". W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów: 1 pudełko 6,— zł, 3 pudełka 15,— zł. Przy zapłacie zgóry wysyłka franco. Pw 9661-10,200

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 153a.

Szofera

samotnego, z wolnem mieszkaniem, któryby mógł jednocześnie stróżować dom o 5 lokatorach, **poszukujemy.** Oferty składać pod **„JK"** do **Reklamy Polskiej,** Aleje Marcinkowskiego 6. zw 23 708

Do Instytucji Zastawniczej przyjmie się zaraz

taksatora

znającego się na materjałach włókienniczych. Zgłoszenia pod nr. 21,96 do „PAR", Al. Marcinkowskiego 11. Pw 11 738-21,96

Kupię dom

czynszowy w Poznaniu. Do końca r. b. wpłacę 90 tys. zł. Narazie 60 tys. gotówką. Szczegółowe oferty samych właścicieli z podaniem dochodu brutto do Kurjera Poznańskiego pod **zw 23699**

WEKSLE

dwa z podpisem moim, żyrant Zygmunt Flieger, Poznań, Małeckiego 38, z opłatą stemplową do 500,— zł, **unieważniam** z powodu przymusowego przejęcia obowiązku uregulowania podatków dla p. Zygmunta Fliegera.

Bronisław Stawowski, Poznań

zw 23 714 **ul. Kolejowa 49 — skład — Marsz. Focha 49.**

---

2. N. 63/29. **UCHWAŁA.** W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy „Titania" T. z o. p. Import i sprzedaż maszyn i cyny Poznań, ul. Gwarna 15, umarza się postępowanie zapobiegawcze nad firmą „Titania" T. z o. p., po myśli art. 27 rozp. P. R. z 6. 3. 1928 r. Poznań, 12. 5. 1930. nw 11 514

Sąd Powiatowy 2a.

WYDZIERŻAWIENIE OWOCU

z alei czereśniowych nad szosami w powiecie obornickim na rok bieżący, odbędzie się **w czwartek, dnia 5 czerwca 1930, o godz. 10,** w sali hotelu p. Narożyńskiego w Obornikach.

Wydzierżawienie nastąpi jedynie za natychmiastową zapłatą czynszu dzierżawnego.

Warunki dzierżawy przeczytane zostaną w dniu przetargu. nw 11 515

Oborniki, dnia 20 maja 1930 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

KONKURS

Przy Magistracie miasta Bydgoszczy wakuje stanowisko **lekarza miejskiego** jako naczelnika Wydziału Zdrowia.

Kandydaci na to stanowisko powinni posiadać ukończone studja lekarskie oraz praktykę lekarską na stanowisku lekarza powiatowego.

Pobory wedle grupy V. pragmatyki dla urzędników państwowych plus 15 proc. dodatku komunalnego.

Reflektanci na to stanowisko zechcą podania swe przy dołączeniu curriculum vitae oraz odpisów dokumentów osobistych nadsyłać do **Magistratu miasta Bydgoszczy** najpóźniej do dnia 1 czerwca 1930 r. nw 11 517

Bydgoszcz, dnia 17 maja 1930 r.

Prezydent miasta: (—) Dr. Śliwiński.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 24 maja r. b., o godz. 12, w Kicinie, pow. Poznań, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: nw 11 573

jałówkę, 2 cielaki, świnię (1 ctr.), krowę, powózkę, kartoflarkę.

Zbiórka przed sołectwem.

H. Prusiński, kom. sąd. z p., **Poznań,** ul. Bydgoska 2.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 24 maja r. b., o godz. 16,30, w Starołęce, p. Poznań, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: nw 11 574

umywalkę, 2 nocne stoliki, obraz (Kościuszki), 2 krzesła, obraz, wóz rzeźnicki, lodówka.

Zbiórka przed dworcem w Starołęce.

H. Prusiński, kom. sąd. z p., **Poznań,** ul. Bydgoska 2.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 24 maja r. b., o godz. 11,30, w Krzesinach, p. Poznań, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: nw 11 575

maciorę, 3 wieprze, 12 prosiaków, powózkę, krowę, wagę decym., 10 mtr. drzewa, regał składowy z szufladami, wagę składową.

Zbiórka przed sołectwem.

H. Prusiński, kom. sąd. z p., **Poznań,** ul. Bydgoska 2.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 24 maja r. b., o godz. 15, w Poznaniu, Rataje 36, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: nw 11 576

samochód.

H. Prusiński, kom. sąd. z p., **Poznań,** ul. Bydgoska 2.

LICYTACJA DOBROWOLNA

Z powodu oddania dzierżawy odbędzie się, dnia 28 maja r. b., o godz. 11, na probostwie Kłecko, powiat Gniezno.

Sprzedaż obejmuje inwentarz żywy i martwy następ.: **11 koni, 9 źrebców, 15 sztuk bydła i trzodę chlewną, garnitur parowy do młócenia i wszelkie maszyny rolnicze, 12 wozów roboczych kompletnych i 3 powózki, 20 półszorków roboczych i 3 pary półszorków wyjazdowych oraz inne różne przedmioty.** nw 11 453

Dojazd do Kłecka koleją i autobusami.

Tomasz Mikołajczak

dzierżawca probostwa Kłecko (Wlkp.)

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

---

1 SPRZEDAŻE

Ziemia

dobra najtaniej jedynie Wileńszczyźnie. Majątki kulturalne i ośrodki, gleba urodzajna piękne rezydencje, dwory, pałace zabudowania murowane przy jeziorach, rzekach, malowniczo położone, z inwentarzami. Kolej i szosa, blisko miasta, przy częściowych spłatach gotówki poleca najdogodniej Dom Komisowy „Zachęta", Wilno, Mickiewicza 1, telefon 9-05. zdw 54 925

Skład

z mieszkaniem, meble zaraz odstąpię na Wildzie. A. Matysiak, św. Marcin 9/10. zdw 55 542

Willa

Poznań, 5 pokoi, kuchnia, morga ogrodu owocowego mieszkanie wolne. Cena 22 000, wpłaty 14 000 sprzeda Agencja, Długa 5. zdw 55 560

Motor

elektr. 5 K. S., 440 wolt prąd stały, fabrykat Siemens w dobrym stanie wentylator elektr. 220 wolt. ¼ K. S. do rozdmuchiwania gazu lub ognia sprzedam tanio. W. Narożny, Poznań, św. Marcin 69, telefon 2658. zdw 55 586

Parcela

narożnik Starościńskiej, Alei Wielkopolskiej, Ceglanej korzystnie do sprzedania. Św. Marcin 65, I., front zdw 55 580

Na sprzedaż

1 sypialnia (mało używana), 1 kuchnia sprzęty kuchenne lampa elektryczna leżanka i pierzyna. A. P., Górna Wilda 103/5, wejście od ogrodu. zdw 55 584

Jadalnię

krzesło składane do leżenia, obraz religijny, skrzypce, większa walizę i wiolnczele sprzedam. Ulica Woźna 18, III pir. prawo. zdw 55 469

Restaurację

z pół koncesją korzystnie sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 54 860

Fotograficzny

zakład z mieszkaniem sprzedam zaraz w centrum Poznania. Oferty Kurjer zdw 54 110

Zioła lecznicze

według przepisów sławnych lekarzy przeciw chorobom żołądka kiszek, płuc nerwów wątroby nerek, pęcherza hemoroidom, upławom, obstrukcji kamieniom żółciowym, kaszlowi astmie błednicy, sklerozie artretyzmowi reumatyzmowi etc. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej! Adres: Liszki Apteka nw 10 343

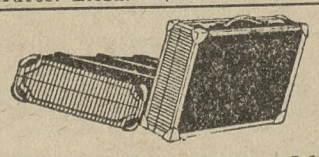

Walizy, parasole, teki

W. Czysz, Poznań, ul. Szkolna 11 Własna pracowania. Pw 10 813-17,28

Dom

piętrowy w Jarocinie przy głównej ulicy z przyległemi obszernemi warsztatami i składem do sprzedania. Przynosi 5.000 zł dzierżawy. Wpłata podług ugody J. Rutkowski, Jarocin Szosa Warszawska zdw 55 507

Rower

męski mało używany sprzedam korzystnie Słowackiego 42, I. lewo, godz. 17—19 zdw 55 509

Parcele

na sprzedaż przy radjostacji. — Zgłoszenia A. Krüger Wjazdowa 9, restauracja zdw 55 585

Wózek

sportowy tanio sprzedam. Szczepaniak, Klasztorna 2. rw 10 079

Pianino

jak nowe tanio sprzedam. Wiadomość: „Elektrovox", Półwiejska 30, telefon 58-30. zdw 55 468

Parcele

przy szosie w Luboniu złoty metr kw. natychmiast sprzedam. Zgłoszenia W. Ratajczak, Lasek. zdw 55 514

Aparat

lustrzany 6½×9 składany pierwszorzędny, zupełnie nowy oraz lornetka pryzmatyczna, wycieczkowa okazyjnie na sprzedaż. — Oferty Kurjer zdw 55 511

Jezioro

250 mórg, 90 mórg pszennej ziemi budynki murowane, piękne letnisko, wpłaty 30—70 000 sprzeda Biuro Centralne Bydgoszcz, Dworcowa 69. Pw 11736-63,332

Skład

spożywczy mieszkaniem, 18 miesięczny czynsz 3 000, później 90 zł, Poznaniu, pl. Nowomiejski 10a Górny. zdw 55 598

Ślub-

ne prezenty, nagrody towarzystw, różne fanty, bardzo korzystnie, jedynie tylko w Hurtowni Porcelany. Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 55 590

Dwie

morgi dobrej ziemi pod budowę sprzedam. Kolej, autobus 10 minut. Maciński, Lasek, poczta Żabikowo-Poznań. zdw 55 591

Resztówkę

32 ha. stawem rzadko piękne wielkopańskie położenie ładne budynki żywy i martwy inwentarz nadkompletny zaraz sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 55 420

Samochód Fiat 501

prawie nowy w najlepszym porządku za bardzo niską cenę zaraz do sprzedania Giełda Handlowa, ul. Stawna 13, tel. 28-08. Pw 11 727 54,490

Drogerję

w mieście powiatowem sprzedam. Cena 8 tysięcy zł. Powód: odejście do wojska. Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 637

Dwa

jasne łóżka z wkładami sprężynowemi, pod gwarancją, czyste i zdrowe, tanio sprzedam. Spokojna 11, parter. zdw 55 639

Gramofon

szafkowy i teszyng sprzedam tanio. Nowicka, Strzałowa 7, III. zdw 55 595

Najtańsze płaszcze

suknie oraz swetry przy olbrzymim wyborze poleca P. Szczawiński i S-ka, Poznań, ul. Wodna 1. Dla urzędniczek dogodne warunki spłaty. Pw 11 205/6-18.23

Wózek

dobry dziecięcy tanio na sprzedaż. Ul. Długa 13, III. prawo. zdw 55 611

Pies

wilk-owczarz, wielki okaz, roczny, tanio na sprzedaż. Ul. Sienna 8, I., J. Krause. zdw 55 599

Kiosk

powystawowy solidny, piękny, drukarkę biurową Elo, korzystnie sprzedam Babińskiego 6. zdw 55 670

Autobus Ford 29

jak nowy za pół ceny 6 000 zł sprzedam. Wilkowski, Krzywin. rw 10 072

Samochód

Fiat 505, 6-osobowy, kryty w dobrym stanie, gotów do jazdy sprzedam. — Oferty do Kurjera pod zdw 55 714

Pianino

sprzedam korzystnie Szoepe, Staszica 24. zdw 55 676

Autobus

z linją sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 688

Wilka

rasowego, jednorocznego sprzeda tanio Kołodziejczyk, Kowanówko, poczta Oborniki. zdw 55 671

Pianino

jak nowe tanio za gotówkę sprzedam. Wały Królowej Jadwigi 5, I., prawo. zdw 55 680

Maszynę

do pisania prawie nową, sprzedam za bezcen. Skarbowa 20, skład. nw 11 562

Wilka

tresowanego ostrego sprzedam. Borzyński, Górna Wilda 65. zdw 55 694

Skład

frontowy z trzema pokojami obszernemi piwnicami, elektryczność, gaz, telefon okolica Wielkich Garbar, odstąpię. Oferty Kurjer zdw 55 711

Dom

piętrowy przy głównej ulicy z ogrodem i wjazdem nadający się na każde przedsiębiorstwo. Mieszkanie trzypokojowe w miejscu gimnazjum Seminarjum Nauczycielskie, szkoła wydziałowa i Sąd Powiatowy zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Rogoźno (Wlkp.), ul. Czarnkowska 140 zdw 55 666

Fiat 501

oryginalną karetkę dwudrzwiową świetnie utrzymaną sprzedam za bezcen. Skarbowa 20, „Firestone" nw 11 442

Leżanki

kanapy, nakładki, materace, — wszelkie reparacje tanio pracownia tapicerska Marsz. Focha 43 zdw 55 192

Silnik

elektryczny o sile 1¾ konia na prąd stały z powodu zmiany prądu korzystnie do sprzedania. — Wiadomość: Bracia Łebkowscy, Poznań, ul. Chełmońskiego 23. zdw 55 198

Skład

węgli, ubikacje murowane nadający się na każde inne przedsiębiorstwo sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 570

Nasz

dobrze zaprowadzony i nowowybudowany interes zbożowy wraz z wszelkiemi przynależytościami ogrodem owocowym zamierzamy z powodu choroby dalej wydzierżawić lub sprzedać. Łaskawe oferty uprasza się przesłać pod adresem Bronisław Wojciechowski, Kowalewo (Pomorze) Plac Wolności. zdw 55 590

Dogcart

elegancki z kompletnym półszorkiem korzystnie na sprzedaż. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańsk. pod zdw 55 389

Sypialnię

jaworową z francuskiem łóżkiem okazyjnie tanio sprzedam. Składowa 1. I wejście, III piętro. Pw 11719-21,74

Brukowego

kamienia kilkanaście metrów kub. sprzeda Fabr. Chem. „Aka" Sołacz, Nad Wierzbakiem 1. zdw 55 401

Pończochy

w wielkim wyborze kolorów hurt. i detalicznie poleca bardzo tanio Pracownia Pończoch Przemysł Wełniany, św. Marcin 56 I piętro. Pw 10397 15.26

Wełnę

i watę do kołder dla krawców i tapicerów najtaniej hurtownie i detalicznie poleca Przemysł Wełniany V. Olszański, św. Marcin 56, piętro. P 10 589 14.103

Skład
kolonjalny z maglem. 2 pokojami i kuchnią korzystnie na sprzedaż. Wskaże Kurjer Poznański zdw 55 682/3

Sprzedam
parcelę w Puszczykówku 800 kw. m., położoną przy lesie i wodzie. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 640

Do pisania
maszyne jak nowa typ nowoczesny sprzedam niezwykle tanio. ul. Skarbowa 20. skład. nw 11 441

Oferta na czasie! Sprzedam
natychmiast za gotówkę kompletne urządzenie do fabrykacji borówia. Zgłoszenia Kurjer dw 5134

Dywan
stylowy „Louis XVI" francuski 5×4 okazyjnie sprzedajemy, także kunsztownie reparujemy, najbrudniejsze pierzemy specjalnie. Wytwórnia dywanów. — Oferty zw 10 073

Psa
wilka czujnego sprzedam. Fryzjer, pl. Działowy 11. zdw 55 707

Fryzjerskie
zakłady z mieszkaniem sprzedam. Oferty Kurjer zdw 55 710

Sztuciec
platerowy Frageta 105 części, 12 osób, sprzedam 500.— zł. Handkiewicz, ul. Ogrodowa 19. zdw 55 697

2 kołdry
wełniane tanio sprzedam. Zgłoszenia: Aleje Chopina 3, 1. zdw 55 476

2 opony
„Michelin" nowe 880×120 sprzedam okazyjnie Ofetry Kurjer zdw 55 501

Z powodu
likwidacji zaprzęgu sprzedam powózkę na gumach, wóz konia dobrego. Adres wskaże Kurjer zdw 55 499

Parlophon
prawie nowy, oraz 40 bardzo wartościowych płyt sprzedam okazyjnie. Oferty Kurjer zdw 55 497

Smoking
nowy na średnią osobę sprzedam korzystnie. Św. Marcin 46, podwórze, lewo. I., prawo zdw 55 525

Elegancki
pokój Długa 3, II., lewo. zdw 55 533

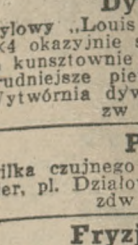

Płaszcze damskie
w olbrzymim wyborze przy cenach najniższych poleca P Szczawińska i S-ka Poznań. ul. Wodna 1 Dla urzędniczek dogodne warunki spaty Pw 11 201/2-18.19/20

Samochody
używane w bardzo dobrym stanie „Dürkopp" otwarty 6 osobowy, „Fiat 501" otwarty 4 osobowy, „Rugby" reklamówka (furgon) 1 tonnowy, „Horch" ciężarówka 3 tonnowa jako kupna okazyjne poleca „Autopol" Poznań, ulica Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 692-21.29

Młyn
motorowy w pełnym biegu w Pleszewie, przemiału dostarczonego przez ludzi pod dostatkiem, sprzedam. Józef Urbański, Pleszew, Marszewska. nw 11 484

Duża
kasa „National" z motorem tanio na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 55 168

Kompletna
konna prasa do wyrobu cegły korzystnie na sprzedaż. Piśmienne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 55 085

Samochód ciężarowy
3 tonnowy marki „Horch" platforma w bardzo dobrym stanie okazyjnie na sprzedaż wiadomość „Autopol", Poznań, ul Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 694-21.28

Salon
stylowy, mahoń inkrustowany, sypialnia brzozowa, serwantki, bibljoteki, sekretarz, komody, lustra, fotele, krzesła na sprzedaż. Skarbowa 4, ptr, lewo. zdw 55 348

5 KUPNA

Willę (domek)
kupię na przedmieściach Poznania w Swarzędzu, Stęszewie, Pobiedziskach lub Murowanej Goślinie przy wpłacie 10 do 15 000 zł gotówką. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 55 350

Kamienicę
wille, wolne mieszkanie Sołacz, Jeżyce, Łazarz, kupię. Oferty Kurjer zdw 55 231

Składu
w śródmieściu poszukuje zaraz. Oferty Kurjer zdw 55 633

Kupię pieska
bronzowego (Rehpinczerka). Bracia Miethe Gwarna 8. zdw 55 471

Aparat
6½×9 lub 9×12, objektyw Zeisse, zaraz kupię Oferty Kurjer zdw 55 512

Wózek ręczny
dwukołowy w dobrym stanie kupimy. Skarbowa 20. „Firestone" nw 11 561

Samochód
mało używany kupię wpłacę 5 tysięcy gotówki Adamski. Wągrowiec. Kolejowa 13 telefon 144 nw 11 564

Tragaże korytkowe
profil 30 kupię trzydzieści metrów. Oferty z podaniem długości, ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 55 692

6 KAMIENICE

Sprzedam
kamienicę III-piętrową w mieście powiatowem z wolnym składem i mieszkaniem. Cena 50 tysięcy, wpłaty 30 tysięcy Oferty Kurjer Poznański zdw 54 950

Kamienica
komfortowa centrum, dochód 13 000 zł, cena 115 000, wpłaty 35 000 zł, reszta hipoteka. Walenty Kossmann, Fredry 6, tel. 32-13. Pw 11747-54.494

Kamienicę
blisko Starego Rynku sprzedam. Cena 50 000 zł, wpłata 10 000 zł. Strzałkowski, Wielkie Garbary nr. 44, restauracja. rw 10 081

7 PIENIĄDZ

Wspólnik
poszukiwany. Rozlewnia piw, fabryka wód, Poznań. Kurjer zdw 55 325

5 000
pożyczki poszukuję na nieruchomość wartości 80 000, gwarancja hipoteka po 15%. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 460

Wspólnik
do fabryki w pełnym rozwoju potrzebny, o ile możności czynny — z powodu zmian rodzinnych z kapitałem do 50 000 zł. Zgłoszenia „Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 21,58 Pw 11706-21.58

Bez ryzyka
stały dochód osięgnąć może osoba wypożyczająca 10 000 zł. Zgłoszenia przyjmuje „Astra", Bydgoszcz, Gdańska 162. nw 11 405

Hipotekę
9 000 dol. resztę ceny kupna na majątku z młynem wodnym, na 1. miejscu, płatna każdego roku 1 500 dol. sprzedam korzystnie, lub dam jako wpłatę na kamienicę. Zgłoszenia przyjmuje Biuro Handlowe Walenty Kossmann Poznań, Fredry 6, tel. 32-13. Pw 11748-21,112

Kto
pożyczy 200 zł. Kurjer zdw 55 489

Poszukuję
spólniczki do prasowalni. Adres Kurjer zdw 55 613

Pożyczki
3—5 tys. poszukuję na I hipotekę gospodarstwa. Oferty Kurjer zdw 55 620

Do 10 000 zł
poszukuję wspólnika (czkę) celem powiększenia przedsiębiorstwa widowiskowego bez konkurencyjnego w Polsce. Oferty Kurjer Poznański zdw 55 673

5 — 6 000 zł
pożyczki poszukuję na pierwszą hipotekę, dom mieszkalny, 2 morgi ziemi w mieście na prowincji. Oferty Kurjer zdw 55 712

3 000 zł
pożyczki potrzebuje przemysłowiec celem powiększenia interesu. Gwarancja zapewniona, procent do umowy Oferty do Kurjera zdw 55 700

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
2 pokoje, kuchnia II., III. piętro od gospodarza oddam. Tomczak, Wierzbięcice 31. zdw 55 568

Pokój
kuchnia, duże, wygodne, słoneczne, przy tramwaju, w Górczynie 1 600, 2 lata dzierżawy. Adres Kurjer zdw 55 705

Mieszkania
4× pokój kuchnia za dzierżawę, także próżne pokoje poleca „Fragut", Półwiejska 31, I. zdw 55 708

Mieszkanie
6 pokojowe z kuchnią przy st. kol. w Pleszewie nadające się na skład rzeźnicki wynajmę ewentl zamienię na mniejsze w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 55 481

Mieszkanie
dwupokojowe — 18-miesięczny czynsz 2 000, później 75. Debiec, wskaże Kurjer zdw 55 597

Mieszkanie
dwupokojowe, plac Nowomiejski. Wiadomość „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 55 626

Pokój
kuchnia z meblami sprzedam — 1 700. Oferty Kurjer zdw 55 603

W Puszczykowie
w okolicy przy dworcu w nowym domu po dwa pokoje i kuchnia lub pojedyńczo do wynajęcia wprost od gospodarza Zgłoszenia ul. Jasna 12 restauracja zdw 55 674

Mieszkanie
dwupokojowe 2 000, w tem 1½ dzierżawy. „Komos" Sew. Mielżyńskiego 25 a. zdw 55 679

Pokój
kuchnia, dzierżawa zgóry 1 000. Widziński, Maleckiego 15, po dwórze. zdw 55 695

4 pokojowe
komfortowe mieszkanie w willi do wydzierżawienia wprost od gospodarza Do objęcia potrzeba 10 tysięcy, w tem 2 lata dzierżawy. Adres wskaże Kurjer zdw 55 645

2, 3, 4
pokoje wynajmie Nowak Żydowska 5. zdw 55 667

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
1—2 pokoi kuchnie poszukuje. — Czynsz zgóry Oferty Kurjer zdw 54 296

Mieszkania
jednopokojowego od gospodarza poszukuje. Zgłoszenia Kurjer jw 3943

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje 1—2 pokoi z kuchnią, czynsz zgóry Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 55 536

Mieszkania
trzy, czteropokojowe zapłacę gotówką. Oferty Kurjer zdw 55 558

Mieszkania
2 pokojowego i kuchni wprost od gospodarza poszukuję Dzierżawa rok lub 2 zgóry. Oferty Kurjer zdw 55 531

5.000
czynszu naprzód zapłacę gospodarzowi za mieszkanie czteropokojowe komfortowe przedwojenne najwyżej drugie piętro. Oferty Kurjer zdw 55 527

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
pokój, kuchnię na większy pokój lub 2—3 pokoje kuchnię Wildzie lub śródmieściu Piotra Wawrzyniaka 21, Naramka. zdw 55 466

Zamienię
2 pokoje słoneczne z kuchnią na takie same lub jeden duży pokój z kuchnią. Tylne Chwaliszewo 25 II wchód. Molik. zdw 55 589

Zamienię
jednopokojowe mieszkanie z kuchnią i ogrodem owocowym w Jeżycach na takie same względnie 2 pokoje, najchętniej w Jeżycach. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 55 681

11 POKOJE UMEBL.

Kulturalnym
panom 2 lub 1 wynajmę pokój. Wielka 15, wysoki parter, prawo. zdw 55 329

Pokój umeblowany
dla 2 panów blisko dworca i poczty zaraz wolny. Gąsiorowskich 10. drugie piętro, na lewo. zdw 55 428

Dwa
łączne sypialka w lepszym (balkon) wynajmę 1 (2) solidnym panom lub bezdzietn małżeństwu. Łąkowa 9, parter, lewo. zdw 55 279

Umeblowany
pokój na dwie osoby od 1 do wynajęcia. Kopernika 1, parter prawo. zdw 55 573

Pokój
obszerny dla dwóch lub małżeństwa od 1 VI do wynajęcia. Ul. Skryta 14, parter lewo. zdw 55 572

Pokój
duży. Św. Wojciech 24, I., prawo zdw 55 571

Pokój
umeblowany wynajmę Kowalewski, Wrocławska 39, wchód z Koziej. rw 10 078

Pokój
umeblowany frontowy wynajmę panu. Czajcza 2 II. ptr., prawo zdw 55 484

Przyjmę
panienkę na wspólny pokój z własną pościelą. Schmidt, Wodna 19, II. d 5138

Elegancki
pokój lepszemu panu 1. 6. Wielkie Garbary 48, I. lewo. zdw 55 500

Frontowy
pokój umeblowany na 1 lub 2 osoby z wszelkiemi wygodami i światłem elektrycznem, korzystnie do wynajęcia Działyńskich 10 parter, prawo zdw 55 526

Przyjmę
pana na frontowy pokój. Fabryczna 35 b, Weihs zdw 55 523

Pokój
umeblowany panu wynajmę. — Wielkie Garbary 36, III. ptr., prawo, front. zdw 55 537

Pokój
dwuosobowy, kuchnie u ziemiańskiej rodziny do wynajęcia Górna Wilda 80, ptr., II prawo. zdw 55 543

Pokój
z klatki schodowej do wynajęcia. Kanałowa 18, II ptr., lewo. zdw 55 517

Słoneczny
1—2 osobowy dobrze umeblowany (fortepian). Kościelna 2, III. lewo, nar. Dąbrowskiego. jw 3947

Pokój
wynajmę panu. Wierzbięcice 26, IV., lewo zdw 55 513

Elegancki pokój
panom wynajmę. Plac Sapieżyński 5, III. prawo. zdw 55 594

Pokoje
umeblowane — dla panów, pań, małżeństw poleca „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 55 627

Pokój
niekrępujący z klatki schodowej od 1. VI. do wynajęcia. Röhrowa, Zamkowa 4-b. zdw 55 623

Pokój
1. 2. osobom lub małżeństwu od 1 go. Kaczmarek, Grochowe Łąki 3. zdw 55 619

Mały
pokoik, elektryczność. Krzyżaniak, Marsz. Focha 84. zdw 55 606

Frontowy
duży pokój na dwie osoby, także dla małżeństwa, ewentl. używanie kuchni. Strzelecka 19, III. piętro, lewo. zdw 55 602

Sołacz
frontowy słoneczny pokój, balkon. Adres Kurjer zdw 55 169

Ładny
pokój słoneczny wynajmę urzędnikowi (urzędniczce) od 1. VI. Poplińskich 7, parter, lewo. zdw 55 686

2 panów
na stancję. Szulc, Żydowska 9. zdw 55 713

Słoneczny
pokój tanio z fortepianem. Łąkowa 10, I. prawo. zdw 55 699

Ładny
pokój, 3 Maja 5 III., lewo front. zdw 55 693

Pannę
na stancję przyjmę. Modliński, Kolejowa 45. zdw 55 696

Pokój
frontowy. Pomorska. Zygmunta Starego 6. zdw 55 716

12 SZUKA POKOJU

Eleganckiego
pokoju niekrępującego poszukuje inteligentny ziemianin u samotnej osoby Oferty nadsyłać: Kazimierz Chyżyński, Wierzbięcice 17, p. Goździcka. zdw 55 220

2 pokoi
umeblowanych z komfortem telefonem, niekrępujących w śródmieściu poszukuje Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera

Pokoju
najchętniej w okolicy Mostu Teatralnego dla pani. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 55 493

Pokoju
próżnego wprost od gospodarza w śródmieściu poszukuje Oferty Kurjer zdw 55 488

Pokoju
niekrępującego poszukuje solidna pani od 1 6. w cenie do 50 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 55 503

Ładnego pokoju
ewentualnie dobre utrzymanie poszukuje mężczyzna na stanowisku, najwyżej 2 piętro. Oferty Kurjer zdw 55 538

Komfortowego
dwóch poszukuje samotny, inteligentny pan, chętnie nieumeblowanych u osoby samotnej. Oferty Kurjer zdw 55 559

Pokoju
spokojnego niekrępującego w śródmieściu poszukuje urzędnik państwowy. Oferty Kurjer zdw 55 621

2 pokoi
umeblowanych z komfortem, telefonem, niekrępujących, w śródmieściu poszukuje. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 55 247

13 LOKALE

Gospodarz
wynajmie 3-suterenowe ubikacje na składnicę lub warsztat, położone przy placu Św. Krzyskim. Zgłoszenia do właściciela ul. Poznańska 50, w składzie. rw 10 082/3

Skład
zaraz do wynajęcia Zgłoszenia Zwierzyniecka 22, II, prawo. zdw 55 638

2 ubikacje
nadające się na biura przy Pl. Wolności, Św. Marcinie, Al. Marcinkowskiego na parterze lub I piętrze, frontowe, możliwie z telefonem poszukiwane. Oferty Kurjer zdw 55 706

Suterena
sucha trzydzieści kwadratowych metrów. Rynek Jeżycki do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 55 556

14 DZIERŻAWY

Skład
w większem mieście powiatowem przy pryncypalnej ulicy z dużem oknem wystawowem, nadający się na każde przedsiębiorstwo — zaraz do wydzierżawienia. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod nw 11 467

Piekarnia
zaraz do wydzierżawienia Gulcz, pow. Czarnków zdw 55 243

Skład parterowy
6 obszernych pokoi przy ul Kantaka, wprost od gospodarza, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 55 376

Śpichlerz
3-piętrowy, blisko rynku, 40 lat handel zboża, nadający się również na fabrykę lub inne przedsiębiorstwo do wydzierżawienia. Edmund Staniszewski, — Krotoszyn. dw 5139

Plac węgli
w śródmieściu Poznania, istniejący od 25 lat wydzierżawię. — Zielke, Gen. Umińskiego 7 a. — (Wilda). zdw 55 541

Piekarni
dzierżawy poszukuje miasteczku lub wiosce Laszkiewicz Strojna, Grunwaldzka 5. zdw 55 516

20 drzew
wiśni pełnoowocowych korzystnie zaraz do wydzierżawienia Pfeiffer, Krosinko pod Mosiną nw 11 563

15 LETNISKA

O Uzdrowiskach
ich środkach leczniczych i warunkach pobytu udziela ustnie, pisemnie i telefonicznie wszelkich informacyj Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie, ul. Świętokrzyska 17, m. 4. tel. 434-38, 409-74. nw 11 063

Rabka - Zdrój
Pensjonat „Porębianka", nowy zarząd poleca pokoje słoneczne, z utrzymaniem. Znakomita kuchnia, troskliwa opieka, ceny przystępne. Radjo, przed domem duży ogród. Maj, czerwiec i wrzesień specjalne zniżki. Telefon nr. 45. nw 11 366

Hel, willa Słońce
pokoje z wykwintnem utrzymaniem od 14 zł Widok na morze. W czerwcu wycieczki, urzędnicy zniżki. Zgłoszenia czerwiec Poznań, Niegolewskich 7, lewo, w sezonie Słońce, Hel zdw 54 356

Krynica
190 zł trzytygodniowy pobyt, pokój z utrzymaniem w pensjonacie „Światowid". Maj czerwiec. Zgłoszenia tamże. zdw 55 635

Jastarnia
willa Poznanianka Bór, najlepsza okolica, pełne morze las na 10 minut od dworca i portu poleca pokoje na sezon. Zgłoszenia: Poznań, Śniadeckich 1, Żygulski. zdw 55 569

Kuracja w Solankach Inowrocławia
Elegancki, frontowy pokój w śródmieściu do wynajęcia. Cena z utrzymaniem 8.50 zł dziennie: dla dwóch osób 15 zł. Zgłoszenia przyjmuje L. Prądzyńska, Inowrocław, Królowej Jadwigi 11. dw 5137

Na letnisko
wynajmę pokoje zaraz. Miejscowość piękna, położona w lesie, 20 minut od Puszczykowa Bliższych informacyj udzieli Majerowicz, Łazarz, Łukaszewicza 50. zdw 55 475

Letnisko
Mosina na lewo od dworca 10 minut, z utrzymaniem 7.50 zł dziennie. Willa Schildknechta. zdw 55 490

Puszczykówko
pokój, balkon kuchnię na czerwiec oddam tanio. Willa Gorazdowskiej. zdw 55 502

Letnisko
po 5.50, 6.50 dziennie z utrzymaniem włącznie, nad jeziorem i lasem. Informacje: Grunwaldzka 31, Korty tennisowe jw 3938

Hallerowo - Hel
(nad pełnem morzem). Pokoje z utrzymaniem 10 zł dziennie. Informacje: Grunwaldzka 31. Korty tennisowe. jw 3939

Puszczykówko
umeblowane kompletnie 2 pokoje kuchnia zaraz na całe lato korzystnie do wynajęcia tylko dla chrześcijan. Rybarczyk, Puszczykówko. zdw 55 535

Miłowody
pensjonat Miłobędzkiej, obok zakładu leczniczego, poczta Oborniki. Ceny umiarkowane, miejscowość lesista, klimatyczna nad rzeką Wełna. Elektryczność, kanalizacja. Poznaniu informuje kwiaciarnia „Flora" 3 Maja 3, telefon 3204 zdw 55 669

Letnisko
Pokoje z całodziennem utrzymaniem w ślicznej lesistej, zdrowej okolicy do wynajęcia Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 656

16 OSOBISTE

Autobusy
do Gniezna 10.45, 13.45, 16.30, 19.40 ul Dominikańska zdw 55 442

Słowo
wypowiedziane w dniu 28 XI. 29 r. w gmachu Sądu Przemysłowego przeciwko Leonowi Frankowskiemu cofam M. Żytkowiak. zdw 55 689

21 ZGUBY

Zaginął
wilk, wabi się Wezyr Odprowadzić za wysoką nagrodą Baon sanitarny (Berdychowo). por. Kołodziejczak. zdw 54 870

Zgubiłem
na Kaponierze portfel zawierający 2 500 zł i dokumenty osobiste na nazwisko Idzi Stanisław Chmielewski, Poznań, Wrocławska 10/11 Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. zdw 55 563

Zgubiono
z samochodu narożnik ul Jasnej Słowackiego, worek zawierający 4 kapelusze i 3 kołnierze Znalazcę uprasza się przy ul Słowackiego 31/33, I., lewo, wejście z ul. Prusa za wynagrodzeniem do oddania zdw 55 467

Znaleziono
portfel z większą zawartością pieniędzy. Odbiór za zwrotem kosztów przy ul. Wały Leszczyńskiego 6. Dom Medyków pokój 19, między godz. pół 3 do pół 4. zdw 55 644

22 ROZMAITE

Pierwszorzędnie
szyje garderobę damską dziecięcą tanio. Dudziak, Romana Szymańskiego 10 Pw 11 693-54.392

Ziółka od moli
1 paczka 1,25 zł do nabycia tylko w firmie J Gadebusch Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar), telefon 16-38 dw 5023

Zakłady Ślusarsko - Mechaniczne
Projektuje wykonuje i naprawia wszelką prace ślusarsko mechaniczną oraz narzędziową W Osicki, Pocztowa 27. zdw 48 752

Szyję
pierwszorzędnie, tanio, szybko. Time, św Marcin 48. zdw 54 739

Filateliści
abonujcie czasopismo „Ikaros". Wysyłamy wybory znaczków, — Białystok, Warszawska 108. zdw 55 636

Chłopca
sześciotygodniowego oddam na własne. Oferty Kurjer zdw 55 579

Krawcowa
poleca się na garderobę damską, dziecięcą w dom, poza domem. Oferty Kurjer zdw 55 578

Krawczyni
na elegancką garderobę poleca się do majątków, obecny adres: Łatkowska, Majętność Miechów, poczta Trębaczów, pow. Kępno. zdw 55 479

Fotografujcie
dzieci od Komunji św w atelier „Mikulla". Cudne artystyczne zdjęcia, 27 Grudnia 10. zdw 55 237

Artystę - malarza
wykonywującego portrety proszę o podanie swojego adresu Kurjer zdw 55 510

Chłopczyka
przyjmę na wychowanie, później mogę adoptować. Oferty Kurjer zdw 55 622

Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań, Gwarna 17, II. Pokoje umeblowane większe i mniejsze. Ceny przystępne. T. Rowecka. zdw 55 617

Gosposia
młoda, inteligentna, która zajmie się dzieckiem i gospodarstwem domowem potrzebna Adres wskaże Kurjer zdw 55 672

Oddam
dwumiesięczne dziecko (dziewczę) na własność. Katarzyna Tarchowska Rawicz (Wlkp.), ulica Królowej Jadwigi nr. 686. zdw 55 657

23 OŻENKI

Dużo
bogatych pań pragnie bezzwłocznie wyjść zamąż za inteligentnych panów, nawet bez stanowiska i majątku. Jeżeli chcesz ożenić się szybko i dobrze napisz zaraz do biura „Przyszłość" w Warszawie, ul. Jasna 15. Pw 11 283-62.284

Dla
mej kuzynki córki kupca lat 28, posiadającej na razie wyprawę, później majątek ca. 15.000 zł poszukuję pana inteligent. na stałem stanowisku ewentl. kupca. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 55 473

Wdowiec
lat 52, egzystencja zapewniona, posiadający własny skład delikatesów przy głównej ulicy poszukuje celem ożenku panny lub wdówki do lat 55. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 498

Która
z pań materjalnie niezależna dopomoże młodzieńcowi lat 29 do usamodzielnienia się Cel matrymonjalny. Poważne oferty Kurjer zdw 55 496

Panna
lat 26 posiadająca mieszkanie szuka na tej drodze męża Panowie od lat 29, urzędnicy lub lepsi rzemieślnicy na stałej posadzie zechcą się zgłosić oferty Kurjer zdw 55 546

Kawaler
(handlowiec) lat 24, przystojny, wysoki szatyn, muzykalny mający objąć udział poważnego przedsiębiorstwa poszukuje na tej drodze, tych samych zalet panienki z gotówką 60 000 w celu matrymonjalnym Poważne zgłoszenia z dołączeniem fotografji proszę skierować do Kurjera zdw 55 502

Kawaler
przystojny brunet, lat 36, kupiec, współwłaściciel przedsiębiorstwa w woj. poznańskiem, katolik, szuka z braku znajomości żony. — Przystojne, urodne i inteligentne panny w wieku 22—30 lat lub wdówki, posiadające wyprawę i cośkolwiek majątku, zechcą złożyć swe oferty wraz fotografją do ekspedycji Kurjera nw 11 383. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Dyskrecja zapewniona.

Kawaler
lat średnich, bez nałogów, pozna starszą pannę lub wdowę, która posiada domostwo miasto lub większa wieś, gdzieby miał stelmach powodzenie. Cel matrymonjalny. Oferty agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 212. nw 11 565

24 NAUKA

Korepetytor
student, specjalista języków łaciny, greckiego, francuskiego i niemieckiego oraz wszelkich innych przedmiotów, wchodzących w zakres 8 klas gimnazjum, udzieli najchętniej na majątku na wsi. Zgłoszenia Kurjer dw 5 112

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II. piętro. zdw 53 170

Przyjmę
uczennnice do nauki krawieczyzny damskiej z krojem, lub też samego kroju. S. Kraetschmanowa, mistrzyni, Długa 14. zdw 55 577

Matura
Który z panów profesorów przysposabia do matury? Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 55 587

6 klas
matem. przyrodn. — powtórzę wspólnie bezinteresownie z panem wolnym od zajęć. — Oferty Kurjer zdw 55 628

25 MUZYKA

Na fortepianie
udzielam lekcyj sumiennie i gruntownie, także wieczorami. Zgłoszenia ul. św. Józefa 9 a, parter, na lewo. zdw 55 691

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Kupiec
uczciwy, dzielny lat 23, branża kolonjalno-delikatesowa i wódczana, dłuższą praktyka, prima referencje poszukuje posady kierownika, magazyniera, ekspedjenta, podróżującego lub biurowego. Zgłoszenia piśmienne Kurjer zdw 53 943

Książkowy - bilansista
korespondent polsko - niemiecki, rutynowana siła, poszukuje posady w większem przedsiębiorstwie handlowem lub przemysłowem od 1 czerwca. Oferty Kurjer zdw 54 625

Panienka
dobrze polecona, znająca szycie, robótki ręczne szuka posady do dzieci tylko w lepszym domu. — Oferty Kurjer zdw 55 427

Panienka
lat 20 poszukuje posady najchętniej w składzie lub w cukierni zaraz. Oferty Kurjer zdw 55 456

Technik budowlany
poszukuje zajęcia. Obliczenia statyczne, kosztorysy, plany. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 54 957

Fotografistka retuszerka
obejmie posadę od 1. 7. 1930 r. Zgłoszenia do Kurjera Poznańsk. pod zdw 55 381

Bona
rutynowana z lepszej rodziny poszukuje posady zaraz, najchętniej na wsi. Oferty Kurjer zdw 55 561

Absolwentka
szkoły handlowej poszukuje posady praktykantki biurowej w jakiejkolwiek firmie lub na majątku. Zna język niemiecki. Łaskawe oferty Suchomska, Kwieciszewo, pow. Mogilno. dw 5 133

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Hadzi — Murat — Biały Szatan".
Aurora: „Pat i Patachon jako pogromcy wilków".
Casino: „Dama z rekordem światowym".
Collosseum: „Potwór Prerji i Budujemy na kredyt".
Edison: „Fanfary miłości"
Kino Harfa: „Grzesznica z Monte Parnasse".
Metropolis: „Łzy ukojenia".
Odeon: „O czem się nie myśli"
Renaissance: Upiór bez głowy.
Słońce: „Biały grzech".
Wilsona: „Niewiniątko".

Skrzypek
pierwszorzędny, rutynowany ilustrator z bogatym repertuarem kinowym, poszukuje posady w kinie. Zgłoszenia Agencja Kurjera, Ostrów, Rynek 35. nw 11 486

Praczka
uczciwa poszukuje prania poza domem. Oferty Kurjer zdw 55 443

Książkowa - kasjerka
z kilkoletnią praktyką pisząca również na maszynie szuka posady. Oferty Kurjer zdw 55 446

Szofer - ślusarz
żonaty, trzeźwy, sumienny, szuka posady zaraz Oferty Kurjer zdw 55 454

Szofer - mechanik
10 lat praktyki poszukuje posady Franciszek Peglau, Stęszew, ul. Lipowa, u p. Marcinka zdw.55 239

Początkująca
biuralistka z ukończoną szkołą handlową, pisząca na maszynie, znająca stenografję polską, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 55 495

Zawodowa
krawczyni szuka posady do dzieci od lat 3 jako wychowawczyni. Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 504

Palacz - maszynista
znający się na reparacjach elektrycznych poszukuje posady od 1. 6., miejscowość obojętna. — Franciszek Marczak, maj. Staw, powiat Września zdw 55 463

Maszynistka
z kilkoletnią praktyką, także w organizacji zawodowej przyjmie posadę. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 470

Szofer - stangret
lub podwórzowy z dobremi świadectwami poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer jw 3946

Chłopiec
16-letni pragnie się wyuczyć ogrodnictwa na prowincji. Łask. zgł. z podaniem warunków przyjęcia uprasza się do Kurjera Poznańskiego jw 3944

Panienka
poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer zdw 55 614

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. — Oferty Kurjer zdw 55 615

Cukiernik
dobry fachowiec z długoletnią praktyką poszukuje posady zaraz możliwie w Gdyni lub na letnisku. Zgłoszenia do Kurjeera Poznańskiego zdw 55 663

Skórnik
młodszy pomocnik handlowy z prima świadectwem poszukuje posady zaraz lub później. Bohdan Rolirad, Inowrocław, ul. Stara Poznańska 55 dw 5 119

Drogerzysta
dyplomowany pragnie zmienić posadę od 1 ewtl. 15. 6. Miejscowość obojętna. — Zgłoszenia do Kurjera nw 11 463

Młynarz
samodzielny, z dłuższą praktyką poszukuje posady. Może stawić większą kaucję. Zgłoszenia Orędownik Wielkop. zdw 55 652/3

Panienka
z ukończoną szkołą handlową szuka posady jako początkująca w biurze lub ekspedycji. Oferty Kurjer zdw 55 634

Posługaczka
z dobremi świadectwami poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 55 704

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady od 1. do wszelkich prac domowych z gotowaniem w mniejszym domu. Oferty Kurjer zdw 55 604

Szofer - rzeźnik
z kilkoletnią praktyką, pewny w jeździe, pierwszorzędna siła rzeźnicka, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 55 684

Dziewczyna
lat 16 poszukuje posady do dzieci lub lekkiej pracy domowej. Łaskawe oferty Kurjer zdw 55 678

Gospodyni
średni wiek, z długoletniemi świadectwami, znająca smaczną kuchnię i hodowlę drobiu, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 55 698

Pianista
i skrzypek poszukuje posady. Kawiarnia Wiedeńska, Gniezno. nw 11 566

Panienka
z dwuletnią praktyką biurową, znająca również księgowość, poszukuje posady od 1. 6. Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 690

Gosposia
w średnim wieku z dobremi świadectwami szuka posady od 1 czerwca do samotnej osoby lub księdza. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 55 664

500 zł nagrody
lub 2 500 zł kaucji dam, — gdzie otrzymam stałą posadę inkasenta, placowego i t. p. Oferty Kurjer zdw 55 608

Poszukuję
od 15. 6. dla mej gospodyni, która była u mnie 1½ i odchodzi z powodu sprzedaży majątku, posady samodzielnej gospodyni, najchętniej do samotnego lub na probostwo wiejskie. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 658

Książkowa - kasjerka
znająca język polski i niemiecki przyjmie posadę na majątek jako książkowa. W czasach wolnych zajmie się dziećmi lub gospodarstwem Oferta pod zdw 55 654

Panienka
inteligentna, lat 23 z branży cukierniczej, 5 lat praktyki, szuka posady do cukierni lub piekarni. O łaskawe zgłoszenia prosi I. Powidzka, Golub, Rynek 10, Pomorze. zdw 55 650

Kucharka
poszukuje posady do restauracji lub prywatnie. Oferty Kurjer zdw 55 648

Praczka
poszukuje prania, uczciwa i czysta. Oferty Kurjer zdw 55 649

KLISZE
RYSUNKI
WZORY OGŁOSZEŃ
„REKLAMA"
DRUKARNI POLSKIEJ, S.A.
POZNAŃ, ALEJE MARCINKOWSKIEGO 17

Fryzjerka
z roczną praktyką obecnie w posadzie, pragnie zmienić miejsce od 15 czerwca. Zgł. Kurjer zdw 55 702

Ekspedjentka
konfekcjonerka samodzielna, znająca kalkulacje i wszelkie prace dotyczące fabrykacji konfekcji damskiej i dziecięcej, władająca polskim i niemieckim wolna od 1 września. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 55 482

Technik
mechanik, znajomość elektryki, po wojsku, poszukuje zajęcia. — Zgłoszenia: Kurjer zdw 55 480

Dziewczynka
dobrze polecona poszukuje posady do jednego lub dwojga dzieci. — Łaskawe zgłoszenia do p. Mentkowskiej, ul. Półwiejska 24. zdw 55 478

Pokojowa
poszukuje posady 1 czerwca, najchętniej na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 55 474

Panienka
z lepszej rodziny poszukuje posady jako uczennica najchętniej do składu rzeźnickiego lub cukierni. Oferty Kurjer zdw 55 494

Młodszy pomocnik
biegły i sumienny branży restauracyjnej i kolonjalnej, pracował samodzielnie poszukuje posady. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 55 492

Samodzielna
gospodyni poszukuje posady 1-go czerwca w majątku. Zgłoszenia Mroskowiakówna, Lutogniew, — poczta Krotoszyn. zdw 55 487

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer zdw 55 486

Poszukuję
posługi zaraz z praniem, dobre świadectwa. Oferty Kurjer zdw 55 524

Panienka
inteligentna z dobrej rodziny, z ukończeniem szkoły handl. znająca stenografję polską, pisząca na maszynie, władająca językiem polskim i niemieckim, szuka odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 55 520

Przychodnia
poszukuje posługi z gotowaniem zaraz lub 1 czerwca. Oferty Kurjer zdw 55 519

Młodzieniec
jeden kurs szkoły rolniczej, dobry kierowca samochodowy, pewny w jeździe, posiadający dyplom, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia Zgłoszenia Kurjer jw 3942

Praczka
rzetelna, czysto pierze szuka prania. Oferty Kurjer zdw 55 552

Rejestrator
podsekretarz adwokacko - notarjalny, piszący na maszynie — przyjmie posadę. Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 534

Książkowa
młodsza poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 55 551

Dziewczyna
starsza nawskroś uczciwa, z dobremi poleceniami poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem 1. 6 Oferty Kurjer zdw 55 555

Dziewczyna
z dobremi świadectwami, z samodzielnem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 55 554

Posługaczka
z dobremi świadectwami poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 55 553

Posady
do lekkich prac domowych za pokojową lub do dzieci z szyciem szukam od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 55 549

Służąca
młodsza wiejska szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 544

28 WOLNE MIEJSCA

Fryzjerski
pomocnik młodszy potrzebny. — Polna 19. zdw 55 651

Potrzebna
rutynowana kucharka, znająca się dokładnie na kuchni małopolskiej. Wskaże Kurjer zdw 55 399

Nauczycielki
z prawem uczenia do dziewczynki na prowincję poszukuje od 1 września. Odpisy świadectw Kurjer zdw 55 017

Woźnica
potrzebny zaraz z branży do rozlewni piw. Strzelecka 14-a. zdw 55 400

Zastępców i organizatorów
sprzedaży losów na raty poszukuje pierwsza i jedynie chrześcijańska instytucja bankowa dająca najwyższą prowizję Zdolni otrzymają bilet kolejowy patent. stałą płacę i ubezpieczenie. Oferty: Spółdzielczy Bank dla eskontu i zaliczek Lwów ulica Akademicka 10 nw 11 254

Trębacza
młodego przyjmie z utrzymaniem i pensją Guziński, Międzychód n/W. Rynek 7. Warunki podać. zdw 55 612

Dziewczyna
sierota, do prac domowych może się zgłosić. J. Wrzesińska, Półwiejska 22, II ptr. zdw 55 618

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz na stałą i dobrą posadę. Skarbiński, Górna Wilda 106. zdw 55 601

30 do 40 złotych dziennie
zarabiają wymowni agenci, agentki. Początkujących pouczamy. Zgłoszenia Kręta 6, parter, lewo. zdw 55 685

Pomocnik
fryzjerski na wypomóżkę może się zgłosić. Św. Marcin 53. zdw 55 677

Krawcowa
samodzielna w kroju zaraz potrzebna. Św. Marcin 40, skład. zdw 55 687

Książkowa - kasjerka
z kilkuletnią praktyką w branży zbożowej, sumienna, szybko się orjentująca, władająca językiem polskim i niemieckim, od 1 lipca b. r. na prowincję poszukiwana. Oferty wraz z fotografją i odpisami świadectw (które się zwraca) oraz podaniem żądanego wynagrodzenia przy wolnem utrzymaniu lub bez, uprasza się złożyć do Kurjera Pozn. pod zdw 55 394

Potrzebna
gospodyni z dobrem gotowaniem do dworu od 1 czerwca. Zgłoszenia oraz kopje świadectw, których się nie zwraca przyjmuje ekspedycja Kurjera Poznańskiego zdw 55 241

Utrzymanie
dla rodziny zapewnione przez kupno nowo urządzonego stoiska przenośnego do sprzedawania artykułów spożywczych na targach, placach rozrywkowych i t. p. z koncesją. Gotówki potrzeba 650 złotych. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 642

Korespondentka
maszynistka, rutynowana z kilkoletnią praktyką i gruntowną znajomością języka polskiego i ewentualnie niemieckiego poszukiwana od 1 czerwca Pp 20 146
Reflektantki, znające stenografję mają pierwszeństwo Wyczerpujące oferty z odpisami świadectw i podaniem referencyj nadsyłać: Poznań, skrzynka pocztowa 131.

Poszukuje
się zaraz dobrego cukiernika. — Zgłoszenia do Kawarni „Cristal", Tczew. nw 11 567

Posługaczka
młoda, dokładna, ze świadectwami potrzebna. Plac Nowomiejski 5 a, III., prawo. zdw 55 715

Służąca
bez spania do wszystkiego ze szyciem może się zgłosić. Stary Rynek 65 (Sport). zdw 55 643

Księgowy
dzielny, obowiązkowy, uczciwy i trzeźwy otrzyma stałą samodzielną posadę. Zgłoszenia z podaniem życiorysu i wymaganego wynagrodzenia do Kurjera pod zdw 55 641

Ucznia
syna uczciwych rodziców do składu kolonjalnego, połączonego z wyszynkiem i składu żelaza przyjmę. Antoni Kaczmarek Osieczna Wielkopolska zdw 55 659

Piekarz
młodszy, znający cośkolwiek cukiernictwo potrzebny zaraz. A. Barczyński, Leszno, ul. Łaziebna 22. zdw 55 655

Pomocnik
fryzjerski na soboty Poznańska 31. zdw 55 668

Człowieka
samotnego, pracowitego, dobrze poleconego, znającego się na ogrodnictwie, pszczołach drobiu, rybach, drobnych reparacjach poszukuję na wieś. F. Baranowski, Poznań, Plac Nowomiejski 8. zdw 55 208/9

Nauczycielka
która w 4 lekcjach nauczy panienkę śpiewać potrzebna. Oferty Kurjer zdw 55 631

Krawcowa
z maszyną potrzebna zaraz. Składowa 11, Beckerowicz. zdw 55 630

Chłopiec
do posyłek uczciwy zaraz potrzebny. „Głos Rzemieślnika", ul. 27 Grudnia 5. zdw 55 576

Fryzjer
na wypomóżkę ewentualnie stałe. Waligórski, Górna Wilda 53. zdw 55 575

Kucharka
z dobrem gotowaniem, znająca hodowlę drobiu, potrzebna na majątek zaraz. Zgłoszenia dziś 7—9 Piekary 13 b, parter, prawo. zdw 55 567

Panienki
do szycia zdolne przyjmie zaraz Salon Mód „Zofja", Bukowska 3, II. zdw 55 703

Poszukuję panienki
młodszej z poleceniem ewentl. kaucją do sprzedaży w kiosku. Wyczerpujące oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 55 491

2 ogrodników
pomocników potrzebnych. Reaguję się tylko na siły pierwszorzędne obeznane z pracami w szkółkach i hodowlą wczesnych warzyw. Sobczak, Runowo Krainskie, pow. Wyrzysk. zdw 55 532

Służąca
z samodzielnem, dobrem gotowaniem, w czerwcu, do wszystkich robót domowych, w lipcu i sierpniu tylko do gotowania, potrzebna od 1 czerwca. — Góralowa, 7 Bataljon Telegraf., Cytadela. zdw 55 624

Babcie nasze o dom dbały
Więc dawno już Molinę brały!
Pw 11199-18,7

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. Małe Garbary 4. rw 10 080

Piekarski
pomocnik, silny i chętny do pracy, na wieś potrzebny zaraz. — Zgłoszenia od 5—6, Łąkowa 19, I. prawo. zdw 55 539

Dzielnych
propagandzistek poszukujemy natychmiast. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 550

Chłopiec
chcący się wyuczyć zegarmistrzostwa zaraz potrzebny tylko z lepszych rodzin. Matysiak św. Marcin 9/10. zdw 55 545

Młoda
panienka potrzebna zaraz. Cukiernia Górna Wilda 31. zdw 55 566

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Półwiejska 38. zdw 55 564

Potrzebne
zaraz samodzielne panny do pracowni sukien. Mickiewicza 9, parter, strona lewa. zdw 55 582

Służąca
umiejąca samodzielnie gotować do wszystkiego z praniem może się zgłosić. Koczorowska, Pocztowa 31, IV zdw 55 505

Apteka
poszukuje aptekarza (ki) lub asystenta młodszego z znajomością języka niemieckiego zaraz lub od 1 lipca. Oferty proszę kierować pod dw 5131 do Kurjera Poznańskiego.

Trębacz - śpiewak
z dobrym głosem. Zgłoszenia Toruń „Esplanada". Pw 11735-64,175

Ekspedjentka
biegła branży towarów krótkich, zaraz. Lewandowski, Dąbrowskiego 54. jw 3945

Kilkadziesiąt
pań i panów w mieście i na prowincję do sprzedaży artykułów pierwszej potrzeby, 25 zł obrotowego potrzeba. Zgłoszenia osobiste i piśmienne z dołączeniem znaczka. Rzeczypospolitej 4, I. lewo front, „Reprezentacja". zdw 55 593

Fryzjerka
uczeń, uczennica mogą się zgłosić. Dąbrowskiego 38. zdw 55 592

Ręczniarki
i maszyniarki zaraz potrzebne. Kraszewski, Gen. Chłapowskiego 15. zdw 55 3.3

Służąca
przychodnia z gotowaniem i praniem zaraz potrzebna. Skład kolonjalny, ul. Półwiejska 34. zdw 55 368

Dzielnej
i rzetelnej ekspedjentki z branży rzeźnickiej zaraz lub od 1. 6. 30. poszukuje A. Chwiałkowski, — mistrz rzeźnicki, Bydgoszcz, ulica Dworcowa 81. zdw 54 534

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Sobański Strumykowa 7. zdw 55 371

Służąca
staranna i uczciwa do wszystkiego może się zaraz zgłosić. Gwarna 15, III. ptr., front, prawo. zdw 55 207

Tancerki
lub młode kobiety potrzebne do baletu. Zgłoszenia 4—6 Gromadziński, Garncarska 8. zdw 55 273

KINO „CASINO", Al. Marcinkowskiego 28, tel. 28-55.
Miłość! Sport! Erotyzm!
Dama z rekordem światowym
W roli głównej: LEE PARRY. Pw 11749-21,118

Humor zagraniczny

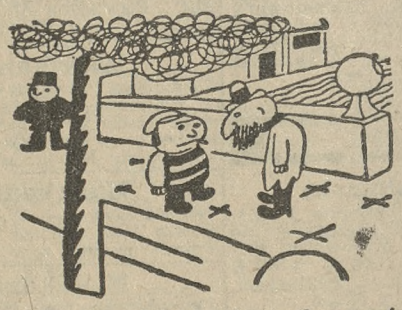

— Cobyś zrobił, gdybyś miał pobory ministra?
— Nie wiem — ale chciałbym wiedzieć, coby zrobił minister, gdyby miał moje pobory!
(Bueu Humor Madryt) S. F.

Przedpłata za czerwiec 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,94 kwartalnie zł 14,80, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarcz. pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149